

YENİ ÇAĞ

- **L. Brejnev:** Komünist hareketi yeni bir yükseliş dönemine girdi
- Emperyalizmi suçlama belgesi
- **R. Gioldi:** Çağdaşlarının Lenin'e dair anıları
- **Y. H.:** Barış savaşçılarının Berlin toplantısı
- **H. Krauze:** Alman Komünist Partisinin program tasarısı
- **R. Ştaygervalt:** «Üçüncü yol»un havarisi

8 (62)

Ağustos

1969

B A R I Ş V E S O S Y A L I Z M P R O B L E M L E R İ

Bu sayıdaki imzalardan bazılarının kimlikleri:

Leonid Brejnev

Sovyetler Birliği Komünist Partisi
Merkez Komitesi Genel Sekreteri

Rodolfo Gioldi

Arjantin Komünist Partisi kurucularından
ve AKP Yürütme Komitesi üyesi

Robert Ştaygervalt

Batı Almanya filozoflarından

TÜSTAV

Komünist hareketi yeni bir yükseliş dönemine girdi

Leonid Brejnev

Komünist ve işçi partilerinin 5—17 Haziran 1969 günlerinde Moskova'da yapılan uluslararası danışma toplantısı, içinde bulunduğumuz altmış yıllarının en önemli politik olaylarından biriydi. Bu toplantı, çağdaş dünyada komünistlerin rol ve sorumluluğunun yeni bir hızla artmakta olduğunu gösterdi. Haklı olarak diyebiliriz ki, bu toplantı, dünya tarihine, bütün anti-emperyalist güçlerin yürüttükleri savaşın aktifleştigi, komünist ve işçi partileri saflarının Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi prensipleri temeli üzerinde daha da sıklaştığı önemli bir aşama olarak girecektir.

Toplantı tarihsel önem taşıyan dokümanlar kabul etti; hareketimizin komünistlerin son hedeflerine bağlılığını bir daha doğruladı. Uluslararası durumun, son dokuz yıllık dönemde meydana gelen sosyal-politik değişikliklerin ve sınıf güçleri oranının derin bir tahlilini yapan toplantı, zamanımızda devrimci hareketin daha da gelişmesi için emperyalizme karşı yürütülen savaşın ortak politik plâformunu kolektif olarak hazırladı.

Toplantının kabul ettiği dokümanlarda, Marksçı-Leninci bilimsel görüş aktüel savaş sorunlarıyla bağdaştırılmakta, komünist hareketinin genel stratejisi kardeş partilerin kendi ülkelerinin somut koşulları içinde yürüttükleri savaşın taktikleriyle âhenleştirilmektedir. Devrimci teori ve devrimci uygulama, böylece, birbirini zenginleştirerek, organik halde birleşmektedir. Bu da, emperyalizme karşı, barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık ve sosyalizm için yapılan savaşın daha büyük bir kesinlikle hedefe yöneltilmesine imkân vermektedir.

1.

Komünistlerin yeni danışma toplantısını doğru olarak değerlendirebilmek için, zihnen şöyle birkaç yıl gerilere dönmeliyiz. Emperyalizmin art-

makta olan saldırganlığına karşı savaş, dünya komünist hareketinin ve bütün anti-emperyalist kuvvetlerin birliğinin sağlamlaştırılmasını gerektiriyordu. Çağdaş dünyada alabildiğine gelişmekte olan politik ve ekonomik süreçlerle bilimsel-teknolojik devrimin doğurduğu birçok yeni olayın da Marksçı-Leninci açıdan çözümlenmesi lâzımgeliyordu. Üstelik, 1960 yılından sonra, Çin Komünist Partisi yöneticileri, komünist partilerinin çoğuna karşı açık bir ideolojik-politik mücadeleye girişmiş bulunuyor, bu partileri parçalamak, onların politikasını gözden düşürmek, anti-emperyalist cephe birliğini temelinden çökertmek, ve bu suretle kendi görüşlerini dayatıp kabul ettirmek için her araca başvurmaya mubah görüyorlardı. Dünya işçi hareketinde «solcu» ve sağcı oportünizm alıp yürümüştü. Komünist hareketinde başgösteren dağınıklık, Marksizm-Leninizmden şu veya bu çeşit sapmalar, meydana gelen durumdan faydalanarak sosyalizmi, işçi ve kurtuluş hareketini zayıflatmak için baskısını artırmaya başlayan emperyalistleri elbette sevindiriyordu.

Bu durumda, komünist hareketinde merkezden uzaklaşma eğilimlerinin önüne set çekme, kardeş partilerin saflarında birliği sağlamlaştırma işi günümüzün en önemli bir ödevi haline geliyordu. İşte bunu gözönünde bulunduran Marksçı-Leninci partiler, komünist hareketinde bütün hatlarda ve en geniş cephe plânında birliği sağlamak için mücadeleye başladılar. Ve bu arada, kardeş partilerin yeni bir uluslararası danışma toplantısı için hazırlığa girişilmesi fikri ortaya atıldı.

Bu danışma toplantısına gelinceye kadar karmaşık ve çetin bir yol geçildi. Toplantıya hazırlık faaliyeti aşamalarında büyük ve gergin çalışmalar yapıldı, önemli güçlüklerle de karşılaşıldı. Fakat Marksist-Leninist partiler, danışma toplantısının yapılabilmesi için daima hedef doğrultusunda sistemli ve sürekli bir çalışma yürüttüler. Hazırlık çalışmalarının her aşamasında Sovyetler Birliği Komünist Partisi de kardeş partilerle devamlı ve sıkı bir temas halinde çalıştı. Biz, komünist ve işçi partileri uluslararası danışma toplantısının hazırlanması ve yürütülmesinde SBKP'nin politik, teorik ve örgütsel çalışmalarına kardeş partilerin verdikleri yüksek değeri şükranla karşılamaktayız.

Ön oturumlar, karşılıklı görüş değiş-tokuşu, doküman tasarılarının görüşülmesine partilerin merkez komitelerinin katılmaları, Hazırlık Komisyonunun ve Çalışma Grubunun faaliyeti gibi birbirini tamamlayan bütün çabalar, ortak sorunlarımızın somut ve faal olarak tartışılmasına, birçok anlaşmazlık konularında görüşlerin yaklaşmasına, danışma toplantısında ele alınan teorik ve pratik ana problemler üzerinde partilerin görüş birliği yapmalarına imkân vermiştir.

Gerçekten çok büyük hazırlık çalışmalarının bellibaşlı sonucu, elbette ki, danışma toplantısının yapılmasını sağlamış olmasıdır. Kaldı ki, bu hazırlık çalışmalarının da başlıbaşına bir politik önemi vardır. Hareketimizin en aktüel politik ve pratik problemlerinin kollektif olarak görüşülmesi, emperyalizme karşı savaşta Marksizm-Leninizm temeline dayanan ortak eylem

fikrinin komünist hareketinde gittikçe daha çok taraftar kazanması sonucuna götürmüştür. Bilindiği gibi, Budapeşte Danışma Buluşmasında 67 parti temsil edilmişken, Moskova Danışma Toplantısına katılan kardeş partilerin sayısı 75'i bulmuştur.

Danışma toplantısının başarısını peşinen belirliyen nedenlerden biri de, şüphesiz ki, bütün çalışmalara hâkim olan demokratik yöntem ve içtenlik atmosferidir. Eşit hakka dayanan işbirliği, geniş ölçüde açıklık, bu açıklığın yardımıyla dünya kamuoyunun süratle haberdar edilmesi, nihayet danışma toplantısı materyallerinin buna katılmıyan partilere de gönderilmesi kararı gibi hususlar, sorunların demokratik biçimde ve prensiplere dayanılarak görüşülmesiyle ilgili Leninci ilkenin hareketimizde ve çalışmalarımızda iyice yer ettiğini göstermektedir. Bu da onun kuvvet ve hayatîyetini bir daha ortaya koymaktadır.

Biz, bu biçim çalışmanın, yani dünya komünist danışma toplantılarının, aktüel sorunların kolektif olarak görüşülmesi ve ortak eylem plâtfonunun kolektif olarak hazırlanması yolunda önemli bir araç halini aldığını tamamiyle haklı olarak söyleyebiliriz. Bizim için bu danışma toplantılarının değeri, bunların politik tecrübe ve devrimci eylemler için bir Marksist-Leninist okul, geniş ölçüde fikir ve görüş değiş-tokuşu için bir kürsü, baştanbaşa emekçi yığınlarının menfaatlerini gözönünde bulundurmayı ve bu menfaatleri gerçekleştirmek uğrunda aktif şekilde mücadeleyi öngören politikanın tesbiti için bir araç teşkil etmelerindedir.

Danışma toplantısı, sosyalizm güçleri ile emperyalizm güçleri arasında, ilerici ve gerici kuvvetler arasında çatışmanın daha da sertleşmesi dönemine girildiğine işaret etmiştir. Bu çarpışmada ilerilik güçlerinin taarruzları devam ediyor. Çağımız, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Peki, zamanımızın bu ana eğiliminin belirtilerini hangi alanlarda görmekteyiz?

Ekonomi alanında, sosyalizm mevzilerinin genişleme ve sağlamlaşma süreci devam etmekte, dünya sanayi ve tarım üretiminde sosyalist ülkelerin payı çoğalmaktadır. Yıldan yıla sosyalist toplumsal üretimin etkinliği artmakta, bu üretimin örgütlenme ve yönetim metodları daha mükemmel hale getirilmekte, bilimsel-teknolojik ilerlemenin ürünlerinden sosyalist ekonominin gelişmesi yararına gittikçe daha tam ölçüde faydalanılmaktadır.

Politika alanında, dünya sosyalist sisteminin uluslararası otoritesi, uluslararası işçi ve kurtuluş hareketinin dünyada oluş halindeki politik süreçlere etkisi artmıştır. Emperyalizme karşı koyan ilerici ve demokratik güçlerin mevzileri kuvvetlenmektedir.

İdeoloji ve kültür alanında, sosyalizm, ilerilik ve barış fikirleri gitgide daha geniş ölçüde yayılmakta, toplum tabakalarını yığın yığın kendinden yana kazanmaktadır. Sosyalizm, Marksizm-Leninizm, insanların akıl ve kalblerini kazanma savaşında üstüngelmeye devam etmektedir.

Çağımızın en önemli problemi olan barışın, hürriyetin, halkların bağımsızlığının ve sosyal ilerlemenin baş düşmanı emperyalizme karşı savaş prob-

lemi danışma toplantısının merkez sorunu idi. Bu problem de, alabildiğine önemli bir sorunla, yani komünist ve işçi partilerinin, bütün anti-emperyalist güçlerin eylem birliği sorunu ile kopmaz bağı gözönünde tutularak ele alınmıştı.

Emperyalizmin bağrında, özünde oluşagelen süreçlerdeki çelişkinliğin keskinleşmesi, şu karakteristik çizgilerle kendini ortaya koymaktadır: Ekonomik ve politik gelişmenin dengesizliği artmakta; bilimsel-teknolojik devrim, üretimin toplumsal karakteri ile kapitalistçe benimseme şekli arasındaki çelişkileri daha da keskinleştirmekte; uluslararası dev süper-monopollerin faaliyeti, çeşitli ülkeler tekellerinin ekonomik çıkarları arasındaki çelişkiyi, dünya pazarları ve nüfuz alanları üstüne yürüttükleri rekabet mücadelesini şiddetlendirmektedir.

Bununla beraber, danışma toplantısı, emperyalizmi küçümsemenin doğru olmayacağına işaret etmiştir. Zira emperyalizm daha kuvvetlenmiş olmasa da, devrimci hareketin ciddi ve tehlikeli bir düşmanıdır. Stratejide saldırıganlık, gerginliklerin artırılması, bölgesel harpler, sosyalist topluluğu içinden çökertme, komünist hareketini, tüm devrimci hareketi parçalama tutumu zamanımız emperyalizminin izlediği politikanın esaslarıdır. Bu emperyalizm, toplumsal gelişmenin gidişini kösteklemek için gücünün de üstünde çabalarla çırpınıp duruyor, ve şu veya bu ülkede, bazı ahvalde bunda başarıya ulaştığı da oluyor. Emperyalist kuvvetler, ortak stratejik plânlar hazırlıyarak ve elbirliğiyle aksiyonlara girişerek, sık sık devrim hareketi müfrezelerinin karşısına tek cephe halinde çıkmaktadırlar. Emperyalizme karşı daha bir hayli uzun, karmaşık ve çetin bir savaş yürütmek zorundayız.

Danışma toplantısı, çağımız devrim sürecinin başlıca kollarını, yani dünya sosyalist sistemini, kapitalizmin iç kalelerindeki işçi sınıfını ve ulusal kurtuluş hareketini birleştirme mücadelesinin esas yönlerini göstermiş, ilerleyecekleri yolu çizmiştir. Bu suretle, toplantı, vardığı teorik ve pratik sonuçlarla, salt komünist hareketinin çerçevesini aşmış, anti-emperyalist cephenin bütün kuvvetlerini de devrimci perspektiflerle donatmıştır.

Devrimci sürecin üç ana kolu, karşılaşılan bazı güçlüklerle ve şu veya bu müfrezelerinin bazı başarısızlıklara rağmen, içinde bulunduğumuz altmış yıllarında kuvvetlerini gittikçe artırmakta ve emperyalizme karşı savaşa daha büyük katkıda bulunmaktadır.

Hayat, bu genel ve ortak savaşta, ancak devrimci kolların hepsinin anti-emperyalist cephe ana mecrasında birleşerek uyumlu eylemlerde bulunmaları halinde başarıya ulaşılabilceğini, inandırıcı bir şekilde doğrulamaktadır. Ve tersine, yine hayat doğrulamaktadır ki, bu birlik ve uyum bozulduğu, dünya devrim süreci ana kuvvetlerinin hareketinde parçalanma ve dağınıklık başgösterdiği zaman, halkların devrim mücadelesinde güçlüklerle karşılaşmaktadır. İşte bundan ötürü, birliğe birinci derecede önem veren danışma toplantısı, dünya sosyalist sistemi ile işçi ve kurtuluş hare-

keti arasında bağlaşıklık ve birliğin durmadan sağlamlaştırılması çağrısında bulunmuştur.

Emperyalizme karşı savaşta çözümleyici rol, daha önce de olduğu gibi, dünya sosyalist sistemine düşmektedir. Devrimci savaş kolları ve demokratik hareketler sosyalist sistemden başlıca yardım ve desteği görmektedirler. Dünyadaki bütün devrimci güçlerin başarıları, çözümleyici diyebileceğimiz ölçüde, sosyalist ülkelerin başarı ve kazanımlarına, bu ülkelerin yönetici partilerinin yeni toplum düzeninde varolan imkânları kullanma kabiliyet ve hünelerine, sosyalist sistemin sınıksız toplu ve tekvücut olmasına bağlıdır. Bundan ötürü, diyebiliriz ki, dünya sosyalist sistemini kuvvetlendirmeyi hedef tutan kaygı ve çabalar, aynı zamanda, dünya devrim sürecinin gelişmesi ve emperyalizme karşı etkin bir savaş yürütülmesi için harcanan kaygı ve çabalaradır.

Danışma toplantısının doğruladığı gibi, sosyalist sistemi sınıksız birleşik bir topluluk haline getirmenin ana doğrultusu, sosyalist enternasyonalizm prensiplerinin sapmadan gerçekleştirilmesi, sosyalist devletlerin ulusal ve enternasyonal ödevlerinin doğru şekilde bağdaştırılması, kardeşçe karşılıklı yardım ve desteklemenin geliştirilmesidir.

Çağımızda proleter, sosyalist enternasyonalizminin muhtevası, hareketimizin her savaş kolunun enternasyonal ve ulusal ödevleri arasındaki bağının muhtevası danışma toplantısının dokümanlarında bütün derinliği ile enine-boyuna açıklanmıştır. Ve toplantıda doğru olarak belirtildiği gibi, proletarya enternasyonalizmi, sınıf savaşına gerekli devrimci muhtevayı kazandıran esas organik unsurdur.

Çekoslovakya'daki olaylarla ilgili olarak, Sovyetler Birliği'nin ve öteki kardeş partilerin enternasyonalist eylemleri toplantıda birçok parti tarafından doğrulanıp desteklendi. Bu aksiyona taraftar olmadıklarını belirten partiler de oldu. Çekoslovakya Komünist Partisi delegasyonu ise, emperyalizmin baltalama faaliyetlerinde uyguladığı yeni yöntemlerin ne gibi tehlikeler gizlediğini apaçık ortaya koydu, ülkeler ve partiler içinde anti-sosyalist, sağcı-oportunist kuvvetlere karşı amansız bir mücadele yürütmenin ne büyük bir önem taşıdığını gösterdi. Ve toplantıda, Çekoslovakya'da sosyalizm dâvasının sistemli olarak savunulması zorunluluğu bir daha belirtildi.

Uluslararası sosyalist sistemin meydana getirilmesi ve gelişmesi, yeryüzündeki tüm sınıf kavgasının organik bir parçasıdır. Sosyalist sistem emperyalizmin yolu üzerinde esas engeldir. Sosyalizmin düşmanları, sosyalist devlet egemenliğinin temelini oyma, toplumun sosyalist dönüşümünü baltalama ve kendi egemenliklerini tekrar kurma yeltenişlerinden vazgeçmiş değillerdir. İşte bundan ötürü, toplantı, sosyalizmi savunmanın komünistler için enternasyonal ödev olduğunu en büyük kuvvetle dile getirmiştir.

Danışma toplantısında, Çin Komünist Partisinin şimdiki yönetiminin dünya komünist hareketi içinde giriştiği parçalayıcı faaliyetin doğurduğu tehlikeler ve anti-emperyalist savaşın geliştirilmesine verdikleri büyük za-

rarlar açıkça gösterildi. Mao Tze-dun grubunun, nice kardeş partilere, bütün komünist hareketine nifak sokma faaliyetine dair birçok örnek verildi. Çin Komünist Partisi yönetiminin politikası karşısındaki tutumlarını belirten delegelerin hemen hemen hepsi, Marksizm-Leninizmi Maoizm'le değiştirme yeltenişlerini kesinlikle suçladılar. Danışma toplantısında, bu ideolojinin ve bu politikanın şiddetle kınandığı kesin olarak söylenebilir.

SBKP'nin Çin hakkındaki politikası açık ve belirlidir. Bizim görüş ve tutumumuz, toplantıda SBKP delegasyonu adına yapılan konuşmada, Sovyet hükümetinin bildirisinde, SBKP Merkez Komitesi Haziran Plenumu'nun kararlarında ve SSCB Yüksek Sovyeti'nin yakın geçmişteki toplantılarında açıkça ifade edilmiştir. Bu görüş ve tutum, Sovyet halkının çıkarlarını ve sosyalist yurdumuzun güvenliğini savunma bakımından kesin ve azimlidir. Görüş ve tutumumuz, aynı zamanda sâkin ve temkinlidir. Biz, Sovyetler Birliği'nin mevcut kısırtımalara kapılarak düşüncesizce bir harekete sürüklenmesine müsaade etmiyeceğiz. Biz prensipçi ve yapıcı politikamızla, Sovyet halkının olduğu gibi, Çin halkının da uzun süreli çıkarlarını gözönünde bulundurmaktayız. SBKP Merkez Komitesi Plenumu, partimiz delegasyonunun danışma toplantısındaki tutumunu oybirliği ile onaylamış ve şunları belirtmiştir: «SBKP, Çin'in şimdiki yöneticilerinin anti-Leninist görüşlerine karşı, parçalayıcı politikalarına ve «büyük devlet»çi böbürlenmeyi benimseyen dış politika tutumlarına karşı amansız bir mücadele yürütecektir. Partimiz, komünizmi kurmakta olan Sovyet halkının çıkarlarını her türlü ihlâl ve sataşmaya karşı savunmak için elinden geleni yapacaktır. Sovyet ve Çin halklarının esas çıkarlarının birbirine uygun olduğu gerçeğini de gözden kaçırmıyan partimiz, Sovyet halkının Çin halkına karşı beslediği, – Çin halkının da Sovyetler Birliğine ve öteki sosyalist ülkelere karşı beslediğinden şüphe etmediğimiz – dostluk duygularını bundan böyle de korumaya ve güçlendirmeye gayret edecektir.»

Toplantının dokümanlarında, zamanımızdaki komünist hareketinin öncü rolü önemle belirtilmekte, bu hareketin eylem strateji, taktik ve programı, aynı zamanda devrimci savaşı daha da aktifleştirme yolları tanımlanarak ortaya konmaktadır.

Toplantıda varılan sonuçlar, bütün partilerin, çeşitli ve farklı koşullar altında çalışan partilerin, yani iktidarda bulunan ve iktidar için savaşmakta olanların, çeşitli savaş araç ve yollarından faydalanan legal ve illegal partilerin, eski ve emektar partilerle, hareketimize son yıllarda katılmış olan partilerin derinlemesine genelleştirilen tecrübelerinin temellerine dayanmaktadır.

Toplantıya katılan kardeş partiler delegasyonlarının başkanları, yaptıkları konuşmalarda, prensip bakımından önemli ve çevresi çok geniş problemler, bütün komünist hareketini ilgilendiren teorik ve programsal karakterde genel sorunlar ortaya koydular. Tartışmalı veya üzerinde görüş ayrılığı olabilecek sorunlara değinmeden geçen olmadı. Tam tersine, bu sorunlar apaçık ortaya konuldu, ve bizce, çoğu ahvalde, bunlara doğru cevaplar verildi.

Toplantı dokümanlarında yer alan fikirler, tüm komünist hareketinin büyük zenginliği ve kazanımıdır. Bu fikirlerde ve çıkarılan sonuçlarda her parti kendi öz tecrübesinden bir parça, bir katkı görebilir, ve bu partilerden her biri için dokümanlardaki fikirler ve sonuçlar kendi spesifik ulusal koşulları içinde bir eylem kılavuzu olabilir. Bunlar tümüyle aynı zamanda bütün hareketin plâtfomudur; zira hareketimizin genel objektif kanuniyetleri temeline dayanan bu plâtfom, program karakterli genel teorik sorunlardan hareket etmektedir.

Toplantının doğruladığı ve dokümanlarda da önemle belirtildiği gibi, bizleri birleştiren başlıca nedenler şunlardır: sınıf çıkarlarımızın ortaklığı; emperyalizme karşı, onun saldırgan politikasına karşı, anti-komünist ideolojiye karşı ortak savaşımızı kuvvetlendirme zorunluğunu anlamış olmamız; dünya sosyalizminin, bütün komünist hareketin birliğini sağlama ve her kardeş partinin sorumluluğunu artırma azmimiz; Marksist-Leninist öğretiyi, sağcı ve solcu oportünistlerin yozlaştırma deneylerine karşı korumak ve yaratıcı olarak geliştirme mücadelesini genişletmemiz; ortak dâvamızın doğruluğuna ve önlenmesi imkânsız zaferine bütün varlığımızla inanışımız.

Gerçi, danışma toplantısının hazırlanması ve yapılması süreci içinde, komünist hareketinde başgösteren anlaşmazlık ve güçlüklerin hepsini tamamiyle gidermeyi başaramış değiliz. Bilindiği gibi, toplantıya kardeş partilerden katılmıyanlar da olmuştur. Bazı partiler, eylem birliği mevzilerinde durmakla beraber, ana dokümanın yalnız emperyalizme karşı ortak savaş programının tesbit edildiği bölümünü onayladıklarını belirtmişlerdir. Bazıları da, dokümanı imzalamışlar, fakat onun şu veya bu formülüne karşı şartları olduğunu da kaydetmişlerdir.

Ama buna rağmen önemli olan, danışma toplantısında ve onun ele aldığı geniş çevreli aktüel ve ilkesel problemlerin hemen hemen hepsinde görüş ve tutum birliğini sağlamayı başarmış olmamızdır. Ve bununla, komünist ve işçi partileri, şimdiki karmaşık tarihsel durumda kendilerine düşen sorumluluğu tamamiyle kavradıklarını; hareketimizin gelişmesi problemlerini devrimci teori açısından ele alma ve bunun yozlaştırılmasına karşı, amansızca savaşıma hususunda K. Marks, F. Engels ve V. I. Lenin'in vasiyetlerine sadık kaldıklarını bir kere daha ispat etmişlerdir. Toplantının bir kez daha doğruladığı gerçek şudur ki, komünistleri birleştiren nedenler, onları ayıran nedenlerden çok daha kuvvetlidir.

2.

Marksistler, kendi kararlarını otomatikman eyleme dönüştürecek herhangi bir sihirli güce bel bağlamazlar. Onlara göre, tesbit edilen program, ancak, tüm komünist hareketinin danışma toplantısı dokümanlarında genelleştirilen tecrübe ve fikirler bütün partilerce benimsendiği, geniş emekçi yığınlarını sardığı, onların savaş silâhı haline geldiği ve devrimci uygulamalar yolunu aydınlattığı takdirde hayata geçirilebilir. İşte bunun için, şimdi başlıca iş, danışma toplantısının fikirlerini uygulama alanına koymaktır.

Kardeş partilerin aldıkları ilk tedbirler, komünistlerin kendilerine özgü çalışkanlık ve enerjiyle, toplantının fikirlerini yaymaya ve gerçekleştirmeye giriştiklerini inandırıcı bir şekilde göstermektedir. Bu cümleden olarak, birçok partide merkez komitesi plenumları yapılmış, yönetim kurulları özel toplantılar tertiplemiş, parti militanları ve sıra üyeleriyle yapılan birçok toplantıda, komünist ve işçi partileri uluslararası konferansının dokümanları geniş ölçüde açıklanmıştır; bir yandan da yazılı ve sözlü propaganda organları bu hususta kendilerine düşen ödevi başarmaktadır. Biz de, danışma toplantısından hemen sonra tertiplenen SBKP Merkez Komitesi Plenumunda, bu toplantıda varılan sonuçlardan ve kabul edilen dokümanlardan, partimizin, kendi pratik ve teorik çalışmaları için ne gibi dersler çıkarması gerektiğini etraflıca incelemiş bulunmaktayız. Bu Plenumun yanı sıra, militanlarımız da özel oturumlar yapmış ve bütün parti örgütlerinde genel toplantılar düzenlenmiştir. Hâlen, Merkez Komitemiz, danışma toplantısı sonuçlarına göre, politik, ekonomik ve ideolojik alanlarda alınması gerekli konkre tedbirleri saptama çalışmaları yapmaktadır.

Komünistler, şimdi, danışma toplantısının fikirlerini milyonlarca emekçi arasında yaymayı, onun başlıca sonuçlarını ve istemlerini daha da işleyip geliştirerek pratik hayatta uygulamayı geniş ve güçlü çabalar isteyen bir ödev saymaktadırlar.

Bu ödev karşısında komünistler çabalarını hangi yönde yoğunlaştırıyorlar? Danışma toplantısında kabul edilen dokümanlarda belirtilen ödevleri tam olarak ve başarıyla yerine getirmek için hangi doğrultuda çalışacaklardır?

Bize göre, toplantının vardığı sonuçları gerçekleştirmenin birinci yönü, anti-emperyalist, devrimci harekette yeni bir yükseliş sağlamak olmalıdır.

Toplantının kabul ettiği, «Şimdiki dönemde emperyalizme karşı savaşın ödevleri; komünist ve işçi partileri ile bütün anti-emperyalist güçlerin eylem birliği» başlıklı doküman, komünist hareketinin hem taktiği, hem de stratejisi ile ilgili sonuçları kapsamakta, devrimci güçlerin emperyalizme karşı savaşta sahip oldukları yeni kaynak ve olanakları ortaya koymaktadır.

Böylece, kardeş partiler, devrim savaşının temel itici ve seferber edici gücü olan işçi sınıfı ile emekçi köylüler ve ilerici aydınlar arasındaki çalışmaları için tam ve açık bir program elde etmişlerdir. Gençliğin önünde büyük devrimci çalışma olanakları açılmıştır. Danışma toplantısı, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerindeki kardeş partilere, evrensel devrim süreci içinde ulusal kurtuluş hareketini enine-boyuna daha da geliştirme olanağı veren bir plâtfom kazandırmıştır.

Danışma toplantısının özel olarak belirttiği önemli bir gerçek de, emperyalizme karşı, barış için yürütülen savaşın, işçi sınıfının yöneldiği son hedefler uğrunda savaştan, bir sosyal sistem olarak kapitalizme karşı, sosyalizmin ve komünizmin zaferi uğrunda yürütülen savaştan ayrılmazlığıdır.

Bunlar Marksçı-Leninci çözümlerdir. Sorunu bu tarzda ortaya koymak, komünistlere, emperyalizmle savaşlarında, saflarının Marksçı-Leninci birliğini sağlamalarında sağcı ve «solcu» oportünizme karşı mücadelelerinde yardım edecektir. Doküman, aynı zamanda, bütün anti-emperyalist güçleri ilgilendiren birçok sonuç ihtiva etmekte, ve böylelikle, komünistlerle, anti-emperyalist savaşın öteki kolları arasında geniş bir birlik plâtfomu meydana getirmektedir.

Danışma toplantısının fikirlerini gerçekleştirmede ikinci yön, her partinin, kendi halkının çıkarlarını savunma ve aynı zamanda ortak enternasyonal dâva uğrundaki savaş için bütün iç olanaklarını tamamiyle seferber etmesidir.

Komünistler, emekçilerin hayati çıkarları için savaşanların daima en önünde bulunmuş, halkların barış, ulusal bağımsızlık, sosyal ilerleme, demokrasi ve sosyalizm uğrundaki hareketlerinin başında yürümüşlerdir. Şimdi komünist hareketinin çeşitli kollarının çalışma koşullarını her bakımdan aydınlatmış bulunan danışma toplantısının, onların savaşı için yeni olanaklara işaret ettiği günümüzde, bu dâvanın başarısı artık kardeş partilerin Marksçı-Leninci politika yürütme yeteneklerine, uyguladıkları taktiğin esnekliğine ve manevra çevikliğine, yığınlarla bağlarını genişletme ve toplumun bütün katlarını anti-emperyalist savaşa yöneltme hünelerine bağlıdır.

Tabiidir ki, bütün bu çalışmalarda her parti kendi tecrübesine dayanacak, kendi halkının yaşayış ve mücadelesinin spesifik özelliklerini gözönünde bulunduracaktır. Ama komünist ve işçi partileri, kendi ülkelerinin konkre sorunlarını çözerken, aynı zamanda dünya çapında ortak sınıfsal çıkarları için savaştıklarını da bilmektedirler. Emperyalizme karşı ortak savaş, komünist hareketinin genel çıkarlarına hangi politika ve görüşlerin uygun olduğunun, hangilerinin bu genel çıkarlarla çeliştiğinin, bunlara engel teşkil ettiğinin ve hattâ ortak dâvaya zarar verdiğinin daha açık şekilde görülmesine imkân vermektedir.

Komünizmin karakteri ve özü öyledir ki, komünist hareket, gerek kendisine dahil şu veya bu ulusal kolun, gerekse hareketin tümünün önündeki sorunları, her ulusal kolun başınabuyruklu ve bağımsızlığını zedelemeyen ve doğru olarak çözebilir.

Danışma toplantısının fikirlerini hayata geçirme mücadelesinin üçüncü yönü, komünist partilerinde ve bütün komünist harekette teorik çalışmalara hız vermektir.

Komünistlere, devrimci teori olmadan devrimci hareket de olamayacağını, olayların Marksiste değil, Marksistin olaylara hâkim olması gerektiğini öğreten büyük Lenin şöyle diyordu: «... Teori yokluğu, devrimci akımı varolma hakkından yoksun eder ve kaçınılmaz olarak ergeç politik iflâsa sürükler.»

Biz, her bakımdan dikkatle işlenmiş, devrimci savaş pratiği içinde ve sosyalizm kuruluşunda denenmiş Marksist-Leninist öğretiyeye dayanmaktayız.

Hayat bir yerde durmuyor, yeni problemler doğuruyor, devrimci güçlerin önüne daha karmaşık ödevler koyuyor, dünyada olup biten değişimlerin teorik olarak değerlendirilmesini istiyor. Ortaya çıkan problemlere cevaplar vermek, hareketimizin her ileri adımı için tamamiyle bilimsel perspektifler göstermek, Marksizm-Leninizmi durmadan geliştirmek demektir.

İşte biz bundan ötürü, kardeş partilerin teorik çalışmalarının kusursuz şekilde genelleştirilmesinden yanayız. Bu bakımdan, teorik konferansların ve yaratıcı tartışmaların olağanüstü büyük bir önem taşıdığı kanısındayız. Böyle tartışmaların, bunlar doğru dürüst örgütlendikçe, amaçlar ve ödevler gayet konkre olarak ortaya kondukça ve en kalifiye Marksist-Leninist kadroların katılması da sağlandıkça, Marksist teorik düşünceye ileri bir atılım kazandıracağı şüphesizdir. Ve biz böyle tartışmalardan korkmuyoruz.

Biz, elbette, tartışmalarımızda parti prensiplerinin hâkim olmasından, bunların yaratıcı ve yapıcı ruhta görüşmelerle, kendi kanaatini serbestçe savunabilme olanağı içinde geçmesinden yanayız. Bizce, «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi de, Marksist teorik tartışma ve konferansların daha aktif bir örgütçüsü olabilir.

Marksizm-Leninizm, komünist partilerinin düşünce plâtfomu olagelmıştır ve böyle kalmaktadır. Biz, danışma toplantısının olağanüstü önemde bir dokümanı olan «Vladimir İliç Lenin'in yüzüncü doğum yıldönümü» çağrısını kendimize kılavuz edineceğiz. Bu çağrıda, komünistlerin Leninizme bağlılıkları doğrulanmakta, onun uluslararası önemi belirtilmektedir. Bu çağrı, sağcı ve «solcu» revizyonizme bir darbedir.

Nihayet, danışma toplantısı tarafından hazırlanan eylem plâtfomunun, emperyalist ideolojisine ve işçi hareketindeki oportünizme karşı mücadele şiddetlendirilmedikçe, başarıyla gerçekleştirilmesi imkânsızdır.

V. İ. Lenin, bize, kapitalistlerin bütün direnişlerini, yalnız askeri ve politik değil, bunların en güçlüsü ve en derini olan ideolojik direnişlerini de kırmamızı vasiyet etmiştir. Bütün ülkelerin komünistleri, kendilerini, burjuva ideolojisine karşı hücumu kesinlikle geliştirmekle ve emperyalizmin insanlık düşmanı cibilliyetini açıklamakla ödevli görmektedirler.

Düşman bize huzur vermiyor; o bizim mevcut anlaşmazlıklarımızı gidermemizi ve kendisine karşı savaşta kuvvetlerimizi birleştirmemizi bekleyecek de değildir. Tam tersine, emperyalist devletlerin yönetici çevreleri, komünist hareketindeki anlaşmazlıklardan kendi amaçları için yararlanmaya can atıyorlar. Onlar, düşünce harbini sosyalist ülkeler içine, komünist hareketine aktarmayı hedef tutan avantürist bir şiar ortaya atmış bulunuyorlar. Netekim, sosyalist düzenin temellerini içerden yıkmaya yeltenişlerini maskeleyerek için «hümaniter sosyalizm» dedikleri bir sahte teoriyi; kapitalizm ile sosyalizmin tedricen «kaynaşmaları»nı ve komünist partilerinin «soysuzlaşması»nı v.s. öngören sözde «teoriler»i piyasaya sürmüşlerdir. Kapitalist ülkelerde avantüristizm artık devlet politikası durumuna getirilmiştir. Bununla

ilgili olarak, anti-komünizmle en aktif biçimde savaş, dünya devrim sürecinin başarıyla gelişmesinin önemli şartlarından biridir.

Marksçı-Leninciler, bir yandan sağcı, öte yandan «solcu» oportünizme karşı; bir yandan Marksist-Leninist teorimizi «yenileme» bahanesi altındaki burjuva tahriflerine, öte yandan da dogmatik kaskatılığa ve gelişme yeteneğini yitirmelere karşı olmak üzere, devrimci öğretimizden her türlü sapmalara karşı daima sistemli bir mücadele yürütmüşlerdir. Ve onlar, bilimsel prensiplerinden hiçbir zaman tâviz vermemişlerdir ve bundan sonra da tek santim bile geriliyecek değildirler.

Komünist hareketi tarihi, oportünizme karşı mücadelenin özellikle devrimci yükseliş zamanlarında en çetin biçimler aldığını öğretiyor. Hareketimizin tarihi, aynı zamanda, devrimci hareketin ayrı ayrı kollarının nerde ve ne zaman oportünizmi hezimete uğratamamışlarsa, orda ve o zaman kaçınılmaz olarak yenilgiye uğradıklarını öğretmektedir. Tarihin verdiği bu ibret derslerini unutmamalıyız.

Marksizm-Leninizmden her türlüyle sağa veya «sola» sapmalar, pratik olarak komünist partilerinin savaşkanlık yeteneğinin zayıflaması, işçi sınıfının devrimci mevzilerinin ve anti-empyralist güçler arasındaki birliğin baltalanması sonucunu doğurur. Revizyonizm tehlikesi, onun birçok ahvalde burjuva nasyonalizmi ideolojisiyle kaynaşmasından ötürü daha da artmaktadır.

Şüphe yok ki, oportünizme karşı savaş, her şeyden evvel, doğrudan doğruya ilgili partinin yetki alanıdır. Fakat, bu savaşın bütün komünist hareketinin çıkarlarıyla ilgili olduğu da doğrudur; zira oportünizme karşı savaş durdurulduğu takdirde, bu durum kaçınılmaz olarak bütün hareketimizi de etkiler ve onun sınıfsal mevzilerini sarsar.

Biz, Marksizm-Leninizmin temizliğini koruma mücadelesinde, uluslararası komünist hareketinin tam birliğini sağlamak ve saflarını kuvvetlendirmek için çalışıyoruz. Bununla beraber, ideoloji mücadelesinin ayrıntılı olarak yürütülmesi gerektiği kanısındayız. Dememiz odur ki, ideoloji mücadelesinin sınıf düşmanına karşı, empyralizme karşı yöneltilmiş başkadır; komünist hareketi içindeki fikir mücadelesi, bazan yanlış görüşler ortaya atanlarla mücadele başkadır. Zira onlar bizim müttefikimiz olarak kalmaktadırlar. Bu, yalnız yanlış ve zararlı görüşlere karşı mücadeleden ibaret olmaz; daha ziyade, hareketimizde geçici olarak gaflete düşen, yanılan arkadaşları doğru yola çekme çabaları niteliğinde olur. Böyle hallerde yoldaşça, dostça tartışmalar ve bazan da belirli ölçüde ihtiyatkâr davranışlar faydalı olur. Sözüün kısası, ideoloji mücadelesinin biçim ve yöntemleri sorunu, özellikle şimdi ilkesel bir önem kazanmış bulunmaktadır.

Hayatta karşımıza çıkan problemleri yaratıcı olarak çözümlemek, Marksizm-Leninizmin oportünizm üzerinde yeni zaferler elde etmesinin teminatıdır. Biz, şimdiyedek hiçbir zaman, hiçbir politik hareket ve fikir akımının, insanlığın hayatında, uluslararası komünist ve işçi hareketindeki gibi muazzam dönüşümler yaratıcı bir rol oynamadığını haklı bir gururla söyleye-

biliriz. Bu hareket, tasavvuru imkânsız güçlüklerle dolu tarihsel koşullar içinde, birçok memleket halklarını sosyalist gelişmenin geniş yoluna çıkarmış, yüz milyonlarca insanda yeni bir dünya görüşü, moral ve alışkanlıkların biçimlenmesini sağlamıştır. Bugün, komünist hareketinin gitgide artan etkisini hesaba katmadan, çağdaş toplumun sosyal ilerlemesini, onun siyasi ve mânevi hayatını, olanca çeşitliliği, değişik yönleri ve zenginliği ile kavrayabilmek imkânsızdır.

Yaşadığımız XX. yüzyılın önümüzdeki otuz yılı içinde insanlığın geleceği, hareketimizin gücünün artmasına, komünist ve işçi partilerinin eylem birliğine büyük ölçüde bağlıdır.

3.

Biz, komünist ve işçi partilerinin bu uluslararası toplantısının, partimizin faaliyetine ve enternasyonalist tutumuna bir kere daha yüksek değer biçmiş olmasıyla haklı bir gurur duymaktayız. Bu, Sovyet komünistleri için yeni bir devrimci iyimserlik, enerji ve yaratıcılık kaynağıdır.

SBKP daha kuruluşundan itibaren, bütün politikasını, Leninci proleter enternasyonalizmi görüşü temeline dayandırmıştır. Biz, V. İ. Lenin'in bu husustaki meşhur hükmünü, yani enternasyonalist olmayı, «her memlekette devrimin uyandırılması, tutunması ve gelişmesi için, bir memlekette mümkün olanın âzamisini yapmak» şeklinde tanımlıyan fikrini kılavuz edinmişizdir ve edinmekteyiz. SBKP, ülkemizde sosyalizm ve komünizmin her bakımdan gelişmesi ve sağlamlaşması için, aynı zamanda bütün dünyada devrimci savaşı desteklemeyi ve geliştirmeyi gözeterek, bütün iç olanakları tamamen seferber etmeye daima önem vermiştir ve vermektedir.

Bizim, uluslararası komünist ve işçi hareketi önünde enternasyonal ödevimiz konusundaki tutumumuz budur.

Böyle derken, konkre olarak anladığımız ve anlatmak istediğimiz de şudur:

Her şeyden önce, ortaya koyacağımız örnekler ve ekonomik başarılarımızla, dünya devrim süreci üzerinde en büyük etkiyi bundan böyle de biz yapacağız.

Memleketimiz, gelişmesinde nitel bakımdan yeni bir devreye girmiş bulunuyor. Komünist toplumu enine boyuna kurma çalışmaları başlamıştır ve devam etmektedir; gerek ekonomide, gerekse sosyal alanda büyük ve karmaşık ödevler çözülmektedir.

Ekonominin hızlı entanzifleşme süreci karakteristik bir nitelik halini almıştır. Bu süreç, Sovyetler Birliği'nde üretici güçlerin daha önceki tüm gelişmesinin ve aynı zamanda bütün dünyayı saran bilimsel-teknolojik devrimin bir sonucudur. Şimdi birinci plânda sıralanan ödevler, toplumsal üretimin, emek verimliliğinin etkinliğini âzami ölçüde artırma, üretim araç ve kaynaklarını mümkün olduğu kadar süratle işe koşma ve en iyi şekilde kullanma, mevcut yedekleri sonuna kadar üretim sürecine katma ödevleridir. Bu ödevlerin başarılmaması da, sosyalist işletmecilik yönetim ve plânlama

metodlarının durmadan daha mükemmel hale getirilmesini, sosyalist düzenin sahip olduğu üstünlüklerin daha tam olarak kullanılmasını gerektirmektedir.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nde üç yıldır ekonomik reform uygulanmaktadır. Bu reformun ana hedeflerinden biri, toplumsal emeğin üretim gücünün en hızlı tempolarla artmasına, bilimsel-teknolojik ilerlemenin de hiçbir engele raslamadan ve aynı zamanda bütün halk ekonomisini baştanbaşa sararak gitgide süratlenmesine elverecek bir ekonomi mekanizması yaratmaktır. Bu reform henüz tamamlanmış değildir; fakat artık elde edilmiş bulunan sonuçlar bir hayli ümit vericidir. Ekonomimiz gittikçe daha dinamik bir nitelik kazanmakta, etkinliği artmakta, bilimsel-teknolojik ilerleme hızlanmaktadır. Meydana getirilen güçlü ekonomik potansiyel artık reel tüketim maddeleri halinde, durmadan artan ürünlerini vermeye başlamıştır.

Biz bu yolda ilerledikçe, dünya devrim süreci üzerindeki etkimiz artacak, emperyalist ezgiye karşı savaşan halklara örnek olan ve onları esinliyen başarılarımız ve kazanımlarımız daha da kuvvetlenecektir.

Sosyalizmin üstünlükleri, onun uluslararası örnek teşkil eden varlığının etkisi, elbette, bu düzenin sadece bilim ve teknik alanındaki başarılarının tamamen toplumun selâmeti için kullanılmasına, halkın yaşama koşullarının sürekli ve sitemli olarak iyileştirilmesi amacına yönltilmesine imkân vermesinden ibaret değildir. Sosyalist düzenimiz, insanın her yönden gelişmesi için, onun bütün yeteneklerinin, ruh zenginliğinin ortaya çıkarılması için gerekli en iyi ön koşulları da yaratmaktadır. İşte bizim toplumumuz böylesine soylu ve gerçekten insanîyetçi bir hedefe yönelmiştir. Çağdaş kapitalist toplumun insanları sürüklediği mânevi ve fikri yozlaşma karşısında, sosyalist toplumun yöneldiği bu hedefin bütün insanlığı çekici gücü özellikle daha çok artmaktadır.

Biz toplumsal ilişkilerin tümünü baştanbaşa ve sürekli olarak mükemmelleştirmeye çalışıyor, Sovyet devletimizi daha da kuvvetlendirme, sosyalist demokrasiyi etraflica geliştirip kökleştirme yönündeki çabalarımıza ara vermiyoruz.

Tarihsel tecrübe, sosyalist devletin egemenlik ve rolünün zayıflatıldığı yerde, anarşi ve kendiliğinden gidiş elemanlarının arttığını, sosyalizmin kazanımlarının tehlikeye düştüğünü öğretiyor. Hasımlarımız, SBKP'nin Sovyet devletini kuvvetlendirme doğrultusunda yürümesini kendi propaganda hedeflerine âlet etmeye çalışarak, partimizi sosyalist demokrasiyi daha da geliştirme ve yetkinleştirmenin karşısındaymış gibi göstermeye yelteniyorlar. Fakat biz, çok defalar söylediğimiz gibi, yine de söylüyoruz ki, demokrasi bizim için sınıfsal bir kavramdır. Bize göre bu kanuda baş sorun şudur: Kimin için demokrasi? Sosyalist demokrasi biçimsel değildir; demokrasi, milyonlarca işçi ve köylü içindir, halkçı aydınlar içindir, onların temel çıkarlarını dile getirmektedir. Bizim için sosyalist demokrasinin özü ve anlamı, milyonlarca insanın memleket yönetimine, ekonomik kalkınma

çalışmalarına ve bütün toplumsal işlere celbedilmelerinde kendini gösterir. Biz, bu yönde devletimizin ve demokrasimizin yasal temellerini yetkinleştirmektediriz. Sovyet toplumunda son yirmi yıl içinde meydana gelen değişimlerin şimdi Anayasamıza yansıtılması yönündeki çalışmalarımızı; köy ekonomisi kooperatiflerine ait bir tüzük tasarısı hazırlanmasına ve memleketimizde kolhoz kuruculuğunda ulaşılan düzeyi ve yeni koşulları yansıtan bu tasarının müzakeresine bütün halkın katılmasını; nihayet geçenlerde iç ve dış sorunlarla olayların emekçilerimize duyurulması ve aydınlatılması (enformasyon) işlerinin daha da iyileştirilmesi için bir karar alınmış olmasını bu alanda örnek olarak gösterebiliriz.

Bizim komünizme doğru yolumuz, bütün ilk bulucuların yolları gibi zor ve karmaşıktır. Bu yoldan sapmamak için iyi bir pusulaya sahip olmalıyız. Marksist-Leninist öğretisi bizim daima pusulamız olmuştur ve bundan sonra da pusulamız olacaktır. SBKP, komünizm kuruluşu plânlarını hazırlamaktadır. Bu plânlar da partimizin XX.—XXIII. kongreleri kararlarında, «SBKP Programı»nda ayrıntılarıyla belirtilmiştir. Partimiz sosyalizm kuruluşunda ve komünizm kuruluşunda edinilen bütün tecrübeleri teorik olarak genelleştirmekte, Sovyet toplumunun gelişmesinde yeni oluşum ve eğilimleri incelemektedir. İçinde bulunduğumuz dönemde, yani komünizm kuruluşu ölçülerinin ve bu muazzam dâvadaki karmaşıklığın objektif olarak partinin yönetici rolünü kuvvetlendirmeyi gerektirdiği günümüzde, biz, partinin kendisini geliştirme yollarını, onun ideolojik ve örgütsel birliğini sağlamayı, toplum içinde bütün parti faaliyetinin ve ideolojik çalışmaların bilimsel temele oturtulmasını da düşünmekteyiz.

Bilinçli Sovyet vatandaşının başlıca nitel çizgileri arasında, bugünkü koşullarda, her şeyden önce, kendi Komünist Partisi ve özyurdu ile duyduğu kıvanç, bunların gelişmesi yolundaki çalışmalara bütün gücünü katmaya hazır olma, SSCB'nde komünizmi kurmanın enternasyonal önemini iyice kavrama gibi duygular ön plânda gelmektedir. Partimiz, bundan böyle de halkımızı Sovyet yurtseverliği ruhunda, sosyalist ülkelerle, sosyal ve ulusal kurtuluşları uğrunda, demokrasi, barış ve sosyalizm için savaşmakta olan bütün halklarla dostluk, kardeşlik ve enternasyonal dayanışma ruhunda eğitmeyi birincil ödevlerinden biri saymaktadır.

Saldırıya uğrayan; ulusal, politik ve ekonomik kurtuluşu için, sosyal ilerilik için savaşmakta olan halklara yardım etmek, uluslararası komünist ve işçi hareketinde üzerimize düşen enternasyonal ödevin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu tür yardımın ölçüsü ve etkinliği, dolaysız olarak, Sovyet toplumunun iç gelişme başarılarına bağlıdır. Kuruluşunun ilk yıllarında Sovyet Rusya'nın dünya olayları ve gidişi üzerindeki etkisi, her şeyden önce, onun devrimci örnek olma gücünden ileri geliyordu. Sovyet devletinin ekonomik ve politik kudret ve imkânlarının gittikçe artmasıyla de, yalnız örnek devrimimizin çekici gücü değil, emperyalizme karşı savaşmakta olan halklara yaptığımız maddi ve askeri yardımlar da çoğalıyordu.

Tabii, bu bizim asla «devrim ihracı» ile uğraştığımız anlamına gelmez. Biz gayet iyi biliyoruz ki, devrimler başka memleketlere ihraç edilmez; bunlor, her memleketin iç gelişme koşullarının ve yığınların sosyal kurtuluşları uğrunda yürüttükleri azimli mücadelenin sonuçlarıdır. Bununla beraber, biz, böyle mücadeleler içindeki halklara tam vaktinde yapılacak çeşitli yardımların ve gösterilecek desteğin ne kadar önemli olduğunu da çok iyi bilmekteyiz.

Amerikan emperyalizminin saldırısına karşı yürüttüğü haklı savaşta Viyetnam halkına Sovyetler Birliği'nin ne büyük ölçüde askeri ve maddi yardımda bulunduğunu bütün dünya bilmektedir. SSCB'nin, Asya ve Afrika'daki genç devletlerle, Lâtin Amerika ülkeleriyle dış ekonomik ilişkileri kuvvetlenmektedir. Biz, kurtuluşlarını sağlamış ülkelere, ekonomik gelişme alanında karşılaştıkları problemlerin çözümünde yardımcı olmaya, milli sanayilerini kurlmalarını desteklemeye, kendi uzman kadrolarını yetiştirme çabalarını ve benzeri zorluklarını kolaylaştırmaya çalışıyoruz. Bu tür yardımlar da, genç devletlerin emperyalist tekellere bağımlılığını azaltıyor ve genel anti-emperyalist cephenin kuvvetlenmesine hizmet ediyor.

Partimiz, devrim ve kurtuluş hareketinin geliştirilmesi için gerekli en elverişli koşulların barış süresi içinde yaratılabildiği kanısındadır. Ve biz, bundan ötürü, barışsever dış politikamıza ve bütün dünyada barışı koruyup sağlamlaştırmaya uğrunda mücadelelemize de, uluslararası komünist ve işçi hareketi önünde yükümlü olduğumuz enternasyonal ödevin çok önemli ve ayrılmaz bir parçası gözüyle bakıyoruz.

Biz, Sovyet devletimizin, bütün devrim dâvası için hayli önemi olan dış politika faaliyetini bundan böyle de geliştireceğiz. Sosyalist ülkeler topluluğunun gücünü artırmak, sıkı birliğini daha da kuvvetlendirmek için elimizden geleni yapacak, emperyalizmin saldırı plânlarını suya düşürme çabalarımıza ara vermiyecek, barışın korunması için ve değişik sosyal düzenli devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları prensibinin yerleşmesi için mücadeleye devam edecek, halkların kurtuluş savaşlarını canla-başla destekliyeceğiz.

Barışçı çalışmalar içindeki Sovyet halkına harp lâzım değildir. İnsanlığın ezici çoğunluğunun da harbe ihtiyacı yoktur. Ve bunun içindir ki, en başta barış mücadelesini öngören Sovyet dış politikası bütün halkların hayati çıkarlarına cevap vermekte ve onlardan gittikçe büyüyen bir destek görmektedir. Biz, şimdi, diğer partilerle beraber, bir dünya halkları anti-emperyalist kongresinin ve Avrupa güvenliğini savunma konusunda ilgili halklar arasında bir kongrenin yapılması için aktif hazırlık çalışmaları yürütmekteyiz.

Sovyet komünistleri, üzerlerine düşen enternasyonal ödevi daima sadakatle yerine getirmişlerdir ve bundan sonra da aynı sadakatle yerine getireceklerdir. Bunu, komünist ve işçi partilerinin uluslararası danışma toplantısında da açıkça ifade etmiş bulunuyoruz. Biz, komünist toplumu kurma yolundaki yaratıcı çalışmalarımızla, ülkemizin savunma gücünü artırma-

mızla, kurtuluşları uğrunda savaşmakta olan halklara yaptığımız yardımlarla ve barışçı dış politikamızla, barış dâvasının ve sosyal ilerlemenin selâmeti adına, sosyalizm ve komünizm dâvası için payımıza düşen ödevi yapmak üzere elimizden geleni esirgememiştir ve bundan böyle de esirgemeyeceğiz.

Komünist ve işçi partilerinin birinci danışma toplantısı üzerinden on yılı aşkın bir zaman geçti. Şimdi tekrar toplanarak, aramızda eylem birliği plâtformunu yeniden tesbit etmiş bulunuyoruz. Ve her defasında, bir toplantıdan diğerine, bir stratejik aşamadan ötekine, komünistlerin devrimci-yapıcı eylemlerinin kapsamı genişlemekte, tecrübelerimiz, toplumsal süreçlerin özünü kavrama ve onları etkileme yeteneğimiz artmaktadır.

Biz bu danışma toplantımızda, devrimci ve ilerici güçlerin yeni hamlelerle yol alma olanaklarının arttığını tesbit ettik. Bu artış, anti-emperyalist savaşta şimdiki aşamanın karakterini belirlemektedir. Emperyalizm artık yitirmiş bulunduğu tarihsel inisiyatifi tekrar elde edebilecek durumda değildir; toplumsal gelişmeyi geri çevirebilecek gücte değildir. İnsanlığın ana yolunu, dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi sınıfı ve bütün devrimci güçler belirlemekte ve göstermektedir.

Biz, dünya devrim sürecinin yalnız zaferlerin birbirini izlediği pürüzsüz ve inişsiz-çıkışsız bir süreç olmadığını bilmekteyiz. Ne yazık ki, bazan yenilgilerin acısını da tattığımız, gerilediğimiz de olmuştur. İşte bu danışma toplantısının kuvvet ve önemi, bizleri, komünist hareketinin bu yeni önemli döneminde, onun ödevlerine üstünkörü bakmaktan korumasındadır. Toplantımızın kuvvet ve önemi, zamanımızın hayati önemdeki problemlerini Marksçı-Leninci görüşle değerlendirmesinde ve bu problemlerin çözümü için tutulacak gerçekçi yolları göstermesindedir. Toplantı, komünist hareketinin, karşılaşılan güçlüklerle rağmen, anti-emperyalist savaşın öncüsü, zamanımızın – karmaşık politik ve teorik sorunlarını yaratıcı şekilde çözme yeteneğine sahip – en muazzam politik kuvveti olduğu gerçeğini bir kere daha doğrulamıştır.

Danışma toplantımızın ele aldığı ve dokümanlaştırdığı fikirler bütün dünyanın politik atmosferini kaplamıştır. Çalışmalarımız, gerek pratik, gerekse teorik alanda, bu fikirlerin hayata geçirilmesi amacına yöneltilmiştir. Toplantının kararları ruhunda bu amaca doğru yürüyüşümüz, bizleri, devrimci çağımızın ölümsüz dâhisi, emperyalizm ve gericiliğe karşı savaşta yılmazlığın somut sembolü, proleter enternasyonalizminin yüce mücahidi V. İ. Lenin'in yüzüncü doğum yıldönümünü kutlayacağımız büyük jübile günlerine yaklaştırmaktadır.

Komünistler, emperyalizme karşı, dünyayı devrim yolu ile yenilemek için yürütülen savaşta, Marksizm-Leninizmin ve proleter enternasyonalizminin muzaffer bayrağını daha da yükseklerde dalgalandıracaktırlar.

Emperyalizmi suçlama belgesi

*Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası
Danışma Toplantısını Hazırlama Komis-
yonunun tavsiyesiyle Komünist ve İşçi
Partileri tarafından hazırlanmıştır.*

Emperyalizmi, bütün halkların geleceğini tehdit eden en korkunç tehlike olduğu için suçluyoruz

Emperyalizm, tekelci kapitalin egemenliğinde bulunan toplum-
sal bir sistemdir.

Emperyalizmde, milyonlarca insanın emeği ile ve yoksulluğu
pahasına yaratılan muazzam zenginlikler, bir avuç kapitalist-tekeli-
cinin elinde toplanır.

Birçok ülkenin halkları ya ona bağımlıdır, ya da onun baskısı
altındadır. Bu halklar, kendilerine açlık ve yoksulluk getiren kapi-
talist-tekeller tarafından soyulurlar. Emperyalizmde tekeller, ara-
larında, etki alanları ve egemenlik için, aralıksız bir mücadele
yürütürler. Bu mücadele, daimi olarak yeni harp tehlikeleri yaratır.

Bu suçlama belgesinin hazırlanmasında aşağıdaki kaynaklardan fayda-
lanılmıştır: Çeşitli devletlerin resmi istatistikleri; komünist ve işçi parti-
lerinin dokümanları ve şu bilimsel-inceleme enstitülerinin materyalleri:
Moskova'daki Sovyetler Birliği Bilimler Akademisine bağlı Dünya Ekono-
misi ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsünün materyalleri; Moskova'daki Sov-
yetler Birliği Bilimler Akademisine bağlı Uluslararası İşçi Hareketi Ensti-
tüsünün materyalleri; Moskova'daki SSCB BA'ne bağlı Şarkiyat Ensti-
tüsünün materyalleri; Moskova'daki SSCB BA'ne bağlı Afrika Enstitüsü'nün
materyalleri; Moskova'daki SSCB BA'ne bağlı Latin Amerika Enstitüsünün
materyalleri; Moskova'daki SSCB BA'ne bağlı Amerika Birleşik Devletleri
Enstitüsü'nün materyalleri; Moskova'daki SSCB BA'ne bağlı Devlet ve
Hukuk Enstitüsü'nün materyalleri; Moskova'da ve Leningrat'taki SSCB
BA'ne bağlı «H. H. Mikluho-Maklay» Etnografya Enstitüsü'nün materyalleri;
Deutsches Institut für Zeit geschichte, Berlin; Institut für Gesellschafts-
wissenschaften, Berlin; Polsky Institut Spraw Miedzynarodowych, Varşova;
Swedish Institute for Peace Research, Stokholm; Institute for Strategic
Studies, London; Istituto Affari Internazionali, Roma; Centre d'Etudes de
Politique Etrangère, Paris; Institut Maurice Thores, Paris; Istituto Gramsci,
Roma; Center of International Studies, Princeton, Birleşik Amerika; Center
for International Affairs, Kembriç, Birleşik Amerika; Council an Foreign
Relation, Nev-york.

Emperyalizm, insanlığın ilerlemesi için tarihte eşine raslanmamış olanaklar açan çağımızı, milyonlarca insanın korku ve dehşet içinde süründüğü bir dönem haline getirmiştir. Biz, onu işte bu yüzden suçluyoruz.

Biz, emperyalizmi, insanlığa, yüzyılımızın yalnız on yılı içinde, önceki yüzlerce yıldakinden daha fazla ölüm ve yıkım getirdiği için suçluyoruz.

Sadece son iki dünya harbinde 60 milyondan fazla insan öldü, 110 milyon insan yaralandı ve sakat kaldı. Ayrıca, milyonlarca insan, harbin doğurduğu bulaşıcı ve diğer hastalıklardan ölüp gitti. Dolaylı veya doğrudan harbe katılan birçok memlekette doğumların azalması ve ölümlerin hızla artması yüzünden de insanlık büyük kayıplara uğradı.

Faşizmin hüküm sürdüğü korkunç dönemde 26 milyondan fazla insan toplama kamplarına kapatıldı, 11 milyon insan zehirli gaz odalarında yok edildi, asıldı, kurşuna dizildi ya da başka canavarca metotlarla öldürüldü.

Ekonomik bunalımlar sırasında yüz milyar dolardan fazla değerde maddi nimet yok edildi; buna karşılık aynı dönemlerde milyonlarca insan açlığa, hastalıklara, yoksulluğa mahkûm edildi.

Emperyalist harplerin yarattığı tehlikeler artıyor

XVII. yüzyılda Avrupa kıtasında yapılan harplerde 3 milyon insan ölmüştü.

XVIII. yüzyılda yapılan harplerde 5 milyon 200 bin insan ölmüştü.

XIX. yüzyıldaki harplerde 5 milyon 500 bin insan ölmüştü.

Birinci Dünya Harbinde yalnız askerler arasında öldürülen ve ölenlerin sayısı yaklaşık olarak 10 milyon kişiyi, sakatlananların sayısı da 20 milyonu buldu.

İkinci Dünya Harbinde (1939–1945 yılları arasında) 54 milyondan fazla insan öldürüldü, 90 milyondan fazla insan da yaralandı, ki bunların 28 milyonu sakat kaldı, 2 milyon sivil insan bombardımanlarda can verdi.

Yeni bir harp, bir nükleer harp, yüz milyonlarca insanın hayatına mal olabilir.

Harplerin doğurduğu yıkım

Birinci Dünya Harbinde 338 milyar dolar tutarında maddi değer yerle bir edilmişti.

İkinci Dünya Harbinde maddi değer kaybı 4.000 milyar doları, bu arada Sovyetler Birliğinde 500 milyar doları buldu.

Yıkım araçları için yapılan harcamalar

Birinci Dünya Harbi döneminde dolaysız harp masrafları için 208 milyar dolar harcanmıştı.

İkinci Dünya Harbinde ise 1.380 milyar dolar sarfedildi.

Amerika Birleşik Devletleri'nin 1946–1948 yılları arasındaki askeri harcamaları 1.050 milyar doları bulmuştu. Bu, ABD'nin kuruluşundan 1945 yılına kadar yaptığı bütün harp masraflarından iki kat fazla idi.

NATO'nun 1949–1967 arasındaki askeri harcamaları 120 milyar dolara yükselmisti.

Kısacası, 1900 yılından 1957'ye kadar harplerin meydana getirdiği yıkımlar ve bu uğurdaki üretim dışı harcamalar, 5.000 milyar dolardan fazla maddi değerlerin yek olması sonucunu verdi.

Ekonomik bunalımların doğurduğu kayıplar

XX. yüzyılın 12 yılı dünya harpleri yıllarıdır. Geri kalan 57 yıl nispeten barış içinde geçmiştir. Fakat bu 57 yılın 25 yılı da, hemen hemen bütün emperyalist ülkeleri içine alan ekonomik krizler dönemidir. Aralıksız olarak devam eden ekonomik durgunluğun 7 yılını da çıkarırsak, sadece 25 yılın ekonomik kalkınma yılları olduğu anlaşılır. Ne var ki bunlar da askeri hazırlık temeline dayanan kalkınma yıllarıdır.

Yalnız 1930 yıllarındaki dünya ekonomik krizi sırasında Birleşik Amerika'nın kaybı 300 milyar, öteki kapitalist ülkelerinki de 400 milyar doları bulmuştur.

Birleşik Amerika'nın 1948, 1954 ve 1958 yıllarında geçirdiği ekonomik bunalımlar, bu memlekete, 400 milyar dolara mal olmuştur.

Emperyalizmden istediğimiz hesap!

Verimsiz harp harcamaları, büyük ve «küçük» harpler, ekonomik krizler ve durgunluklar sonucunda, emperyalizm, dünya halklarını, yapılan hesaplara göre en azından 6.600.000.000 dolarlık bir maddi değer kaybına uğratmıştır. Ve bu kayıplar, bir buçuk milyardan fazla insanın sefalet içinde yaşadığı, milyonlarca insanın açlıktan öldüğü bir zamanda verdirilmiştir. (Bu veriler, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nın Gıda ve Tarım (FAO) Örgütünün 20. XI.–8. XII. 1966 tarihinde Roma'da yaptığı toplantısında okunan rapordan alınmıştır.)

Emperyalizmi, sömürgeciliğin işlediği cinayetlerin sorumlusu olarak suçluyoruz.

Birleşmiş Milletler Teşkilâtı Genel Kurul Toplantısının Sömürgeciliği kınayan kararında şöyle deniliyor: «Halkları yabancı egemenliğine köle etmek ve sömürmek, temel insan haklarını tanımamaktır. Bu, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı Tüzüğüne ve dünya barışını kurma çabalarına aykırıdır.» BMT Genel Kurulu, «Sömürgeciliğin her şekline ve bütün belirtilerine derhal ve kayıtsız-şartsız son verilmesi lüzumunu» kesin bir dille bildirmektedir. (Sömürge ülke ve halklara bağımsızlık verilmesi hakkındaki bu Deklarasyon, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı Genel Kurulu'nun 1960 yılı toplantısında, 9 çekimser oya karşı 89 oyla kabul edilmiştir.)

BMT, bu kararıyla, sömürgeciliği (kolonializmi) insanlığa karşı bir suç olarak kınamasına rağmen, BMT Genel Kurulunun 1968 toplantısı şunu belirtmek zorunda kalmıştır: Emperyalistlerin desteği ile sömürgeciler, «yerli halkın özgürlük ve bağımsızlık uğrunda yürüttükleri haklı savaşı ezmek için, askeri harekât ve ırkçı politikayı zorla dayatmak gibi gaddarca

tedbirlere başvurmaktadırlar.» (Sömürge ülke ve halklarına bağımsızlık verilmesiyle ilgili Deklarasyonun uygulanması yolunda BMT Genel Kurulunun kabul ettiği karardan.)

Sömürgecilik aşağıdaki cinayetleri işlemektedir:

- Başkalarına ait toprakları istilâ etmekte ve halkların kendi kaderlerini tayin etme haklarını çiğnemekte.*
- Karakuşi metotlarla ve devletlerarası hukukun yasakladığı silâhlarla, bu arada, kimyasal ve bakteryolojik araçlarla sömürge harpleri yapmakta.*
- Asya, Afrika ve Lâtin Amerika halklarını yığınlar halinde öldürüp tepelemekte.*
- yerli halkı açlığa mahkûm etmekte ve halkça sağlıklarını çürütmekte,*
- okur-yazar olmalarına engel olmakta, dinsel bâtil inançlarını korumakta,*
- Öğrenimlerini geliştirmelerini engellemektedir.*

Ve bu cinayetleri, sırf, yabancı tekellerin sömürgecilik kârlarını sağlamak için işlemektedir.

Sömürgeciliğin halkları sömürmesinin sonuçları

Dünya nüfusunun üçte ikisinin yaşadığı sömürge, yarı-sömürge ve az gelişmiş ülkelere, 1950 yıllarında, dünya sanayi üretiminin ancak yüzde 5'i düşüyordu.

Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde bir işçinin yıllık ortalama geliri, gelişmiş kapitalist memleketlerdeki bir işçinin gelirinden 11 kat azdı.

Sömürgecilik halk kırımı demektir

Sömürgecilik, halk kırımı yolu ile egemenliğini kurmuştur.

100 milyon insan, XV.yüzyılın ikinci yarısından XIX.yüzyılın sonuna kadar, sömürgelerden metropollere (sömürgecilecilerin anayurtlarına) köle olarak getirilmiştir.

Fransız Kongo'sunun 1900 yılında nüfusu 12–15 milyon arasında hesaplanıyordu, 1921 yılında ise sadece 2 milyon 800 bin kişi kalmıştır. Belçika Kongosu'nun 1884'tteki nüfusu 30 milyondur, 1915 yılında ise 15 milyona inmiştir.

XVII.yüzyılda Afrika kıtasında yeryüzü nüfusunun beşte biri yaşıyordu. Sömürge egemenliği devrinde bu oran onda bir azalmıştır.

Sömürgelerin sırtından elde edilen kârlar

Emperyalistler, egemenlikleri sırasında, Hindistan'ın ulusal gelirinin hemen hemen dörtte birini, Endonezya'nın ulusal gelirinin de üçte birini gaspetmişlerdir.

1957 yılında Kuzey Rodezya'daki bakır maden ocaklarından elde edilen kârlar, yatırılan sermayenin yüzde 200'ini bulmuştur.

Amerika Birleşik Devletleri, Orta Doğudaki petrol bölgelerinden 7 milyar 779 milyon dolar sâfi kâr sağlamıştır. Halbuki, bu ülkelere yatırdığı sermaye sadece 747 milyon dolardır. (BMT'nin 26. V. 1967 tarihli ve E/4374 sayılı belgesi.)

Hastalık ve ölüm

BMT istatistiklerine göre dünyada 375 milyon insan açlığın ölümle birleştiği sınır üzerinde yaşamaktadır. Hergün gıdasızlıktan 80.000 insan, *saniyede bir kişi*, ölmektedir.

Uluslararası Sağlık Örgütünün yayınladığı dergide, Afrika'da bütün çocukların üçte birinin, doğumla 5 yaş arasında öldükleri bildirilmektedir.

Panamerikan sağlık dergisi de şunu bildirmiştir: «Lâtin Amerika ülkelerinde ölümlerin yüzde 44'ü 5 yaşına kadarki çocuklar arasındadır, Amerika Birleşik Devletleri'nde ise bu oran yüzde 8'dir.»

Afrika'da 1.000 kişiden (yılıda ortalama) 22, Asya'da 18, Avrupa'da 10, Birleşik Amerika'da 9,5 kişi ölmektedir.

Asya, Afrika ve Lâtin Amerika'nın birçok ülkelerinde ortalama ömür, Avrupa'da XVII. ve XVIII. yüzyıllardaki ortalama ömür kadardır.

Bu ülkelerde kolera, humma, çiçek, malaria gibi hastalıklar alabildiğine yaygın olmasına rağmen, doktor sayısı son derecede azdır. Örneğin Endonezya'da 30.000 kişiye, Nijerya'da 31.000, Orta Afrika'daki ülkelerde ortalama 25.000 (Birleşik Amerika'da ise 505) kişiye bir doktor düşmektedir.

Bu, sömürgeciliğin korkunç sonuçlarından biridir.

Okuma-yazma bilmezlik

Hollanda sömürgeciliğinin 300 yıllık egemenliği yüzünden Endonezya halkının yüzde 95'i okuma-yazma öğrenme imkânlarından yoksun kalmıştır.

İngiliz sömürgelerindeki yerli halkın ancak yüzde 8–20'si okullara gidebilmiştir. Angola'da Portekiz sömürgeciliğinin egemenliği yüzünden halkın yüzde 97,3'ü, Mozambikte de yüzde 98,7'si okur-yazar olamamıştır.

Afrika'da, yine sömürgeciliğin hâkimiyeti sonucunda, halkın yüzde 80–85'i cahil kalmıştır. Akıl emeği insanların sayısı, ortalama 100.000'de 7,5'dur. Belçika Kongosu'nda, bu ülke bağımsızlığına kavuştuğu zaman, yüksek tahsillilerin sayısı sadece ve sadece 20 kişiydi.

Yalnız Afrika kıtasında . . .

Emperyalist devletler, son yüz yıl içinde Afrika'da 120 defa harp etmiş ve tedip harekâtında bulunmuşlardır. Bu harplerde 5 milyon 300 bin Afrikalı ölmüştür.

Ölenlerin sayısı en fazla Cezayir'dedir (1 milyon 600 bin kişi), sonra Sudan (1 milyon), Habeşistan (750.000), Kongo (Kinşasa) (550.000) gelir.

Emperyalizmi, yeni-sömürgecilik metodu ile halkları soyduğu ve baskı altında tuttuğu için suçluyoruz

Halkların kurtuluş savaşı, sömürge egemenliğini açıkça sürdürme olanaklarını emperyalizmin elinden almıştır. İkinci Dünya Harbinden sonra 70'ten fazla devlet bağımsızlığına kavuşmuştur.

Emperyalizm, dünyanın bu kesiminde, yeni-sömürgecilik metotlarıyla egemenliğini yeniden kurmaya çalışmaktadır.

Yeni-sömürgecilik, yeni devletleri zincire vurmak için şu yollardan çaba harcamaktadır:

- Politik yoldan (hak eşitliğine dayanmayan antlaşmalar imzalatmak, ekonomik ve askeri bloklara sokmak suretiyle);
- Özellikle, halkları soymak imkânını veren ekonomik yoldan:
- Sermaye ihraç etmek ve tekeller tarafından yatırılan özel sermaye aracılığıyla muazzam kârlar sağlamak suretiyle;
- emperyalist devletler tarafından verilen istikraz ve kredilerden doğan ve son derecede artan alacakları toplamak suretiyle;
- genç devletleri kendileriyle hak eşitliğine dayanmayan şartlarla ticaret yapmaya zorlamak ve fiyatları istedikleri gibi düzenlemek suretiyle.

Bütün bunlar «yardım»mış gibi gösteriliyor. Gerçekte ise genç devletleri bağımlı hale getiriyor, bu devletlerin soyulmalarına yol açıyor, halkın emeği ile yaratılan ve yatırılan yabancı sermayeyi kat kat aşan değerleri alıp götürmelerini sağlıyor.

Emperyalizm, yeni-sömürgecilik politikası ile, gelişmekte olan devletleri ham madde pazarları olarak kullanmak, onlarla eski metropollerinin arasındaki köleleştirici iş bölümünü devam ettirmek suretiyle bu ülkeleri dünya kapitalist ekonomisi çerçevesi içinde tutmak hedefini güdüyor.

Gelişmekte olan ülkelerin soyulması

Yabancı tekeller tarafından götürülen kârlar, bunların yatırdıkları sermayeyi bir hayli aşmaktadır.

	1962	1963	1964	1965	1966
Özel yatırımlar, istikraz ve krediler yolu ile sağlanan safi kâr (milyon dolar)	2.436	2.253	2.846	3.770	3.092
Kâr, temettü payı ve faiz (milyon dolar)	3.643	3.980	4.187	4.614	5.166
Bilânço	1.207	1.727	1.341	844	2.074

Gelişmekte olan ülkelere eşit olmayan ticaret şartları kabul ettirilmekte ve bunun sonucunda onlar büyük zararlara uğramaktadırlar:

Yıllar	Zarar (milyon dolar)	Yıllar	Zarar (milyon dolar)
1961	1.824	1964	2.026
1962	2.158	1965	2.519
1963	2.109	1966	2.752

1958–1957 yıllarındaki fiyat seviyesi esas olarak alınmıştır. (BMT belgelerinden: D/5, 15. XI. 1967)

Genç devletler halklarının emeklerinin karşılığı gittikçe azalıyor

Ticaret şartlarının kötüleşmesi şöyle haksızlıklara yol açıyor: «Kamerun, sattığı bir ton kakao karşılığında 1960 yılında 2.700 metre tekstil veya 1.200 kilogram çimento alabiliyordu. 1965 yılında ise, sadece 800 metre tekstil veya 450 kilogram çimento alabilmiştir.» (Nijerya Cumhurbaşkanı Diori Amani'nin EIO komisyonunda 25. X. 1966'da yaptığı bir konuşmadan).

«Bir traktör ithal edebilmemiz için, şimdi, birkaç yıl öncekinden iki kat daha fazla un veya iki kattan daha fazla maden ihraç etmemiz gerekiyor.» (Amerika Devletleri Örgütü Genel Sekreteri Galo Plasa'nın, Ekim 1968'de Ulusal Basın kulübünde verdiği demeçten.)

Dolarların doğurduğu dolarlar

Amerikan emperyalistleri, yeni-sömürgeciliğin getirdiği kârlarla öğünüyorlar.

«İnterneşinil Harvestir» adlı Amerikan kumpanyasının başkanı şöyle demiştir: «Birleşik Amerika dışında son beş yıl içinde çeşitli amaçlar uğrunda harcadığımız her dolar için 4,67 dolar elde ettik.»

Birleşik Amerika, 1960–1966 arasında, gelişmekte olan ülkelere 3 milyar 200 milyon dolarlık yatırım yapmıştır. Amerikan tekelleri, aynı dönem içinde o ülkelere 16 milyar 200 milyon dolar kâr sağlamışlar ve bunun 13 milyar 600 milyon dolarını Birleşik Amerika'ya götürmüşlerdir.

XX. yüzyılın bir paradoksu

Yeni devletlerin, bilim adamı, mühendis, teknisyen, doktor v.s. gibi uzmanlara büyük ölçüde ihtiyaçları vardır. Fakat, yeni devletlerde yetişen uzmanların önemli bir kısmı «beyin» satın alan emperyalistlerin ağına düşmekte ve memleketlerinden ayrılmaktadırlar. XX. yüzyılın acayipliklerinden biri de işte bu büyük adaletsizliktir.

1961–1965 yılları arasında sadece Lâtin Amerika ülkelerinden Amerika Birleşik Devletleri'ne 28.714 uzman gitmiştir.

Lâtin Amerika'da 80 tıp okulu vardır. Bu okullardan mezun olup ta Birleşik Amerikaya gidenler, 80 tıp okulunun 20'sinden mezun olanlar kadardır. Birleşik Amerika, bu işten, Lâtin Amerika ülkelerinin öğretim işlerine yaptığı «yardım» ölçüsünde bir maddi menfaat sağlamaktadır.

Öte yandan, bu durumun, uzmanlarını elinden kaçırarak ülkelerin gelişmelerine büyük zararları olmaktadır.

Bağımsızlıklarına kavuşan halkların emperyalizmle mücadeleleri bir ölüm-dirim savaşıdır

Tekniğin en büyük gelişmeler kaydettiği yirminci yüzyılda genç devletlerin halkları, yeni-sömürgecilik yüzünden, gelişmelerinde geri kalmakta, açlığa, hastalıklara mahkûm olmakta ve sömürgeciliğin diğer bütün acılarını çekmektedirler.

FAO'nun verilerine göre, gelişmekte olan ülkelerde insan başına üretim düzeyi, 1965–1967 yılları arasında, önceki üç yıla kıyasla yüzde 3 oranında düşüktü.

Asya ve Uzak Doğu Ekonomik İnceleme Enstitüsü Genel Sekreteri U. Ntiun'un bildirdiğine göre, Asya'nın gelişmekte olan ülkelerinde insan başına düşen gıda payı, gereken en az (minumum) geçim ortalamasından yüzde 5 düşüktür. Bu ülkelerde gıda tüketimi, normal geçimi sağlayan minimumdan yüzde 20 daha azdır.

Emperyalizmi, Viyetnam halkına ve özgürlük yolundaki diğer halklara karşı harp açtığı ve askerî cinayetler işlediği için suçluyoruz

Bütün halklar ulusal bağımsızlık hakkına sahiptir. Sömürgecilik ve emperyalizmin sebep olduğu ıstıraplardan kurtulmak için ayaklandıkları zaman, onlar, işte bu haklarına dayanmaktadırlar.

Emperyalizm, yeni-sömürgecilik egemenliğinin tehlikeye düştüğünü görünce, bu egemenliği korumak veya yeniden elde etmek için, harp cinayetlerine başvurmaktadır.

İkinci Dünya Harbinden sonra emperyalistler, bu amaçla 30'dan fazla harp yapmışlar ve yüzlerce silâhlı aksiyonda bulunmuşlardır.

Birleşik Amerika'nın Viyetnam halkına karşı yürüttüğü harp, bunların en kötüsü ve en iğrencidir. Çağdaş tekniğin bütün en korkunç buluşları ve – nükleer silâh hariç – bütün yığınsal imha silâhları, bu özgürlüksever halkı dize getirmek için kullanılmıştır. Fakat, hiçbir başarı da elde edilememiştir.

Emperyalistlerin, başka halkları köleleştirmek için yaptıkları harpler, aynı zamanda, «kendi» halklarına karşı işledikleri cinayetlerdir. Birleşik Amerika, şimdiye kadar hiçbir zaman, Viyetnam harbi gibi uzun süren ve büyük kayıplara mal olan bir harp yapmamıştır.

Dünya halkları, emperyalizmin askerî cinayetlerini şiddetle kınamaktadır.

Birbirini izleyen harpler

Emperyalist devletler, yeni-sömürgecilik egemenliklerini güvence altına almak için İkinci Dünya harbinden sonra, şu harpleri ve askerî aksiyonları yapmışlardır:

- Fransa, 1945–1954 yılları arasında Lâos'a ve Kamboçya'ya karşı.
- Fransa, 1946–1954 arasında Viyetnam'a karşı.
- İngiltere, 1946'dan sonra Oman ve Aden'e karşı.
- Fransa, 1947 de Madagaskar'a karşı.
- İngiltere, 1948–1954 arasında Malaya'ya karşı.
- Birleşik Amerika, 1948–1951 arasında Filipinler'de Ulusal Kurtuluş Hareketine karşı.
- Güney Afrika Cumhuriyeti, 1949'da Güney Batı Afrika'ya (Namibiya'ya) karşı.

- Birleşik Amerika, 1950–1953 arasında Kore Halk Demokratik Cumhuriyeti'ne karşı.
- Hollanda, 1945–1949 arasında Endonezya'ya karşı.
- İngiltere, 1952–1954 arasında Kenya'ya karşı.
- Birleşik Amerika, 1954'te Gvatemala'ya karşı.
- Fransa, 1954–1962 arasında Cezayir'e karşı.
- Birleşik Amerika, 1954'ten beri Lâos'a karşı.
- İngiltere 1955–1959 arasında Kıbrıs'a karşı.
- Fransa, 1956–1958 arasında Tunus'a karşı.
- İngiltere, Fransa ve İsrail, 1956'da Mısır'a karşı.
- Birleşik Amerika ve İngiltere 1958'de Ürdün'e karşı.
- Birleşik Amerika, 1958'de Lübnan'a karşı.
- Birleşik Amerika, 1958'de (Tayvan Körfezinde) Çin'e karşı.
- Birleşik Amerika, 1959'da Panama'ya karşı.
- İngiltere, 1959'da Nâsalend'e (Malavi'ye) karşı.
- Birkaç emperyalist devletin 1960–1962 arasında Kongo'ya karşı askeri aksiyonları.
- Birleşik Amerika, 1960'tan beri Güney Viyetnam Halk Kurtuluş Cephesi'ne karşı.
- Birleşik Amerika, 1961'de Küba'ya karşı.
- Portekiz, 1961'den beri Angola'ya karşı.
- Fransa, 1961–1963 arasında (Bizerte'de) Tunus'a karşı.
- Birleşik Amerika, 1962'de, (Karaip Denizi) bölgesindeki bunalımda Küba'ya karşı.
- Portekiz, 1962'den beri (Bisan'da) Gine'ye karşı.
- Birleşik Amerika, 1964'te Panama'ya karşı.
- Portekiz, 1964'ten beri Mozambik'e karşı.
- Birleşik Amerika, 1964'ten beri Viyetnam Demokratik Cumhuriyeti'ne karşı.
- Birleşik Amerika, 1965'te Dominik Cumhuriyeti'ne karşı.
- İsrail, 1967'de Arap ülkelerine karşı.
- İngiltere, 1969'da Angola'ya karşı.

Amerikan emperyalizminin, Viyetnam halkına karşı işlemekte olduğu askeri suçlar

Uluslararası hukukun yasak ettiği yığınsal imha silâhlarını Viyetnam halkına karşı kullanması;

- 1966'dan beri çelik parçalı bombalar kullanması;
- saatli bomba ve güllerle, napalm ve benzerlerini kullanması;
- Bakteryolojik silâhlar kullanması;
- Gazlar ve diğer zehirli maddeler kullanması.

Napalm bombası

1968 yılı sonuna kadar Viyetnam topraklarına 100.000.000 ton kadar napalm bombası atılmıştır. Bu, Kore Harbi zamanında kullanılanların iki katından fazladır.

«1961–1966 arasında, napalm bombasından 250.000 Viyetnam çocuğu ölmüş, 750.000 çocuk sakat kalmıştır.» (Nevyork'taki Ulusal Katolik Enstitüsü Direktörü S. Y. Petar'ın 1968 yılında yayınlanan raporundan.)

Halkı yoketme plânlarının uygulanması

«Onlar, Şubat 1967'den beri, patlayıcı maddelerle, bütün Güney Viyetnam'da, Saygon, Hüe, Dalat, Fanthiet, Kontum, Pleyku, Banmethiot, Kontho, Benç, Taudok, Vinlong ve Kaman da dahil olmak üzere 130'dan fazla şehirde büyük tahribat yapmışlardır. 42 şehir merkezinde ve Mekovg nehri deltasında 10 binden fazla ev yıkılmıştır. Binlerce insan ölmüş, 30 bin kişi evsiz kalmıştır.» (Amerikan emperyalistleri ve bunların suç ortakları tarafından Güney Viyetnam'da İşlenen Askerî Suçları Kınama Komitesi'sinin 15 Ağustos 1967'da Hanoy'da yayınladığı bildirgeden.)

Sivil halkı imha etmek amacıyla yapılan bombardımanlar

«Güney Viyetnam öylesine bombardıman edilmeli ki, taş devrine çevrilmelidir.» (Birleşik Amerika Askerî Hava Kuvvetleri eski Genel Kurmay Başkanı General Kartis Limay. Bu adam, 1968 yılı Başkanlık seçimlerinde Cumhurbaşkanı yardımcısı adayı olarak 13 milyon oy almıştır).

Temmuz 1966'dan Aralık 1967'ye kadar 1.307 uçak Hanoy üzerine 4.557 yangın bombası ve 440 çelik parçalı bomba atmıştır. Than Hoa şehrinin yüzde 75'i tahrip edilmiştir.

1968 yılı başlarında Viyetnam Demokratik Cumhuriyeti'nin bellibaşlı şehirleri ve meskûn yerleri sürekli olarak bombalanmıştır. 30 bölge merkezinin 25'i ağır surette tahrip edilmiş, 5'i de yerle bir edilmiştir. 39 küçük meskûn yer tamamıyla tahrip olunmuştur. 1966 yılı sonlarında 391 okul, 149 kilise ve 80 mâbet bombalanmıştır. Ağustos 1966'dan Ağustos 1967'ye kadar terörist bombardımanlar sonucunda 30 bölge hastanesinden 24'ü yıkılmıştır.

Halkı açlığa mahkûm etmek için yapılan bombardımanlar

«Amerikan emperyalistleri, su hazinelerini bombalıyorlar. Bununla gütükleri amaç, pirinç ve diğer hububat bitkileri üretimini tamamıyla imha etmektir.

Pirinç ve sebze yetiştirmek için suyun son derecede gerekli olduğu Nisan-Haziran arasındaki kuraklık mevsiminde, onlar, tarlaları tuzlu su altında bırakmak için, bombardımanlarını, barajların, pompa istasyonlarının, su havuzlarıyla kanalların bulunduğu bölgelere yoğunlaştırıyorlar.

17 baraja 300 den fazla bombardıman yapılmıştır.

«B-52» stratejik bombardıman uçakları, Vinlin'i canavarca bombalamışlar ve o bölgeye büyük zararlar yapmışlardır. Aynı uçaklar, son beş ay içinde 670 saldırıda bulunmuş, 23 köyü aralıksız olarak bombalamış, bunlar üzerine 20 bin bomba atmışlardır; yüzlerce insan ölmüş ve yaralanmış, binlerce ev tahrip olunmuş, büyük ölçüde yiyecek ve sebze imha edilmiştir.

Amerikan uçaklarıyla harp gemileri, 7 devlet-tarım işletmesini ve 400'den fazla köy ekonomisi kooperatifini bombalamışlardır. Vinlin bölgesindeki bütün köy ekonomisi kooperatifleri Amerikan uçaklarının attığı bombalarla tahrip edilmiştir. «B-52» bombardıman uçakları, yalnız Temmuz ayı içinde 44 saldırıda bulunmuş, 300 hektarlık yer kaplayan pirinç tarlalarıyla sebze bahçelerine 10 bin tondan fazla bomba atmışlardır. (Viyetnam'da Harp Suçlarını İnceleme Komisyonunun 10 Eylül 1968 tarihli bildirisiinden.)

Çılgınlıklarının bir itirafı

«Önemli birçok iç problemlerle ve dünyadaki mali itibarını kaybetmek tehlikesiyle karşı karşıya bulunan bir ülkenin bütçesinin hemen hemen dörtte birini israfa devam etmesi, gençlerinin yarım milyondan fazlasını dünyanın öbür ucundaki bir bölgeye, kendisiyle önemli hiçbir ilgisi bulunmayan bir bölgeye göndermiş olması aklın alacağı bir şey değildir.» (Birleşik Amerika'nın eski Moskova Büyük Elçisi Corc F. Kenan'ın, Temmuz 1968'de Vilyamsberg'te (Virjinya eyaletinde) söylediği bir nutuktan.)

Zehirli kimyasal maddeler

Birleşik Amerika, halka, iş hayvanlarına ve bitkilere karşı 1961'den beri geniş ölçüde zehirli kimyasal maddeler kullanıyor.

Zehirlenen alanların ölçüsü:

1962'de 11.000 hektar

1963'te 300.000 hektar

1964'te 500.000 hektar

1965'te 700.000 hektar

Amerika Birleşik Devletleri'nden verilen resmi bilgilere göre, 1968 yılına kadar, Güney Viyetnam'da Halk Kurtuluş Cephesinin kontrolü altında bulunan ormanlık bölgelerin yüzde 22'si zehirli maddelerle «uslandırılmaya» tâbi tutulmuştur.

Toplama kampları

«1954'ten 1967'ye kadar toplama kamplarında bir milyondan fazla insan yaralanmış veya ölüm derecesinde işkenceye tâbi tutulmuştur.» (Güney Viyetnam Halk Kurtuluş Cephesi Hanoy Temsilciliğinin 1967'de yayınladığı «Kara Kitap»tan.)

Birleşik Amerika halkının kayıpları

Resmi Amerikan kaynaklarına göre, Viyetnam harbinde 1968 sonuna kadar Birleşik Amerika halkından 250 bin kişi ölmüş ve yaralanmıştır.

Viyetnam harbi, 1958'den 1968 yılına kadar Birleşik Amerika'ya 100 milyar dolara mal olmuştur.

Halbuki bu paralar şu işlere harcanabilirdi:

Birleşik Amerika'da yoksullukla mücadele için	70 milyar
Hastane yapımına, yani Birleşik Amerika halkına tam sağlık hizmetleri sağlanmasına	21 milyar
İhtiyarlar ve emekliler için konut yapımına	7 milyar
Toplam 98 milyar dolar	

Emperyalizmi, kendi ülkelerindeki halklara baskı yaptığı ve harp açtığı için suçluyoruz

Emperyalistler, sınıfsal çıkarları gerektirdiği ve imkân buldukları zaman kendi halklarına baskı yapıyorlar. Halbuki onların bu eylemleri halkların anayasalarla desteklenen haklarına taban tabana zıttır.

Emperyalizmin baş ülkesi Amerika Birleşik Devletleri'nin birçok şehir ve bölgelerinde, aralıksız olarak yurttaş harbi yapıyor.

Batı Almanya'da «olağanüstü kanunlar» kabul edilmiştir; bunlara dayanılarak bütün anayasal haklar yürürlükten kaldırılabilir. Birçok kapitalist ülkede yeni silâhlarla donatılmış polis kuvvetleri barışçı gösterileri dağıtıyor.

NATO, askeri diktatörlük kurulması için, «gerektiği zaman uygulanacak plânlar» hazırlanmıştır. Yunanistan'da «kara albaylar» diktatürünün kurulması için böyle bir plan uygulanmıştır.

Birleşik Amerika emperyalistleri, Lâtin Amerika'da yeni yeni diktatörlükler kurmak için devlet ihtilâlleri örgütleyiyorlar.

Birçok diktatör, kendi ülkelerinin halklarına karşı alenî harpler yürütüyor.

Emperyalistler, Afrika'da böyle devrimler yapılmasını teşvik ediyor ve kanlı çatışmalara zemin hazırlıyorlar. 1963–1968 yılları arasında Afrika ülkelerinde 68 askeri devrim yapılmıştır.

Endonezya'da emperyalizm tarafından desteklen rejim, 500 bine yakın komünist ve diğer demokrasi öldürmüştür.

Birleşik Amerika sokaklarından harp bülteni

«1968 yılında Birleşik Amerika Demokrat Partisinin Kongresi sırasında Şikago'da yapılan gösteri dağıtılırken, eksik verilere göre, 700'den fazla sivil ve 83 polis yaralanmış, 653 kişi tutuklanmıştır.

Nümayişçilerin sayısı 10.000'den azdı. Halbuki, nümayişçileri dağıtmak için gönderilen polislerin, Federal Güvenlik Hizmeti ajanlarının, Ulusal Muhafızlarla askerlerin sayısı 20.000'e yakındı.

Polisler: «Öldürün! Öldürün!» diye haykırarak nümayişçilere ve etraftan seyredenlere saldırıyorlardı. Şikago Belediye Başkanı D. Deyli'nin emriyle polisler, sokakları «korkunç bir kargaşalık» yerine döndürdüler.

Karışıklıklar, aralıksız bir hafta sürdü.» («Obzerne» 8. XII. 1968.)

«Martin Luter King'in öldürülmesinin yıldönümü olan 3-4 Nisan 1969'da, Birleşik Amerika'nın bütün büyük şehirlerinde çok sayıda polis ve asker savaşa hazır hale getirildi.

Şikago'nun zenci mahallelerinde 89 kişi yaralandı, 267 kişi tutuklandı, Vaşington'da 60, Baltimor'da 100 kişi tevkif edildi.

Fling şehrindeki zenci okulunda öğrencilere karşı gözyaşartıcı gaz kullanıldı. Nevyork'ta zenci kilisesi yangın bombalarıyla hasara uğratıldı.» (Royter haber bülteninden.)

Lâtin Amerika halklarına karşı harp

Lâtin Amerika ülkelerinde, 1960'tan beri 11 devlet ihtilâli yapıldı.

Paragvay'da, Stesner'in diktatörlüğü zamanında halkın üçte biri *memleketten* ayrılmak zorunda kaldı. Binlerce insan öldürüldü. Daha fazlası toplama kamplarına atıldı.

Haiti'de diktatör Düvaliye'nin muhafızları hüküm sürüyor. Başkanlık sarayı önündeki darağaçları hiç boş kalmıyor.

Gvatemalâ'da son iki buçuk yıl içinde 4.000'den fazla yurtsever öldürüldü.

Kolumbiya'da, yurttaş harbi («Violensiya» döneminde, yalnız 1948 yılından beri 200.000'den fazla insan öldü. Onbinlerce köylü, Amerikan askeri birliklerinin ve «Gerilla Harekâtına Karşı Harekât» danışmanlarının yardımı ile hükümet kuvvetleri tarafından öldürüldü.

Politik cinayetler bir sistem halini almıştır

Birleşik Amerika'da gericilerin plânlarına engel olmaya başlayan politik liderlerin vücutları ortadan kaldırılmaktadır.

Son yıllarda Con F. Kenedi, Viola Linzo, H. Malkılm, Madgar Evers, Martin Luter King, Robert F. Kenedi, politik cinayetlerin kurbanı olmuşlardır.

Halkı baskı altında tutma işinde bir yenilik

«Birleşik Amerika polisi, âsilerle müradelede yeni bir aracı memnurlukla kabul etmiştir. Bu, «meys»-denen zehirli gazdır. Bu gaz, insanı geçici bir zaman için kör etmekte ve hareket kabiliyetini felce uğratmaktadır.» («Taym», 7. V. 1968)

Emperyalizmi, faşizm ve nazizmi hortlattığı için suçluyoruz

İkinci Dünya Harbi sona erdiği zaman, halklara, nazizm ve faşizmin tamamiyle kökleneceği vaadedilmişti. (Yalta Deklarasyonu ve 1945 Potsdam Antlaşması.)

Fakat, emperyalizmin hüküm sürdüğü yerlerde, özellikle Batı Almanya'da faşizme son verme vaadi unutulurdu. İspanya ve Portekiz'de faşist rejimlerin köklerinin kazınması şöyle dursun, daha da kuvvetlendirilmeleri için elden gelen herşey yapıldı.

Şimdi Batı Almanya'da ve diğer emperyalist devletlerde neo-nazizm ve neo-faşizm engelsizce gelişiyor.

Güney Kore, Güney Viyetnam ve Lâtin Amerika gibi yerlerde emperyalizmin kukla rejimleri gitgide faşistleşiyor.

Avrupa'da da – Yunanistan'da – NATO'nun desteği ile yeni bir faşist rejim türemiştir.

Faşizm, insanlığı karşı işlenmiş bir cinayetti ve öyle kalmaya devam edecektir. Faşizmin emperyalizm tarafından korunması ve teşvik görmesi de bir cinayettir.

Faşizmin kanlı izleri

İnsanlık, faşizmin getirdiği korkunç felâketleri unutmamalıdır, bu onun kendi çıkarları içindir.

Almanya'da faşizm, 12 yılda on binlerce Alman'ı öldürdü, bir milyondan fazlasını da toplama kamplarına attı.

İspanya'da Franko, 600.000 İspanyol'un casetleri üzerine basarak iktidarı geldi. 1968 yılında İspanya zindanlarında 12.109 siyasi mahpus vardı. Franko diktatürası, işçilere, üniversite öğrencilerine ve Baskeler gibi ulusal azınlıklara karşı kanlı zulüm rejimi uyguluyor. Bu diktatörlük, Birleşik Amerika ve Batı Almanya'dan ekonomik ve askeri yardımlar görüyor.

Portekiz'de Salazar diktatürası, ülkeyi yoksullaştırdı. Memlekette, Gestaponun yardımı ile kurulan PIDE (Gizli polis) tarafından uygulanan terör hüküm sürüyor. Portekiz faşist rejimi Batı Almanya, Birleşik Amerika ve Fransa tarafından destekleniyor.

Daha önceleri de faşist diktatörlüklere sahne olan Yunanistan'da, «kara albaylar», bir yıl içinde 60.000 yurtsever zindanlara attı, birçok kimseyi de öldürdü. Yura ve Leros adalarında cehennemi toplama kamplarına kapattı.

Batı Almanya'da nazizmin kökleri nasıl «kurutuluyor»

Almanya'nın emperyalizm kesiminde, nazizmin köklerini kurutma vaadi şu suretle yerine getirildi:

Nazi diktatürası zamanında suç işlemiş olan aşçı yukarı bir milyon kişiden 77.000'i hakkında kovuşturma açılmışsa da, sadece 6.192'si mahkum edilmiş, ötekiler beraat ettirilmiştir. 114 kişi de para cezasıyla bu işin içinden sıyrılmıştır.

Şimdi bir mukayese için şunları da belirtmemiz gerekiyor: Batı Almanya'da 1951'den beri 650.000 vatandaşa karşı 200.000 dâva açılmıştır. Bunların suçu (!), anti-faşist ve diğer ilerici eylemlerde bulunmaktır. Federal

Almanya'da böyle eylemler «devlet aleyhtarı faaliyet» olarak nitelendiriliyor.

Federal Almanya Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı tarafından bildirildiğine göre «Springer» Gazetecilik Şirketinin yayınlarını protesto etmek amacıyla yapılan gösterilere katılan üniversite öğrencilerine ve diğer demokratik güçlerin temsilcilerine karşı 1 Haziran 1968'den beri 3.000 dâva açılmıştır.

Eski naziler, «uğradıkları kayıpların» tazminatını ve emeklilik maaşları almaktadırlar.

Yüksek makamlarda bulunmuş eski nazilerle o zamanlar generalliğe yükseltilmiş olanlara her yıl topyekûn 1.371 milyon Mark emeklilik maaşı verilmektedir. Yüksek mevki sahibi olmuş naziler arasında 2.700 Mark emeklilik maaşı alanlar vardır. Mukayese için şunu da belirtelim ki, nazizm kurbanlarının aldıkları emeklilik maaşı, ortalama 300 Marktır.

Batı Almanya hükümetinin bakan ve devlet sekreterlerinden 20'si, bu arada kansler Kizinger, eski Nazi partisinin, SS ve SD'nin aktif üyelerindendir.

1959–1969 arasındaki on yıl içinde Federal Almanya devletinin Cumhurbaşkanlığı makamını işgal etmiş olan Lübke, toplama kamplarının kurucularından biriydi.

Suçlu nazilerin 1.800'den fazlası devlet cihazında, Adalet Bakanlığında ve orduda yönetici mevkilerde bulunmaktadır.

Eski nazilerden 189 subay Bundesverde (orduda) kilit noktalarında. Bunlardan 17'si Savunma Bakanlığında, 12'si NATO Genel Karargâhında, 160'ı general rütbesiyle çeşitli mevkilerde (bu arada Bundesverin baş müfettişliklerinde, hava ve kara kuvvetlerinde) çalışmaktadır; 118 nazi subayı Adalet Bakanlığında, 44'ü Dışişleri Bakanlığında, 300'ü de polis müdürlüğünde ve anayasayı koruma organlarında iş görmektedir.

İnsanlar, uyanık olun!

Emperyalist ülkelerde, insanları aldatmakla görevli resmi propaganda yeni faşist hareketini yaygınlaştırmaya çalışıyor.

Amerika Birleşik Devletleri'nde, sayıları 2.600'den fazla aşırı sağcı örgüt faaliyettedir. Bunların yüzbinlerce üyesi vardır. «Con Bırç topluluğu» liderlerinin iddialarına göre, bu örgütün 80 bin, «Minitmen»in ise 25 bin üyesi bulunmaktadır. 1968 Cumhurbaşkanlığı seçimlerine aşırı sağcı bir programla başkan adayı olarak katılan Volas, 13 milyon oy toplayabilmiştir.

Batı Almanya'da açıkça faaliyette bulunan faşist örgütlerinin sayısı 113'ü bulmaktadır. 1.900.000 oy elde etmiş olan *Nasyonal Demokrat Parti*, bu örgütlerin özüdür. Üyelerinin yüzde 30'u eski nazilerdir ve Parlamentosunda büyük bir etkiye sahiptir.

Fransa'da OAS örgütü terörünü devam ettirmektedir. *İngiltere'de* Enok Pavel'in ekstremist rasizmi gelişmektedir.

Böyle eğilimler daha birçok ülkede belirmiş bulunuyor.

Çek antifaşisti Yulius Fuçik faşistler tarafından öldürülmezden önce son söz olarak şöyle demişti:

«İnsanlar, uyanık olun!»

Emperyalizmi, yüzkızartıcı rasizmi koruduğu için suçluyoruz

İrklararası düşmanlıklar, ırklararası işkenceler, tarihin en korkunç sayfalarıdır. Özellikle İkinci Dünya Harbinde rasizm (ırkçılık) dehşet verici bir hal alıp genişlemiştir.

Harpten sonra her türlü rasist ayırım ve düşmanlıklar birçok uluslararası belge ile kınanmıştır. Bunların bellibaşlıları şunlardır: Birleşmiş Milletler Teşkilâtı Tüzüğü (1945), İnsan Hakları Deklarasyonu (1948), Her Türlü Rasist Diskriminasyonu Ortadan Kaldırma Deklarasyonu (1965), İrklar ve İrksal Bâtıl İnançlar Hakkında Ünesko Dekrasyonu (1967).

Bütün bunlara rağmen, emperyalizmin egemenliği koşullarında milyonlarca insan, şu veya bu ırktan oldukları için veya derilerinin rengi yüzünden diskriminasyona ve baskıya tâbi tutulmakta, ırklararası düşmanlıklar körüklenmekte, ırksal cinayetler işlenmektedir.

Rasizm (ırkçılık), emekçileri sömürme ve baskı altında tutma sistemini koruyabilmek için emperyalizm tarafından suni olarak yaşatılmaktadır. Emperyalizm, maceralar hazırlayabilmek için halkları birbirine karşı kıskırtmaktadır.

Bütün uluslar, rasizm ve emperyalizme karşı savaşa katılmaktadır.

Birleşik Amerikalı zencilere karşı insanlıkdışı davranışlar

Emperyalizmin en büyük ülkesi olan Birleşik Amerika'da 22 milyon zenci ikinci dereceli yurttaş durumunda tutuluyor. Diğer ulusal azınlıklara – Meksikalılara, Puortorikalılara ve yahudilere – karşı da ayrımcı muamele yapılıyor.

Zenciler, Birleşik Amerika nüfusunun yüzde 11'ini, işçi sınıfının ise % 20'den fazlasını teşkil ediyorlar. Fakat zencilerin iş ücretleri, beyaz işçilerin iş ücretlerinin ortalama yüzde 53'ü, Güney eyaletlerinde ise sadece % 30–40 kadardır.

Yoksulluk: «Birleşik Amerika zencilerinin yüzde 39'u yoksulluk içinde yaşıyor. Zenci kızların yüzde 30'u, erkek çocukların da yüzde 25'i 16–21 yaşları arasında işsizdir. Büyük şehirlerdeki zenci mahallelerinde işsizlik çoğu zaman yüzde 50'ye yükseliyor.» 1967'de Birleşik Amerika'da işsizlik, işe yetenekli bütün nüfusun ortalama yüzde 3,8'ini bulmuştu. (Birleşik Amerika eski Adalet Bakanı Klark'ın Ulusal Basın Kulübünde 13 Nisan 1967'de söylediği nutuktan.)

Ömür uzunluğu ve ölüm oranlarındaki eşitsizlik: Bir zencinin ortalama ömrü bir beyazın ortalama ömründen 5 yıl kısadır. «Renkli derililer»in çocukları arasında ölüm oranı, beyaz çocuklar arasındakinden yüzde 40 fazladır. Beyaz Amerikalı, okullarda zenci Amerikalıdan 3 yıl fazla okur. «Renkli»ler arasında işsizlik, beyazlar arasındakinden iki kat fazladır. Zen-

cilerin oturdukları evlerin yüzde 56'sı sağlığa elverişli değildir. Bir zenci ailesinin ortalama geliri, beyaz ailenin ortalama gelirinden yüzde 40 azdır. (Eski Başkan L. B. Conson'un 15 Şubat 1967 tarihli Parlamento mesajından.)

Zenci ayaklanmaları: «Yaklaşık olarak 2–2,5 milyon zenci, ya da bütün zenci nüfusun yüzde 16–20'si büyük şehirlerde gecekondu mahallelerinde yoksulluk içinde yaşamaktadır.» («Birleşik Amerikadaki Karışıklıkları İnceleme komisyonu»nın raporundan.)

Gecekondu halkı, derin bir hayal kırıklığı sonucunda kinle ayaklanmaktadır.

Bunlara karşı gönderilen askerler gaz ve makineli tüfekler kullanmaktadır.

Güney Afrika rasizminin insanlıkdışı davranışları

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde (GAC) 14 milyon yerli Afrikalı, aparteid politikası koşulları içinde hiçbir hakka sahip değildir. Aparteid politikası adı verilen bu hukuk sistemi, siyah derili halkı, beyazların yararlandıkları hak ve yaşayış koşullarından yoksun etmek için hazırlanmıştır.

Güney Afrika ülkelerinde (GAC, Güney Batı Afrika, Rodezya, Mozambik ve Angola'da) sömürgecilik ve rasizme karşı mücadele yürüten 35.600.000 yerli halka karşılık Avrupalıların sayısı sadece 4.400.000'dir. GAC'ndeki 18.700.000 yerli halka karşılık 3.600.000 Avrupalı vardır. Fakat, Parlamento'daki 170 milletvekilinden 166'sı beyaz insandır. Hergün ortalama bin kişi zindanlara atılmaktadır.

Güney Afrika, Güney Batı Afrika'yı (Namibiya'yı) zorla ilhak ederek bu hukuk sistemini yaygınlaştırmaya çalışmaktadır. Kuzey Rodezyada da, böyle bir rejim terörle ayakta tutulmak için çaba harcanmaktadır. Bu rejimler, yalnız ve yalnız emperyalizmin desteği ile ayakta tutunabilmektedir.

«Efendiler»in sesi

Güney Afrika başbakanları diyorlar ki:

«Bizim başlıca ödevimiz, burada beyazların egemenliğini sağlamaktır.» (Fervörd)

«Yerli, psikolojik bakımdan otomobil sürmeye kabiliyetli değildir.» (Hertzok)

«Güney Afrika Cumhuriyetiyle halkının kaderine yön vermekle görevli olan parlamentomuzda yalnız beyaz insan söz sahibi olmak hakkına sahiptir.» (Forster)

Güney Afrika Cumhuriyeti topraklarının yüzde 87'sinde yaşayan Afrikalılar kendi ülkelerinde yabancı muamelesi görmektedirler. Bunlar, beyaz efendileri için çalışma hakkından başka hiçbir hakka sahip değildirler. Aldıkları iş ücreti, Avrupalı işçilerin aldıkları ücretin sadece yüzde 5'i kadardır; maden ocaklarında çalışanlar ise, Avrupa maden işçilerinden 15 kat daha az ücret alırlar.

Kanun gereğince, Afrikalının gündeliği 2,8 doları geçemez (Halbuki Birleşik Amerika'da saat başına asgarî iş ücreti 1,5 dolardır).

Afrikalıların sendika kurma hakları yoktur. Böyle bir teşebbüsün cezası üç yıl hapidir.

Okullar için ayrılan tahsisattan yılda bir beyaz çocuğa düşen pay 75 funttur. Afrikalı çocuğa düşen pay ise 6,9 funttur.

Güney Afrika Cumhuriyeti Ulusal Verem Mücadele Cemiyeti'nin bildir-
diğine göre, 1968 yılında bu ülkede 67.000 kişi vereme yakalanmıştır;
kısacası her gün 180 kişi verem olmakta ve 40 veremli ölmektedir.

1957 yılında, hastalara yardım kanunu kabul edilmiştir. Bu kanun gere-
ğince.

«Hastanelerde ve benzeri yerlerde beyaz hemşirelere, Avrupalı olmayan
kimselere şefkat göstermesi için emir verenler disipline aykırı suç işlemiş
olarak ceza görürler.»

Yerli halka hakaretler

Lâtin Amerika'da en başta kızıl derili yerli halk rasist takibatın kurbanı
olmuştur.

Bolivya, Brezilya, Peru, Ekvador, Orta Amerika, Meksika ve diğer ülke-
lerde 30 milyondan fazla kızıl derili yerli halk vardır. Bunların İspanya ve
Portekiz sömürgecileri zamanındaki yaşayış koşullarında hiçbir değişiklik
olmamıştır.

Brezilya hükümeti, Mart 1968'de şu itirafta bulunmuştur: Emperyalistlere
ait kanu-
çuk ve maden tekellerine ham madde sağlamak için, Brezilya'daki
kızıl derililer, «Kızıl derilileri Savunma Hizmeti» gibi resmi kuruluşların da
aktif yardımıyla amansızca imha edilmişlerdir. Şu kabilelerin köklerinin
hemen hemen kurutulduğu resmen doğrulanmıştır: 1.900 kişilik *Mundukuru*
kabilesinden sadece 1.200, 5.000 kişilik *Guarani* kabilesinden 300, 4.000
kişilik *Karaha* kabilesinden 400 kişi kalmıştır. Bombardımanlara tâbi tutul-
muş olan *Çintas largas* kabilesine mensup 10.000 kişiden sadece 500 kişi
sağ kalabilmiştir. *Kadiveys* ve *Bororos* gibi ünlü kabilelerden de kala kala
100–200 ceset kalmıştır. *Tapalunas* kabilesi, arsenikle zehirlenmiş yiyecek
maddeleri verilmek suretiyle tamamiyle imha edilmiştir.

Brezilya sosyologlarının değerlendirmelerine göre, sadece 50 binle 100
bin arasında kızıl derili sağ kalabilmiştir. Bunlar da 1980 yılına kadar yok
olmak tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. Resmi verilere göre, Amerikanın
özbeöz yerli ahalisi olan kızıl derililerden son on yıl içinde yaklaşık olarak
50 milyon dolar değerinde hayvan ve eşya alınmıştır.

*Emperyalizmi, emekçilere dayanılmayacak derecede kötü yaşayış
koşulları yarattığı için suçluyoruz*

*Emperyalizm, yabancı ülkelerin halklarını baskı altında tuttuktan başka,
kendi ülkelerindeki emekçiler üzerindeki sömürsünü artırmakta ve kâr-
larının büyük bir kısmını onların sırtından kazanmaya devam etmektedir.*

Bu sömürü, son derecede gelişmiş sanayi üretimi koşullarında ve yığınsal tüketim malları üretiminin genişletildiği şartlar içinde olmakla beraber, üretimle tüketim arasındaki nispetsizlikler azalmak şöyle dursun, artmaktadır.

Emekçilerin ulusal gelirden aldıkları pay azalırken, tekellerin payı büyümektedir. Yeni teknik ve özellikle otomatizasyona geçiş, işsizliği fazlaştırtıp müzminleştirmektedir.

Çalışma koşullarının gerginleştirilmesi, yeni yeni yığınsal hastalıklara ve erken yıpranmalara meydan vermektedir.

Büyük emekçi gruplarının, bu ülkelerden bazılarında tüm bölgelerin yaşayış düzeyleri düşüktür, ücretleri azdır, konutları sağlığa elverişli değildir.

Üretim dışında yeni sömürü biçimleri gelişmektedir: vergiler, ev kiralari, nakliye vasıtası masrafları keyfi olarak artırılmakta, emekçiler, taksitli satışlarla borç kapanına kısırlanmaktadır.

Emekle yaratılan değerlerin çarçur edilmesi

Kapitalist ülkelerde, geçen yüzyılın sonlarında 30 milyona yakın ücretli işçi vardı. Gelişmiş kapitalist ülkelerde bunların sayısı 1950'de 160 milyona, 1960'ta 200 milyona yükseldi.

Kapitalistler; işçilerin emeği ile yaratılan artık-değeri benimsiyorlar (temellük ediyorlar). Yalnız Amerika Birleşik Devletlerinde (65 milyon işçi ve hizmetlinin yarattığı) artık-değer yılda (1967'de) 315 milyar doları bulmuştur.

Bu artık-değerden, yeni yeni fabrikalar kurulmasında, ev probleminin ve benzeri sorunların çözümünde, öğretim ve sağlık sistemlerinin iyileştirilmesinde pek âlâ yararlanılabilir.

Halbuki, artık-değer, her şeyden önce, bir avuç büyük sömürücünün ihtişam içinde yaşaması uğrunda ve silâhlanma yarışıda çarçur ediliyor.

İşsizlik

Kapitalist ülkelerde, hâlen, 6—8 milyon tamamıyla işsiz, 3—5 milyon da yarı işsiz vardır. İşsizlik, yoksulluk demektir, insanlık onurunu çiğnetmek demektir, bütün aile halkının yaşayış koşullarının gün günden kötüleşmesi demektir.

Kapitalist toplum, bir bütün olarak işsizlikten ulusal gelirinin yüzde 10'unu kaybetmektedir.

Emperyalizm, bilimsel-teknolojik devrim sorununu, işsizliği artırmadan çözümlenecek durumda değildir. Teknik geliştikçe, özellikle otomatizasyon ilerledikçe, yeni iş yerleri örgütlemek gitgide daha pahalıya mal olmaktadır. Birleşik Amerika'da, 1955 yılında (bir işçi için) yeni bir işyerinin değeri 12.000 dolara, 1965'te 30.000 dolara mal oluyordu, 1975 yılında ise muhtemelen 75.000 dolara yükselecektir. O zamana kadar en çok bir

milyon kişilik yeni iş yeri açılabilir. Halbuki, okul bitiren ve iş arayan gençlerin sayısı durmadan artıyor. Bu durumdaki gençlerin sayısı 1963'te 2,5 milyon, 1965'te 3,5 milyondur, 1970'te en az 4 milyon olacaktır.

Genç kuşaklar, görülmemiş ölçüde bir işsizlik tehlikesiyle karşı karşıyadır. Amerikan istatistiklerine göre, 1970 yılında 3 milyon genç daha işsizler ordusuna katılacaktır.

Kâr hırsının kurbanları

Çeşitli ülkelerde iş kazalarında ölen ve sakatlanan işçilerin sayısı durmadan artıyor.

Birleşik Amerika Emek Bakan Yardımcısı Peterson'un bildirdiğine göre, Amerika Birleşik Devletleri'nde üretimde hâlen hergün 55 kişi ölmekte, 8.500 işçi çalışma kabiliyetini kaybetmekte, 27.500 işçi de şu veya bu derecede sakatlanmaktadır.

Bu memleketlerde tıbbî hizmetler o derecede pahalıdır ki, hastalar, bunun sonunda ölüm de olsa, çoğu zaman doktora gitmemeyi tercih etmektedir.

İlâç tekelleri, sağlığa hiçbir faydası olmayan, hatta zararlı olan «patentli ilâçlar»ın satışından muazzam kârlar sağlamaktadırlar. Batı Almanya'da ve diğer kapitalist ülkelerdeki «kontergan» rezaleti bunun bir tek misalidir.

Yokluk bölgeleri

Gelişmiş kapitalist ülkelerde bazı bölgelerin bütün halkı yokluk içinde çırpınıyor.

İtalya'da insan başına düşen yıllık ortalama gelir 657 bin lira (1.039 dolar)dır. Memleketin güney vilâyetlerinde (Kalabriya'da) 327 bin lira (519 dolar), Kozentza'da ise 305 bin lira (484 dolar)dır.

İtalyanın en yoksul vilâyeti olan Kalabriya'da ortalama yaşayış düzeyi, bütün ülkedekinden % 27 düşüktür. İtalya'da emekçilerin yoksulluk içinde olmaları yüzünden pekçok kimse ekmeğini dış ülkelerde aramak zorunda kalıyor. Son beş yıl içinde 1,5 milyon İtalyan dış ülkelere gitmiştir.

Bu gurbetçilerin yüzde 70'i Güney vilâyetleri halkındandır. Son beş yıl içinde Sardonya köylerinden bazılarının çalışma kabiliyetli ahalisinin yüzde 65'i yurt dışına çalışmaya gitmiştir. Birleşik Amerika'da resmen itiraf edildiğine göre, bu ülkede 30 milyon insan yoksulluk koşulları içinde yaşamaktadır. Bunların sadece yüzde 18'i devletten, o da pek az, yardım görüyor. Örneğin, Misisipi'de bu yardım, insan başına ayda 8,5 dolardır. Halbuki devlet, zahire üretimini azaltmaları, yani iflâs etmemeleri, yüz binlerce hektar verimli toprağı çoraklaştırılmaları için büyük toprak sahiplerine büyük para yardımıyla bulunuyor.

Federal Hükümetin Bütçe Bürosundan bildirildiğine göre, açlık çeken yoksullara yapılan yiyecek yardımı masraflarının bir buçuk milyar dolar fazlalastırılması lâzımdır.

Ev problemi

Kapitalist ülkelerde inşaat sanayii hızla gelişmiştir. Buna rağmen halkın büyük çoğunluğu insanca yaşayış koşulları sağlamayan evlerde oturmaktadır.

İngiltere'de evlerin yarısından fazlası, en aşağı 50 yıl önce yapılmıştır. Bunlar günümüzün koşullarına uygun olmadığı gibi, çoğu içindekilerin hayatı için tehlike teşkil etmektedir.

Birçok büyük şehir gece kondularla çevrilidir. Kapitalist ülkelerde, 300 milyon insan böyle en iptidai evlerde oturmaktadır. Örneğin Lâtin Amerika'da Lima halkının % 26'sı, Meksiko'luların % 30'u, Rio de Jeneyro'luların % 38'i gecekondu sâkinleridir. Birleşik Amerika'daki eski binaların yedide birinin bulunduğu Newyork'ta 800.000 gecekondu vardır.

Konut ihtiyaç her yerde büyümekte ve her şeyden önce ihtiyaçlarla çok çocuklu ailelerin önünde korkunç bir problem olarak durmaktadır.

«Cinayetler, toplumumuzdaki yaşayış tarzının ayrılmaz bir kısmıdır»

Gelişmiş kapitalist devletlerde cinayetler, yeni bir ticaret alanı halini almıştır.

Resmi verilere göre dahi cinayetler Amerikan halkına yılda 22 milyar dolara mal olmaktadır. Büyük para babalarının emrinde çalışan, sendikalarda, hatta kilisede faaliyet gösteren gizli cinayet şebekelerinin kazançları da gözönüne alınırsa, bu rakamın kat kat fazla olduğu anlaşılır.

«Cinayetler, toplumumuzdaki yaşayış tarzının ayrılmaz bir kısmıdır. Zira, toplumumuz bugünkü biçimini cinayetsiz devam ettiremez.» (F. Tannenbaum, «Crime and the Community», 1951, sayfa 171.)

Cumhurbaşkanlığı Kanun Uygulama ve Adalet Tevzii Komisyonu tarafından hazırlanan: «Özgür toplumda cinayet problemi» başlıklı raporda (1957) belirtildiğine göre, büyük şehirlerde cinayetlerin fazla olduğu mahallelerin halkından yüzde 43'ü hava karardıktan sonra sokaklara çıkmaya korktuklarını, yüzde 35'i tanımadıkları kimselerle konuşmadıklarını, yüzde 21'i yaya yürümediklerini, yüzde 20'si de başka mahallelere taşınmak istediklerini söylemişlerdir.

Birleşik Amerika'da özel kişilerde 100 milyondan fazla silâh vardır. Silâhların serbest satışının yasaklanmasına karşı olan Bırç'ın faşist örgütünün şırası şudur: «Silâhlar, yasaklanırsa kanunsuz yaşayanların eline geçecektir.»

Yeni sömürü biçimleri

Emekçilerin aylıklarını dolaylı yollardan azaltmak için birçok yeni metotlar türemiştir.

Emperyalist ekonominin daimi yolarkadaşı olan zincirleme enflasyonlar yüzünden fiyatlar durmadan yükseliyor.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde son 50 yıl içinde büyük ölçüde artarak,

ulusal gelirin onda birinden üçte birine yükselmiş olan vergiler, çoğunlukla emekçilerden sağlanıyor. Maaşlarının yüzde 25–30'u dolaysız vergiler biçiminde ellerinden alınıyor.

Taksitle satılan tüketim mallarının taksitleri de maaşların önemli bir kısmını alıp götürüyor. Birleşik Amerika'da emekçi ailelerinin yarısından fazlası maaşlarının yüzde 40'tan fazlasını borç ve kredi faizi için vermek zorunda kalıyor.

Bu gibi metotlar, emekçilerin savaşla elde ettikleri maaş artırımlarını ortadan kaldırmakta ve zaten ortalama geçim seviyesinden aşağı olan reel maaşı asgari tüketimi karşılayamaz duruma getirmektedir.

1966 yılında ortalama maaş, asgari geçim haddinin % 17–25 altında idi. (Birleşik Amerika'da % 17, Fransa'da % 19,8.)

Direnış artıyor

Bir yandan da emekçilerin öğrenim yapmalarına engel olunuyor. Halbuki çağımızın yaşayış koşulları öğrenimi zorunlu hale getirmiştir. Öğrenim olanaklarının yetersiz oluşu pekçok kimseyi bağımlılaştırmıştır. Büyük sanayi işletmelerinde ve devlet kuruluşlarında emekçiler, gerçekte, en önemli sorunların çözümüne katılma hakkından yoksundurlar.

Emekçiler, şimdiki güçlükler ve yarınlara güvensiz oluşu karşısında, kendi hakları uğrındaki mücadeleye daha aktif olarak katılmaktadırlar.

İşçi sınıfı, grevler yapmakta ve diğer eylemlerde bulunmaktadır. Şehir ve köy gençliği ile öğrenciler hep birlikte savaşmaktadırlar.

Onların savaşı, emperyalizme ve onun toplumsal sistemine karşı yeni bir suçlamadır.

Kapitalist ülkelerde ücretli işçilerin sayısı, harpöncesine kıyasla 1,5–2 kat artmışken, grevlerin sayısı (azaltılmış resmi verilere göre) 3,5 misli fazlalaşmıştır. Emekçiler, yalnız ekonomik isteklerle değil, aynı zamanda politik isteklerle ayaklanmaktadırlar.

Gelişmiş kapitalist memleketlerde grevcilerin (ve bu arada nümayişlere ve protesto yürüyüşlerine katılanların) sayısı, 1958 yılında 25–27 milyon iken 1968 yılında 57–58 milyonu bulmuştur. Grevcilere karşı, İtalya'da ve diğer bazı ülkelerde olduğu gibi askerî birlikler gönderilmekte ve ateş açılmaktadır.

Emperyalizmi, sosyalist ülkelere karşı yıkıcı faaliyetlerde bulunduğu için suçluyoruz

Yeryüzü nüfusunun üçte birini teşkil eden halklar sosyalist toplum kurmaktadırlar.

Üretim araçlarını toplumun mülkiyeti haline getiren ve gereken doğal zenginlikleri ellerinde bulunduran sosyalist ülkeler, şimdiki kadar görülmemiş tompolarla gelişebilecek durumda olduklarını ispat etmişlerdir.

Emperyalistler derin bir huzursuzluk içindedirler. Çünkü, tekelci kapitalin egemenlik zamanının artık geçmiş bulunduğunu, sosyalizm, şüphe götür-

mez bir şekilde ortaya koymakta ve emperyalistler de bunu anlamaktadırlar.

Emperyalizm, halkların kendi istedikleri toplumu kurlmalarını engellemek için her çareye başvurmaktadır.

Sosyalist devletlere karşı baltalama hareketlerinde bulunmakta, onların toplumsal düzenini yıkmaya çalışmaktadır. Çünkü bu düzen, onun dünyaya hâkim olma emellerini gerçekleştirmesine engel olmaktadır.

Emperyalizm, bu davranışlarıyla yalnız sosyalist ülkelere karşı değil, aynı zamanda bütün dünya halklarına karşı cinayetler işlemektedir.

Sosyalist ülkeler, sömürünün ve tekel kapitalinencil çıkarlarının bulunmadığı yeni toplumsal düzenin üstünlüklerini gitgide daha açık olarak gözler önüne sermektedirler.

Emperyalizm güçleri, sosyalist dünyanın ekonomik ve sosyal atılımları karşısında derin bir endişe içindedirler. Sosyalizm ideleriyle pratiğinin artan nüfuzunu önleyebilmek için her tedbire başvurumaktadırlar. Bu arada, şunu da gittikçe daha iyi anlamaktadırlar: zaman, sosyalizm için çalışmaktadır.

İki dünya

Sosyalist ülkelerin dünya sanayi üretimindeki nisbi payları şöyledi:

- 1917'de % 3'ten az
- 1937'de % 10 kadar
- 1950'de % 20 kadar
- 1968'de % 40'a yakın.

1956–1968 döneminde sosyalist ülkelerde ulusal gelir, kapitalist memleketlerdekinden 1,9 defa daha hızlı artmıştır.

Sosyalist ve kapitalist ülkelerin (örneğin Bulgaristan'la Yunanistan'ın, Macaristan'la Avusturya'nın, SSCB'nin Orta Asya'daki cumhuriyetleriyle komşularının) ekonomik ve sosyal gelişmeleri arasında yapılan bir mukayese, sosyalist ülkelerin daha hızlı geliştiklerini açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Sanayi üretiminde artış tempoları

	1950	1960	1968
Bulgaristan	100	397	932
Yunanistan	100	210	375
Macaristan	100	267	472
Avusturya	100	209	282

Ulusal gelirin artış tempoları

	1950	1960	1968
Bulgaristan	100	282	506
Yunanistan	100	174	274 (1967)
Macaristan	100	177	270
Avusturya	100	173	234

SSCB ve ABD. En güçlü kapitalist ülkeye kıyasla, Çarlık Rusyasının gerikalmışlığı gibi son derecede elverişsiz bir çıkış noktasından hareket etmiş olmasına, Vatandaş Harbi, Yabancı Müdahalesi ve İkinci Dünya Harbi yıllarında korkunç tahriplere uğramasına rağmen Sovyetler Birliği, Birleşik Amerika ile arasındaki tarihsel ekonomik mesafeyi durmadan küçültmektedir.

Amerikan kaynaklarının yaptıkları hesaplara göre, sanayi üretimi alanında Sovyetler Birliği ile Birleşik Amerika arasındaki fark şöyledir:

- Sovyetler Birliği 1940 yılında ABD'nden 39 yıl geriydi,
- Sovyetler Birliği 1960 yılında ABD'nden 14 yıl geriydi,
- Sovyetler Birliği 1967 yılında ABD'nden 6 yıl geriydi.

Sosyalist ülkelere karşı askerî aksiyonlar

İkinci Dünya Harbinden sonra emperyalizm, sosyalist ülkelere karşı silâhlı kuvvetlerle aşağıdaki aksiyonlarda bulundu:

- Kore'ye (*Kore Demokratik Halk Cumhuriyetine*) karşı: 1950–1953 yılları arasındaki harp;
- 1966 yılında hudut olayları, 1968'de «Pueblo» casusluk hareketi.
- Küba'ya karşı: ücretli haydutların silâhlı saldırısı (1961), devletlerarası hukuka aykırı askerî abluka (1962), askerî uçakların Küba semalarında uçuşları, askerî baltalayıcılar gönderilmesi, Birleşik Amerika'nın Guantanamo'daki askerî deniz üssü bölgesindeki provokasyonları ve diğer olaylar.
- Viyetnam'a (*Viyetnam Demokratik Cumhuriyeti'ne*) karşı: 1945'ten beri devam eden canavarca bombardımanlar ve diğer askerî hareketler.
- ADC'ye (*Almanya Demokratik Cumhuriyetine*) karşı: 1953 yılındaki anti-sosyalist eylemlerin örgütlenmesi, hudutlarının mütemedi ihlâli. ADC'ne karşı 1961'de tertiplenen «polis aksiyonları».
- Sovyetler Birliği'ne karşı: 1960'ta «Ü-2» uçağı ile casusluk uçuşu; 1967'de ticaret filosu vapurlarına tecavüzler.
- Macaristan'a karşı: 1956 yılındaki karşı-devrimci ayaklanmanın örgütlenip desteklenmesi.
- Arnavutluğa karşı: 1946'de Korfu körfezinin mayınlanması.
- Çin'e karşı: 1958'de Tayvan körfezinde yapılan provokasyonlar.

«Psikolojik harp»

Emperyalist kuvvetlerin sosyalizme karşı uyguladıkları spesifik savaş biçimlerinden biri de «psikolojik harp»tir. Birleşik Amerika'da 120'den fazla inceleme merkezi vardır ki, bunlar, psikolojik harp sorunlarıyla meşgul olurlar. ABD'nde her yıl anti-komünizm propagandası için yarım milyar dolar tahsis ayrılır.

Batı Almanya'da 100'den fazla anti-komünizm merkezi faaliyettedir. Federal Almanya Cumhuriyeti'nde anti-komünizm propagandası için her yıl 125 milyon dolar ayrılır.

Özellikle atmosfer yolu ile anti-komünizm propagandası son derecede yaygın bir hal almıştır.

Topyekûn 15 milyon vata gücünde 100 den fazla radyo yayın merkezi hergün sosyalist devletler aleyhinde yalan ve iftira kusmaktadır.

Yalnız «Amerikanın sesi» radyo yayın merkezi yılda bu iş için 53 milyon dolar harcamakta, Batı Almanya'daki «Özgür Avrupa» radyo istasyonu da yılda 17 milyon doları çarçur etmektedir.

Açık tehditler

«Sözlü ve eylemli propagandamız, ancak, elindeki bütün olanaklarla, Sovyet diktaturasını ve bu diktaturayı yürütenleri ortadan kaldırma amacını cesurca güttüğü zaman sonuç elde edebilir.» (Makkarn'ın 6. VIII. 1951'de verdiği bir demeçten.)

«Batı, Orta Avrupa'da stratejik bir sıçrama noktası kurabilir. Ve oradan, Sovyet Komünizminin Polonya, Çekoslovakya, Macaristan ve diğer komşu ülkelerdeki askeri ve politik mevzilerini çökertebilir. (Con F. Dulles «War or Peace», 1950.)

Birleşik Amerika'nın Viyetnam'da yaptığı harp, «Birleşik Amerika'nın yirmi yıldan beri güttüğü dış politikaya uygundur.» (ABD eski başkanı L. B. Conson'un 4. XII. 1967'de verdiği demeçten.)

«Şunu tekrar aklımıza koymalıyız: Polonya, Çekoslovakya, Macaristan, Bulgaristan, Rumanya v.s. tıpkı İsviçre, Hollanda veya Belçika gibi Avrupa ülkesidirler. Bu memleketlerin tekrar Avrupa'nın bölünmez parçaları olmaları, hiç olmazsa, Avrupa köprüsü anlamında ülkeler haline gelmeleri için gerek bu memleketler üzerinde etkilerde bulunarak, gerekse Moskova ile azimli tutumla müzakereler yaparak uzun zaman çalışmamız gerekecektir...»

Bugün ödevimiz, Rusya ile Batı Avrupa arasında bir köprü kurmaktır.» (Frantz Yosef Ştraus, «Avrupa tasarısı: Entwurf für Europa», sf. 45/46, 55.)

Emperyalizmi, yeni bir dünya harbi hazırlamakta olduğumuz için suçluyoruz

«Birleşmiş Milletler Teşkilâtı halkları, gelecek kuşakları, bir ömür içinde insanlığa iki defa tarifsiz acılar çektirmiş olan harpten kurtarmak azminde-dirler.» (BMT Tüzüğü'nün önsözünden.)

Buna rağmen emperyalizm, dünyayı yeni bir harp hazırlıklarına sürüklemiştir. Bu hazırlıkların masrafları, 1941–1945 dönemindeki harp masraflarını aşmaktadır. Uluslararası silâhsızlanma ile ilgili bütün teklifler de reddedilmiştir.

Silâhlanma için ayrılan paralarla, insanlığın zamanımızdaki en önemli ekonomik ve sosyal sorunları çözümlenebilir.

Emperyalizm, üçüncü dünya harbi tehlikesini yaratmıştır.

Her iki dünya harbinin başladığı Avrupa’da, bu harplerin en büyük suçlularından olan Alman emperyalizmi, Federal Alman Cumhuriyeti’nde yeniden ayağa kalkmıştır.

Gelecek kuşaklar, ancak emperyalizmin saldırganlığına karşı mücadelele etmek suretiyle harbin felâketlerinden kurtarılabilir.

Militarizmin bedeli

Emperyalist bir askeri blok olan NATO’nun kuruluşundan beri (yirmi yıl içinde) askeri amaçlar uğrunda 1 trilyon 250 milyar dolar harcanmıştır.

NATO üyesi ülkeler, 1968 yılında askeri amaçlar için 1949’dakinden 5 kat fazlasını sarfetmişlerdir.

Birleşik Amerika, İkinci Dünya Harbinden sonraki beş yıl içinde askeri amaçlara 281 milyar 400 milyon dolar, son beş yıl içinde ise 334 milyar 400 milyon dolar, yani % 20 fazla bir masraf yapmışlardır. Şimdi bu memleketin yıllık askeri harcamaları 80 milyar doları bulmaktadır.

Birleşik Amerika Ordusunun 1939 yılındaki mevcudu 334.000 kişiydi, 1968 yılında, 10 misli bir artışla 3,5 milyon kişiye yükseldi. Sadece son on yıl içinde Amerikan ordusunun mevcudu 1 milyon kişi artmıştır.

Yine aynı memleketin askerlik dairelerinde ve askeri sanayiinde topyekûn 9 milyon kişi, yani bütün çalışan nüfusun % 11’i çalışmaktadır.

Kaç mal oluyor

– İkinci Dünya Harbinde yapılan Bir uçak taşıt gemisi	55 milyon dolara
– «Nimitz» uçak taşıt gemisi (Şimdi inşa ediliyor)	545 milyon dolara
– İkinci Dünya Harbinde yapılan Bir mayın gemisi	8,7 milyon dolara
– Yeni bir mayın gemisi	200 milyon dolara
– İkinci Dünya Harbinde yapılan Bir denizaltı	4,7 milyon dolara
– En yeni atom denizaltısı	200 milyon dolara
– İkinci Dünya Harbinde yapılan bir bombardıman uçağı	218 bin dolara
– 1961 modalı «B-52» bombardıman uçağı	7,9 milyon dolara

– İkinci Dünya Harbinde yapılan bir avcı uçağı	54 bin dolara
– Bir «3-f» avcı uçağı	6,8 milyon dolara
– 1946 modeli «M-1» makineli tüfeğı	31 dolara
– Viyetnam Harbinde kullanılan «M-16» makineli tüfeğı	150 dolara

Yabancı ülkelerdeki Amerikan askerleri

Birleşik Amerika dışında yaklaşık olarak 1,5 milyondan fazla Amerikan asker ve subayı vardır. İkinci Dünya Harbi sırasında Amerika dışında bulunan Amerikan asker ve subaylarının sayısı bundan bir hayli azdı.

1920'lerde yalnız üç yabancı ülkede, İkinci Dünya Harbi sırasında 39 yabancı ülkede Amerikan askeri vardı. Şimdi ise 64 memlekette vardır.

1968 yılında yabancı ülkelerdeki bellibaşlı Amerikan askeri üslerinin sayısı 450 idi. Bunların bakımı Amerikaya yılda 5 milyon dolara mal oluyordu.

Silâhlanma yarışı insanlığa kaç mal oluyor

Emperyalizmin silâhlanma yarışı ve uluslararası silâhsızlanmaya yanaşmıyışı, diğer devletleri de (bu arada sosyalist ülkeleri de) askeri harcamalarını artırmak zorunda bırakmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri'nin askeri bütçesi 1968 yılında 50 milyar dolardı; dünya ülkelerinin tüm askeri bütçelerinin % 35'ini teşkil ediyordu.

«Military Balance (Londra, 1968) gazetesinde yayınlanan verilere göre, 1968 yılındaki askeri masraflar şöyledir:

NATO üyesi ülkelerin	102.872 milyar dolar
SEATO üyesi ülkelerin	1.724 milyar dolar
SENTO üyesi ülkelerin	1.009 milyar dolar
Varşova Antlaşması üyelerinin	49.745 milyar dolar

Toplam 155.355 milyar dolar

Bu toplam, yeryüzü halklarının üçte ikisinin yaşadığı Asya, Afrika ve Lâtin Amerikada gelişmekte olan bütün ülkelerin ulusal gelirlerinin genel toplamından daha fazladır. Bu paranın (155 milyar 355 milyon doların) sadece beşte biri genç devletlerin gelişmeleri için harcanmış olsa, bunlar, 25 yıl içinde İngiltere ve Fransa'nın bugünkü ekonomik gelişim seviyesine ulaşabilirler.

150 milyar dolarla dünya çapında 45–50 sanayi merkezi veya Hindistan'daki Bhilai çapında 150 metalurji kombinası, ya da Birleşik Arap Cumhuriyetindeki Asuan barajı büyüklüğünde 150 enerji azmanı, yahut 40 milyon ev, 140.000 hastane, 560.000 okul yapılabilir.

Avrupa'nın güvenliği

Hitlerin generallerine ve bunların çıkarlarına yeniden silâh teslim eden Batı Alman emperyalizmi, Alman Federal Cumhuriyetinin sınırlarını geniş-

letme çabaları içindedir. Bu amaçla Avrupa'nın bugünkü hudutlarının tanınmasına karşı müthiş bir mücadele yürütmektedir.

Federal Kansler Kizinger 25. VIII. 1968'de şöyle demiştir:

«Mesele şudur: Sovyetler Birliği Avrupa'da statükonun korunmasını istiyor. Biz, bu statükoyu değiştirmeye çalışmalıyız.»

Neo-nazist NDP'nin programına göre «Almanların yüzyıllar boyu yaşadıkları bölgeler Almanlarındır.»

Batı Alman «Genel Alman İşleri Bakanı» Herbert Vener'e göre Federal Almanya aşağıdaki teklifleri kabul etmektedir:

«1. Batı Berlin'in bağımsız bir politik birey olarak tanınmasını;

2. Almanya'nın öteki kesiminin Alman milletinin ikinci bir egemen devleti olarak tanınmasını;

3. Oder ve Nayse hattının kesin hudut olarak tanınmasını.» (Frankfurter Rundschau» 22. IX. 1967)

Ne var ki, Avrupa halkları için barışı korumak hayati önemi haiz bir dâvadır. Mevcut sınırların dokunulmazlığını güvence altına alan kolektif bir Avrupa güvenlik sisteminin kurulması, yeni bir harp tehlikesini ortadan kaldırmak için son derecede önemlidir.

Emperyalizmi, nükleer bir harp hazırlamakta olduğu için suçluyoruz

Zamanımızda, insanlık, kendisini mahvedici nükleer silâhların kullanılması tehlikesiyle yüzyüze bulunuyor.

Yığınsal imha silâhlarının kimyasal ve bakteriyolojik gibi diğer çeşitleri de hızla gelişiyor.

Dünya kamuoyu, nükleer silâh kullanılmasını insanlığa karşı işlenmiş cinayet olarak kabul etmiştir. (Örneğin nükleer ve termo-nükleer silâhların kullanılmasının yasaklanmasıyla ilgili 1961 tarihli BMT Bildirgesi.) Buna rağmen emperyalist devletler nükleer harp hazırlığına devam etmekte ve sosyalist devletlerin, nükleer silâhların yasaklanmasıyla ilgili tekliflerini reddetmektedirler.

Yeryüzünün bütün bölgelerinde pekçok nükleer silâh yığınakları mevcuttur. Durmadan dünyayı dolaşan uçak ve gemilerde de her an kullanılmaya hazır nükleer silâhlar vardır.

Emperyalizm, dünyayı ateşe bağlamak, hastalık, zehir ve ölüm saçmak amacıyla tabiatın açığa çıkarılan sırlarını kullanarak son cinayetini de işlerse, insanlık, tarihte eşi görülmemiş felâketler içine atılmış olacaktır.

Emperyalizmi, bu felâketleri hazırlamakta olduğu için suçluyoruz. Ve bunun daha başlamadan önlenmesi için herkesi savaşa çağırıyoruz.

Atom bombaları gökyüzünde

Nükleer bomba yüklü Amerikan bombardıman uçakları, 1961'den beri, gece gündüz dört yönlü uçuşlar yapmaktadırlar. Bu yönlerden üçü, Alâska ve Kanada üzerinden Grönlandiya'ya kuzeye, dördüncüsü de Atlantik okyanusu, İspanya ve Akdeniz üzerinden geçmektedir.

Bombardıman uçakları, emir alır almaz Kuzey ve Güneydeki «hedef»ler üzerine saldırabilirler. Bu uçukların her biri genellikle 11 megaton ağırlığında 4 hidrojen bombası taşımaktadır.

Nükleer silâhla yüklü Amerikan uçakları kazaya uğrarlarsa, bunu bildirme işareti «brouken arov» (kırılmış ok) tur. Son yıllarda böyle 12 kaza haberi gelmiştir. Bunlardan birisi Palomares (İspanya), bir diğeri de Grönlandiya'da olmuştur.

«Mega-ölüm»

Hiroşimayı tahrip eden ve 100.000 kişinin ölümüne sebep olan atom bombası 0,02 megaton ağırlığındaydı. Halen Birleşik Amerikanın elinde bulunan nükleer silâhlar 25.000 megaton olarak değerlendiriliyor. Bu 25.000 megaton, 12.500 potansiyel nükleer infilâk demektir. Her infilâk 20 kilometre kütünde kraterler açabilir, 50–100 kilometre radius alevler yaratabilir ve 300 kilometre kare alanda ne kadar canlı varsa hepsini öldürür. (Üneskonun dergisi «Kurier», Kasım 1964.)

BMT Genel Sekreteri U Tan 1968 yılında şöyle demiştir: «Manhatten üzerine 20 megatonluk bir bomba atılırsa, (sığınak bulunmadığını ve şehrin boşaltılmamış olduğunu kabul edelim) 8 milyonluk Nevyork ahalesinin 6 milyonu ve ayrıca şehir dışından da bir milyondan fazla insan ölecektir.» (BMT dokümanı A/6858.)

İngiltere İç İşleri Bakanlığı tarafından şehirlerin savunmasıyla ilgili olarak yayınlanan bir genelgede şöyle deniliyor: «Trafalgar Skuer'in 3.000 metre yukarısında infilâk eden 10 megatonluk bir bomba, bütün Londrayı yerle bir edecektir.»

Amerikan generalleri, plânlarını hazırlarken başka şehirleri gözönünde bulunduruyorlar. Pentagon yöneticileri, örneğin Birleşik Amerika Hava kuvvetleri Bakanı H. Braun, nükleer harpte Amerikan stratejisinin esas amacının «Sovyetler Birliği»nin bütün şehirlerindeki insanları yok etmek olduğunu söylemiştir.

Onların değerlendirmesine göre, nükleer silâhların karşılıklı olarak ilk fırlatılışından sonra 200 milyon kişi ölecek, İkinci Dünya Harbindekinden çok daha fazla insan can verecektir.

Aşağıdaki satırlardaki hesap da yine bu ruhtadır: «100 milyon ve daha fazla insanın ölümü ile ilgili hesaplarda 10–20 milyon insanın durumu üzerinde yanlışlar yapmak mümkündür.» (Hamfri'nin Ohayo oyaletine bağlı Kalambas şehrinde 21 Eylül 1968'de verdiği demeçten.)

Amerikan harpçileri, «mega-ölüm» diye bir terim ortaya atmışlardır. Bu, nükleer harpte, bir bomba ile yüz milyon kişinin ölümü anlamına gelmektedir.

Nükleer silâhlı Hitler generalleri

Hitler, bir zamanlar, atom silâhının ilk yapıcısı olmaya ve bunu ilk kullanmaya can atıyordu. Bu isteğinde muvaffak olsaydı, kimbilir ne korkunç sonuçlarıyla karşılaşacaktık.

Bundesver Genel Kurmayındaki Hitler artığı generaller, Ağustos 1960 tarihli bir muhtıralarında şöyle demektedirler: «Askeri kuvvetlerin korunması için atom silâhiyle donatımlarından tek taraflı olarak vazgeçmek, Federal Cumhuriyetin savunmasına yardım edemez. Bundesver de, müttefik kuvvetler gibi etkin korunma silâhına sahip olmalıdır.»

Savunma Bakanı Şröder, 6. XII. 1967'de Bundestagda şunları söylemiştir: «Taktik atom askeri birliklerine Almanların da katılması lâzımdır. Bu suretle, Alman askerlerine teslim edilmiş olanlar da dahil, bütün cephe kesimlerimde atom roketleri fırlatma donatımları bulunabilir.»

Batı Almanya, atom sanayiini geliştirerek harp hazırlığı yapmaktadır. Bon, yalnız 1966 yılında Birleşik Amerika'dan 57.390 kg. temiz uran satın almıştır.

Federal Cumhuriyet, nükleer silâhların yayılmasını yasaklayan antlaşmanın en büyük muhalifidir. 1 Temmuz 1968 de 90 memleket antlaşmayı imzaladığı zaman, Bon, buna karşı olduğunu gösterişli bir şekilde belirtmişti.

Birleşik Amerika'nın, Batı Avrupa'da, özellikle Batı Almanya'da 7.000 nükleer bombası vardır. Ayrıca NATO vasıtasıyla müttefiklerine, bu silâhları, hedeflerine ulaştıracak 2.250 araç vermiştir.

Emperyalizmi, tüm halkların gelecekte barış içinde yaşamalarını tehdit eden korkunç bir tehlike olduğu için suçluyoruz

INSANLAR, UYANIK OLUN!

Tarih, emperyalizm hakkında hükmünü vermiştir. Bu hükmü yerine getirmek halkların ödevidir.

Emperyalizmin cinayetleri, burada, bütün yönleriyle açıklanmamış olmasına rağmen, yapılan suçlamalar asla yalanlanamaz.

Bu gibi cinayetleri alalıksız olarak yaratan bir toplum düzeni hastadır, ömrünü dordurmuş, tarih tarafından ölüme mahkûm edilmiştir, ortadan kalkmalıdır.

Fakat, tarihin hükmünü yerine getirmek, halkların ödevidir. Bu tarihsel görevi yapmak, emperyalizme son ve en korkunç cinayetini işletmesine meydan vermemek için halklar, zamanımızda bütün olanaklara sahiptirler.

Emperyalizmin dünyaya hâkim olduğu devir artık geçmiştir. Şimdi:

Sosyalizmin bir gerçek haline geldiği ülkelerdeki emekçi halkın iktidar gücü;

Kapitalist ülkelerde, halkın büyük çoğunluğunu teşkil eden, sayıları durmadan artan, örgütlerini ve savaşkanlıklarını aralıksız olarak kuvvetlendiren emekçiler;

Gitgide genişleyen ve savaşılarının hedefini her gün biraz daha belirgin olarak gören anti-emperyalist ulusal kurtuluş hareketi, emperyalizmin karşısında yer almışlardır.

Bu güçler, birleşik halde, tarihin gelişme seyrini belirleyebilirler. Zama-

nımızda, ortak eylemlerin ne muazzam bir kuvvet olduğunu ortaya koyan pekçok örnek vardır. Bütün dünyaya yayılmış olan Viyetnam halkıyla dayanışma hareketi, bu yılmaz ve kahraman halka, Birleşik Amerika emperyalizminin harp plânlarını sonuçsuz bırakmasında yardım etmiş, barış ve özgürlük uğrunda savaşımda zaferler kazanmasına olanaklar sağlamıştır.

Küba halkı ile dayanışma, en büyük emperyalist devletin hudutlarından sadece 90 mil öterlerde bulunan bu ülkeye emperyalizmin bütün provokasyon ve baskılarına rağmen, halk devrimini koruyup geliştirmesinde yardım etmiştir.

İsrail'in saldırılarına hedef olan Arap devletlerinin halklarıyla dayanışma, bu ülkelerin gelişmelerine saldırı ile engel olmaya çalışan emperyalistlerin planlarını suya düşürmüştür.

Uluslararası dayanışma, emperyalizmin daimi saldırıları altında bulunan Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti ve Almanya Demokratik Cumhuriyeti halkları için de kuvvetli bir destektir. Uluslararası dayanışma, Güney Kore ve Batı Almanya halklarına da, emperyalist baskısına ve harp politikasına karşı mücadelelerinde yardımcı olmaktadır.

Dayanışma, birlik ve uluslararası destek, daha birçok halkları yürüttükleri savaş sırasında esinlemekte ve emperyalist kuvvetlerin kötülüklerinden korumaktadır.

Birlik ve beraberlik öyle bir savaş aracıdır ki, tüm dünya halkları, bunun yardımı ile, emperyalizmin, termo-nükleer harp çıkarmak, Avrupa, Asya, Afrika ve Amerika'da yeni yeni harp maceralarına girişmek için hazırladığı plânları gerçekleştirmesine engel olabileceklerdir.

Moskova'da yapılan Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısı gündeminin önemli konuları işle bunlardı. Tarihsel sorumluluklarını iyi bilen bu partiler, bütün komünistleri, tüm anti-emperyalistleri ve barış, özgürlük ve ilerleme uğrunda savaşımda hazır olan herkesi ortak savaşı çağırdılar ve ortak bir eylem programı hazırlayıp sundular.

Şimdi bizi bekleyen ödev, herşeyden önce, mümkün olduğu kadar kısa zamanda zafere ulaşabilmesi için kahraman Viyetnam halkını her bakımdan desteklemektir.

Harb tehlikesini önlemek ve dünya barışını korumak için ortak eylemlere devam edilmelidir. Barışın korunması, değişik toplumsal düzenli devletlerin yanyana yaşamaları uğrunda mücadele ile sıkı sıkıya bağlıdır.

Bir termo-nükleer harbi önlemek, kesin bir zorunluktur. Bunun için, nükleer silâhların yayılmasına meydan vermemek, bunların ve diğer yığınsal imha silâhlarının yasaklanması için büyük gayret sarfetmek lâzımdır.

Militarizme karşı, silâhlanma yarışını önlemek ve genel silâhsızlanmaya ulaşmak için mücadele edilmelidir.

Askerî blokları ortadan kaldırmak, saldırgan NATO blokuna dayanan Batı Almanya'daki revanşist ve militarist kuvvetler etkisiz bırakılmak sure-

tiyle kollektif Avrupa Güvenlik sistemini kurmak lâzımdır. Bunu genel barışın menfaatleri gerektirmektedir.

Emperyalizmin yeni saldırılarını, mahalli harpler çıkarmasını ve dünyanın hangi bölgesinde olursa olsun çeşitli biçimlerde müdahalelerde bulunmasını önlemek, bunlara meydan vermemek için ortak gayretler sarfedilmelidir.

Dünyamız, sömürgeciliğin kahpeliklerinden tamamiyle temizlenmelidir.

Faşist tehlikesine karşı mücadele güçlendirilmeli, başkaldıran neo-faşizme azimle karşı konmalıdır.

Bütün namuslu insanlar, ırkçılığın insanlık düşmanı ideolojisine ve eylemlerine karşı mücadelede gayretlerini birleştirmelidirler.

Toplumsal yaşayışın her alanını demokratikleştirmek için sürekli ve azimli çalışmak lâzımdır. Bunu, emperyalizmle mücadelenin menfaatleri gerektirmektedir.

Komünist partileri, yukarıda ortaya konan sorunları işte bu temel üzerinde incelemeye hazırdırlar. Halk yığınlarının, tarihsel gelişme seyrini belirlemeye ve emperyalizm hakkındaki son ve kesin hükmü yerine getirmeye muktedir bir güç halinde birleşmelerine yol açacak olan anlaşmalara ancak bu temel üzerinde varılabilir ve ortak eylemler bu temel üzerinde gerçekleştirilebilir.

Komünist partileri şunu gizlemiyorlar: Emperyalizmle savaş, çetin ve ağır bir savaştır ve uzun sürecektir. Şiddetli sınıf savaşları kaçınılmazdır. Emperyalizmin ve iç irticanın mevzilerine karşı saldırıyı güçlendirmek lâzımdır. Devrimci ve ileri güçlerin zaferine hiçbir kuvvet engel olamayacaktır.

Bu yüzden komünist partileri şu çağrıda bulunmaktadır:

«Sosyalist ülkelerin halkları, kapitalist memleketlerdeki proleterler ve bütün demokratik güçler, kurtulmuş olan ve baskı altında bulunan halklar, emperyalizme karşı, barış, ulusal kurtuluş, sosyal ilerleme, demokrasi ve sosyalizm uğrunda yürütülen ortak savaşta birleşiniz!»

Komintern'in Üçüncü Kongresinde

Rodolfo Gioldi

Dergimiz, komünist ve işçi hareketinin en yaşlı faaliyetçilerinin, Vladimir İliç Lenin'e dair anılarını yayınlamaya devam ediyor.

Bu sayımızda, Arjantin Komünist Partisinin kurucularından, bu partinin Yürütme Komitesi üyesi Rodolfo Gioldi, delege olarak katıldığı Komünist Enternasyonalinin Üçüncü Kongresinde tanıdığı Lenin'i anlatmaktadır.

Komünist Enternasyonalinin Üçüncü Kongresi, 1921 yılı Haziran ayının sonunda başlamış ve Temmuzun ilk günlerinde sona ermişti. 52 partinin temsil edildiği Kongreye Lenin'in hazırladığı temel fikirler yön vermişti. «Halkla sıkı bağlar kuralım!» şırası, Kongrenin dayanak noktası olmuştu. Tek cephe kurulmasını sağlayan bu Leninci taktik, sonraları Komintern partilerinin savaş doğrultusu halini aldı. Faşizm ve harp tehlikesinin arttığı koşullar içinde toplanan VII. Kongre, eylem birliğinin yeni ve ertelenmez isteklerini sistemleştirdi. Eylem birliğini güçlendirme ve geliştirme ödevi bugün de olanca önemiyle karşımızda durmaktadır. Dünya olaylarının gidişatı üzerinde çözümleyici etkilerde bulunan dünya sosyalist sistemiyle kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı ve halkların ulusal kurtuluş hareketi, zamanımızda, emperyalizm karşısında tek cephede birleşmişlerdir. Fakat bu cephe, ancak, bu üçlü ittifak güçlendirilip geliştirildiği takdirde başarıya ulaşabilir.

Komintern'in Üçüncü Kongresi toplandığı sıralarda dünya kapitalist pazarında belirli bir canlılık başlamış, Avrupa'da devrim hareketi biraz yavaşlamıştı. Bu durum, son yıllarda yığınsal hareketlerde etkisini tamamiyle kaybetmiş olan reformizmin de aktifleşmesine yolaçmıştı. Fakat, dünya komünist hareketi içindeki dar solcular, bu gerçeği görmüyor veya göz göre göre inkâr ediyorlardı.

Sovyetler Birliği, yabancı müdahalesine karşı yürütülen harple Yurttaş Harbinin dağlar gibi yığıldığı korkunç güçlüklerle yüzyüze idi. Ülkenin birçok bölgesini sarmış olan kuraklık felâketi de bu zorlukları kat kat artırıyordu.

Yurttaş Harbi ve yabancıların askeri müdahaleleri yıllarında, Sovyet Rusya «askeri komünizm» politikasını uygulamak zorunda kalmıştı. Devrim kazanımlarının garantisi ve sosyalist toplum kuruculuğunun temeli olan işçi-köylü ittifakının, harpten sonraki koşullarda da korunabilmesi için,

yeni ekonomik esaslar üzerine oturtulması gerekiyordu. V. I. Lenin, Yeni Ekonomi Politikasının (NEP) plânını hazırladı. Partinin X. Kongresinde bu politikayı aydınlatırken, Rusya'daki koşulların özelliği «askeri komünizm»i doğurduğunu, fakat, bunun zorunlu bir çözüm yolu olmadığını söyledi.

Parti, dağlar gibi güçlükleri yenmek zorundaydı. Rus burjuva karşı-devriminin yöneticilerinden biri olan Milükof, Kronştad ayaklanması dolayısıyla verdiği demeçte «Bolşeviksiz Sovyet» şiarını destekledi. Öte yandan, burjuva propagandası, Kronştad karşı-devrim isyanını bir «halk devrimi» imiş gibi göstermeye çalışıyordu. (Bilindiği üzere, karşı-devrimciler şimdi de «demokratik» ve «insani» sosyalizm postuna bürünmektedirler. Çünkü bunlara Marksizm-Leninizmsiz «sosyalizm», komünist partisiz «enternasyonalizm» lâzımdır.)

O zamanlar Enternasyonal Sosyalist Partisi adını taşıyan Arjantin Komünist Partisi, Komintern'in Üçüncü Kongresine katılmıştı, sosyalist partilerdeki Marksistlerin yürüttükleri enternasyonal savaşı sırasında, Ocak 1918 de kurulan partimiz, Aralık 1920'de yapılan Olağanüstü Birinci Kongresinde, Kominterne üyeliğin 21 şartını kabul etti ve Arjantin Komünist Partisi adını aldı. Komintern'in Üçüncü Kongresine katılmasının ve bu suretle Kominternle sıkı bağlar kurmasının partimiz için önemi büyüktü. Çünkü, daha kuruluşu ile enternasyonalist mevzilerde yer almış olmasına rağmen, henüz Bolşevizmin geniş tecrübelerini tamamiyle öğrenmiş değildi. Ekim Devriminin ülkemizde büyük etkileri olmuş, yığınsal hareketler yaygın bir hal almış, işçilerin grevleri büyümüştü. Köylü hareketi iyice genişlemişti. «Üniversite devrimi» yapılmış (1918), demokrasi mücadelesi dönemi başlamış, oligarşiye karşı harekete geçilmişti. Arjantin İşçi Federasyonu ile Arjantin Köylü Federasyonu arasında yapılan bir anlaşma ile işçi-köylü ittifakı başarılı bir imtihan vermişti.

Lâtin Amerika'da doğan komünist hareketi, ulusal burjuvazinin reformist fikirleriyle çarpışmak zorunda kalmış bulunuyordu. Reformistler, halk yığınlarını Marksizm-Leninizmden uzaklaştırarak öncülüğü ele almak istiyorlardı. Partimiz içinde de iki akım belirmişti. Bunlardan biri, türlü rüzgârların estiği Sosyalist Parti harmanına tekrar kavuşmayı hayal eden likidatörlerdi. Ötekileri de, yığınsal harekete sırt çeviren ve sübjektivizm bataklığına görülen, bu bataklıktan devrim çıkırtkanlığı yapan dar solculardı. Ve Parti bu iki akımla da mücadele etmek zorundaydı.

Komintern Üçüncü Kongresinin gündeminde önemli meseleler vardı. Orta Almanya'daki ayaklanmayı değerlendirmek bunlar arasındaydı. Lenin'in Rusya Komünist Partisi (bolşevikler)in taktiği hakkındaki raporu da önemliydi. Bu iki sorun, delegelerin dikkatini üzerlerinde toplamıştı. Çünkü, Almanya Komünist Partisi büyük partilerden biriydi ve bu parti içinde beliren anlaşmazlıklar da ilgi çekiciydi. Sovyet devletinin iç ve dış durumu yüzünden Lenin'in raporu sabırsızlıkla bekleniyordu.

Ben, Lenin'i ilk defa görüyordum. Üçüncü kongre'ye kadar yalnız adını duymuş ve eserlerinden birkaçını okumuştum. Onun konuşması, ele aldığı

meselenin öncelikle ilkesel yanları üzerinde durması, bellibaşlı gelişme eğilimlerini az sözle, fakat tamamıyla göstermesi, bu suretle devrimin perspektiflerini aydınlatması, gerek benim üzerimde, gerekse diğer delegelerde derin izlenimler bırakmıştı.

V. İ. Lenin, raporunda, 1914–1918 emperyalist harbinin ve Rusyadaki Sovyet egemenliğinin, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin halklarını «dünya politikasının aktif etkenleri» haline getirmekte olduklarını belirtti. Ve yabancı delegelere hitaben: «Köylüleri yönetmek, onlarla sağlam ittifaklar kurmak, büyük toplumsal tarıma geçmek için gerekli olan doğru tedbirler almak ve bunları gerçekleştirmek, günümüzün başta gelen ödevidir» dedi.

Tarımı yenibaştan kurabilecek durumda olan ve elektrik enerjisine dayanan büyük sanayi, sosyalizmin maddi temeli olduğunu söyledi.

Kominternin taktiği ile ilgili tezler tasarısı Üçüncü Kongrede ilginç tartışmalara yol açtı. Avrupa delegelerinden bazıları bu tasarı aleyhinde konuştular. Tasarıda şu görüş sistemleştirilmişti: Halk arasında çalışmalara yönelen bir doğrultu izlenmeli, işçi sınıfının çoğunluğu kazanılmıyordu. Ne var ki dar solcu gruplar böyle düşünmüyorlardı. V. İ. Lenin'in meseleyi bütün yönleriyle, derinliğine aydınlatan konuşması çözüm yolunu gösterdi. «Solcu budalalıkları»na değinerek: «Bu solcu gevezelikleri, biz Rusları, artık içimizi bulandıracak kadar bıkırtıp usandırdı» dedi. O zamanki koşullar içinde çoğunluğu kazanma mücadelesinden uzak kalınamazdı. Çoğunluğu kazanmanın hedefe uygun olmadığını söyleyenlerin bu iddialarını cevaplandıran Lenin şöyle dedi: «İşçi sınıfının çoğunluğunu tarafımıza kazanmamız gerektiğini anlamayanlar, komünist hareketine faydalı olmaktan çıkmış insanlardır. Böyleleri, mademki büyük devrimin üç yılı içinde bu gerçeği öğrenmemişlerdir, bundan sonra hiçbir zaman hiçbir şey öğrenemeyeceklerdir.»

Lenin, konuşmasında, bu fikre-proletaryanın çoğunluğunu kazanma meselesine – sık sık değindi. Komünistlerin, «gerçek devrim savaşında işçi sınıfı çoğunluğunun yönetimini «hiçbir» yerde tam anlamıyla ellerine almadıklarını, hatta en iyi partilerden biri olan Almanya Komünist Partisinin bile böyle bir çoğunluğa sahip olmadığını söyledi. Solcuların, «devrimci taarruz teorisi»yle öne atıldıklarını, bunun düşüncesizce bir çözüm yolu olduğunu belirtti. Bolşevik Partisinin, büyük bir parti olmadığı halde iktidarı ele alması örneği ile kendilerini haklı göstermeye çalışan dar solcuları şöyle cevaplandırdı: «Rusya'da küçük bir parti idik, ama, bütün ülkedeki işçi ve köylü sovyetlerinin çoğunluğu bizimle beraberdi. Sizin durumunuz böyle mi? O zamanlar sayıca en az 10 milyonu bunlar ordunun hemen hemen yarısı bizimle beraberdi. Sizde de ordunun çoğunluğu sizinle midir?» Ve Lenin, devamla şunları söyledi: Rusya'da devrim zaferle sonuçlandı. Çünkü, bizim ilk işimiz «gerçek bir komünist partisi yaratmak» olmuştu. Ve işçi sınıfının şüphe götürmez çoğunluğu bu partiyle beraberdi.» Küçük bir parti zafere ulaşabilirdi, «fakat zafer için, yığınların sempatisi lâzımdı.» Yani işçi sınıfı çoğunluğunun, sömürülen köylü çoğunluğunun

sempatisi gerekliydi. Lenin, bu düşüncelerini 14 Ağustos 1921 tarihini taşıyan «Alman Komünistlerine mektup» başlıklı yazısında genelleştirdi. Bunda «En önemli ödevimiz, proletaryanın çoğunluğunu tarafımıza kazanmaktır» diyordu.

Lenin'in III. Kongre'de ortaya attığı düşüncelerle «Solculuk: komünizmin çocukluk hastalığı» adlı klâsik eserindeki düşünceler arasında tam bir uygunluk vardır ve bunlar, zamanımızda da tazelik ve değerlerini korumaktadır.

Oktobr Devriminin kendine özgü biçimlerinin mihaniki olarak kopya edilmesiyle ilgili olarak III. Kongrede ortaya atılan görüşleri de Lenin cevaplandırdı. Bazı delegeler, bolşeviklerin, kendilerine «Bizi aynen taklit edin» dediklerini iddia ettiler. Bu gibi görüşleri ileri sürenlerden biri olan Serati'ye cevap veren Lenin: «Biz, bunun tam tersini istiyoruz . . . İtalya'da devrim Rusya'daki gibi olduğu gibi izlemeyecektir» dedi. Komintern, İtalyan işçilerinden, Rusları taklit etmelerini hiçbir zaman istemi yecekti.

Rusya Komünist Partisi (Bolşevikler)e karşı yapılan bu gibi suçlamaların gerçekte hiçbir ilgili yoktu. Çünkü, Leninizmin en büyük özelliği, konkre duruma uyulmasını daima en büyük titizlikle istemesiydi. Lenin, bunu 1916 yılında şöyle aydınlatmıştı: «İnsanlığın, bugünkü emperyalizmden yarının sosyalist devrimine kadar yürüyeceği yolda da böyle çeşit biçimler belirecektir. Bütün uluslar sosyalizme varacaklardır. Bu, kaçınılmaz bir şeydir. Ne var ki, bu iş tipatıp aynı biçimde olmayacaktır. Her ulus demokrasiye şu veya bu biçimde bir katkıda bulunacak, proletarya diktaturasına şu veya bu biçimde bir çeşitlilik kazandıracak, toplumsal hayatın değişik yönlerinin sosyalist temeller üzerinde yeni baştan kurulması temposunu şu veya bu ölçüde hızlandıracaktır.»

1919 yılında Bela Kun'a gönderdiği mektupta da böyle tavsiyelerde bulunuyordu. Macar devriminin özellikleri olduğunu söylüyordu. Azerbaycan, Gürcüstan, Ermenistan ve Dağıstan komünistlerine de tavsiyesi şuydu: «Bizim taktiğimizi kopya etmeyin. Özelliklerin, koşulların ve sonuçlarının dayandığı nedenleri bütün yönleriyle inceleyin. 1917–1921 tecrübelerinden elde edilen sonuçların dış görünüşünü değil, özünü, anlamını uygulayın.»

Lasari, Bolşeviklerin, İtalya'nın özelliklerini göz önünde bulundurmamalarını ileri sürünce, Lenin, Menşevizmi maskelemek için böyle özellik meselelerine başvurulduğunu söyledi. Mahalli özellikleri aşırı derecede büyütmenin, bütün komünist partilerinin ortak temeli olan ve her ülkenin koşullarına uyan Marksizm-Leninizmin temel ilkelerinden uzaklaşmaya yol açacağını belirtti. Fakat, Marksizm-Leninizmin genel kanunlarının konkre tarihsel durumlara uygulanabilmesi için, her ülkenin özelliğini ve her partinin çalışma koşullarını incelemek ve gözönünde bulundurmak, elbette ki gereklidir. Öte yandan, Koşulların özelliklerini genel kanunlara zıtmış gibi göstermek de bu kanunları küçümsemek demektir. Bunları aydınlatan Lenin: «Devrimin temel prensipleri, çeşitli ülkelerin özelliklerine uydurulmalıdır» dedi.

Revizyonistler, en büyük önemi ulusal özelliklere verdiklerini bahane ederek Marksizm-Leninizme yüz çevirmektedirler. İddialarına göre, ne kadar ülke varsa, o kadar da sosyalizm modeli vardır. Bu suretle de, her parti ve her ülke için geçerli olan Marksist-Leninist ölçünün faydasız olduğunu akıllarınca ıspata yeltenmektedirler. Revizyonizm, ulusal özelliklerle enternasyonal arasındaki diyalektik bağlantıyı yazlaştırmaya çalışmaktadır.

Bolşevizm, kapitalizmin emperyalist aşamasını bütün yönleriyle incelemiş ve bugün de yürürlükte olan bilimsel bir görüş ortaya koymuştur. Ona uluslararası çapta bir önem kazandıran niteliklerinden biri de budur. Bolşevikler, İkinci Enternasyonal'e bağlarını tamamiyle kesen ilk partidir. İşçi sınıfı ile köylüler arasındaki ittifak kavramını aydınlığa kavuşturan, kapitalizmden sosyalizme geçiş problemini pratikte çözen, proletarya diktatürünün temel prensiplerini yine hazırlayıp ilk defa uygulayan Bolşevik Partisidir. V. İ. Lenin «Solculuk: Komünizmin çocukluk hastalığı» adlı kitabında, Bolşevik Partisinin tarihinden ve o zamanki taktiğinden nelerin Avrupa'da uygulanabileceğini, nelerin dünyanın her kesiminde önemli ve zorunlu olduğunu göstermiştir. Ulusal özelliklerin küçümsenmemesi gerektiğini her fırsatta tavsiye eden Lenin, Bolşevizmin evrensel önemini de daima belirtiyordu. Komintern'in İkinci Kongresinde şöyle demişti: «Komünist Enternasyonalin bellibaşlı ödevlerine ilişkin tezler bütün dillere çevrilmiştir. Bunlar (özellikle Rus yoldaşlar için) yeni bir şey değildir. Çünkü, bizim devrim tecrübemizin ve devrim hareketimizden alınan derslerin bazı önemli taraflarını bütün Batı ülkelerine, bütün Batı Avrupaya yaymaktadır.» Lenin, bir diğer eserinde de şöyle demektedir: «Artık oldukça büyük bir uluslararası tecrübeye sahibiz. Bu tecrübe tamamiyle belirgin bir şekilde göstermiştir ki, devrimimizin bazı temel çizgileri, yalnız mahalli çapta değil, yalnız tipik ulusal çapta değil, yalnız Rusya çapında değil, aynı zamanda uluslararası çapta bir önem taşımaktadır.» «Şimdiki tarihsel dönemde gerçek şudur: Rusya bütün ülkelere bir örnek vermiştir, hem de birhayli önemli bir örnek. Bunun önüne geçilemez ve geçilemediği yakın bir gelecekte görülecektir.» «Tecrübe göstermiştir ki, proleter devriminin bazı bellibaşlı sorunları, bütün ülkelerde, kaçınılmaz olarak, Rusya'daki gibi çözümlenecektir.»

Komintern ve özellikle onun Üçüncü Kongresi, Bolşevizmin uluslararası çapta yayılmasında, hiç şüphesiz ki büyük bir rol oynadı. Marksizm-Leninizmin güçlü bir şekilde yayılmasını sağlayan kaynaklardan biri de Komünist Enternasyonalidir.

Marksist-Leninist hareketin en önemli unsurlarından biri olan proleter enternasyonalizmi, uluslararası dayanışma, dün olduğu gibi bugün de dünya komünist hareketinin dayanaklarından biridir. Lenin, bu gerçeği birçok defa belirtmiş ve Rusya işçi sınıfı için en çileli bir yıl olan 1918'de şöyle demiştir: «Rus proletaryası, enternasyonalizm uğrunda en yakın bir zamanda pekçok kurbanlar vermek zorunda bırakılacağını anlıyacaktır.

Yalnız Rus devrimi değil, aynı zamanda uluslararası işçi devrimi söz konusu olduğu zaman, Rus işçisinin daha enerjik çalışmaya muktedir olduğunu, çok daha fedakârca savaştığını, fedaice ölüme gittiğini ıspat edelim!» Sovyetler Birliği Komünist Partisinin tarihi, bu alanda örneklerle doludur. Bugün, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika'da bağımsızlıklarına kavuşmuş olan ve bu uğurda savaşan halklar, Sovyetler Birliği'nden, candan ve menfaat hesaplarına dayanmayan ekonomik ve teknik yardımlar görmektedirler. Sovyetler Birliği halklarının yüksek enternasyonalizm bilinci bunlarda parlak bir şekilde görülmektedir.

Komünist partilerinin devrim yolunda güçlenmeleri ve etkilerinin halk yığınları arasında genişlemesi sonucunda, belirli bir zaman için Komintern'in varlığına lüzum kalmadı. Bu, ne enternasyonalizmin bir inkârı, ne de partiler arasındaki bağlantıların kesilmesidir. Komünist ve işçi partileri, iki ve çok taraflı görüşmeler başta olmak üzere, birçok karşılıklı bağlantı biçimlerinden yararlanmaktadırlar. Kardeş partiler arasındaki uluslararası dayanışma toplantıları gitgide daha büyük bir önem kazanmaktadır. Hayat, hergün çeşitli problemler ortaya koyuyor. Marksist-Leninist partiler, elbette ki bunları, dünyanın en ilerici öğretisine dayanarak tahlil etmektedirler. Komünist hareketinin uluslararası birliği, emperyalizmle ve harple savaşta başarıyı sağlayan en sağlam garantidir. Bu birliği engelleyenler veya önemini küçümseyenler, düşmanlarımızın ekmeğine yağ sürmüş olurlar. Komünist ve işçi partilerinin en yüce ödevi Marksizm-Leninizme bütün varlıklarıyla bağlı olmak ve uluslararası komünist hareketini çelik gibi kaynaşmış bir birliğe kavuşturmadır.

Komintern'in Üçüncü Kongresinden beri 48 yıl geçmiş bulunuyor. Bu Kongre'ye Lâtin Amerika'dan Meksika ve Arjantin komünistleri katılmışlardı. Şimdi ise Lâtin Amerika'nın bütün ülkelerinde komünist partileri vardır. Hepsi de tecrübelidir, savaşlarda çelikleşmiştir, birçoklarının güçlü örgütleri ve halk yığınlarıyla sağlam, derin bağları vardır, geniş anti-emperyalist cephelerde savaş yürütmektedirler. Şanlı Küba devrimi, Lâtin Amerika tarihinin son yıllarda en önemli olayıdır. Bu devrim, dünya emperyalizminin en büyük dayanak noktasının yanı başında bir sosyalist devlet kurmuştur.

Lâtin Amerika komünist partileri, dünya barışına, demokrasi, ulusal bağımsızlık ve sosyalizm dâvasına çeşitli koşullarda ve türlü yollardan katkında bulunmakta, büyük Lenin'in vasiyetlerini bu suretle yerine getirmektedirler.

Bariş savaşçılarının Berlin toplantısı

Berlin, yirminci yüzyılın birinci yarısında Alman emperyalizminin soygun plânlarını hazırlayan haydutların karargâh merkeziydi. Avrupa'nın ve diğerkıtaların halklarına milyonlarca cana, ölçüsüz yıkım ve zararlara mal olan korkunç kararlar bu şehirde alınırdı. Otuz yıl önce İkinci Dünya Harbini başlatan emir yine bu şehirden verilmişti.

İşte, yirmi yıldanberi Almanya Demokratik Cumhuriyeti'nin başşehri olan aynı Berlin'de, geçenlerde, emperyalist saldırganlığına ve harbe karşı mücadele eden bariş savaşçılarının iki toplantısı yapıldı. Bunlardan biri (21–24 Temmuz 1969 tarihleri arasında) *Dünya Bariş Kongresi*ydi. Öteki de (25 ve 26 Temmuz günlerinde), dünya bariş hareketinin yirminci kuruluş yıldönümüne hasredilen *Dünya Bariş Konseyi jübile* toplantısıydı.

Almanya Demokratik Cumhuriyeti Devlet Konseyi ve Alman ulusunun ilk barişçi devletinin bütün halkı ve hükümeti adına Valter Ulbriht, Bariş Kongresi delegelerini candan selâmladı, şöyle dedi: «Bizim halkımız, kendi topraklarında emperyalizmi kökünden temizledi. Burada, başşehrımız olan Berlin'de büyük devletçi emperyalizmin harp politikasından, sadece, Kayzer'in ve Hindenburg'un saraylarının harabeleriyle Hitlerin başbakanlık binasının yıkıntıları kaldı. Bizim emekçilerimiz, bu yıkıntılıkları nazi emperyalizminin öteki pislikleriyle birlikte ortadan kaldırdılar.» Valter Ulbriht'in mesajı, Almanya Demokratik Cumhuriyeti hükümetiyle bütün emekçilerinin bariş ve halkların güvenliğini koruma alanındaki konkre eylemlerinin bir programı mahiyetindeydi. Batı Alman emperyalizminin saldırı ve öc plânları dolayısıyla Avrupa için de önem ve değeri büyüktü.

Bariş Kongresine katılanlar, sosyalist ekonomi, bilim ve kültürün geliştirilmesi alanında ADC emekçilerinin ulaştıkları başarıları ve yirminci kuruluş yıldönümünü kutlama hazırlıkları içinde olan Cumhuriyetin toplumsal düzenindeki gerçek demokratizmi yakından gördüler. Gerek hükümet, gerekse toplumsal örgütler, Dünya Bariş Konseyinin yararlı çalışmaları için en elverişli koşulları sağladılar.

Dünya Bariş Kongresinin bellibaşlı özelliklerinden biri de, çok kalabalık olması ve çok çeşitli halk tabakalarını temsil etmesiydi. Emperyalistlerin militarizm, saldırı ve harp politikalarına, koloniyalizm ve neo-kolonyalizme, ırkçılık ve faşizme karşı olan ve bu uğurda mücadele eden 56 uluslararası ve 320 ulusal örgütten gelen 1.100'den fazla delege Kongrede hazır bulundu. Gerek kendi ülkelerinde, gerekse dünyada otorite sahibi olan tanınmış birçok bariş savaşçısı da foruma katıldı. Bunlar, çeşitli mesleğe mensup, değişik dünya görüşüne ve dinsel inanca sahipti, 101 memleketi temsil ediyorlardı. Çağımızın en dikenli, en önemli problemlerini

hep beraber incelemek, bütün halklara barış ve güvenlik sağlayacak en iyi çözüm yollarını bulmak için Berlin'e gelmişlerdi. Dünya görüşleri çeşitliydi, fakat bütün insanlığın kaderine candan ilgileri onları birleştirip kaynaştırıyordu.

Çağımızın önemli sorunlarının ayrıntılarıyla incelenmesini sağlamak için beş çalışma komisyonu kuruldu: Viyetnam Komisyonu; Yakın Doğu Komisyonu; Koloniyalizm, Neo-Koloniyalizm ve Ulusal Bağımsızlık Sorunları Komisyonu; Avrupa Güvenliği Komisyonu; Silâhsızlanma Komisyonu. Ele alınacak problemlerin karmaşıklığı ve söz almak isteyenlerin çokluğu yüzünden bu beş komisyondan dördü alt-komisyonlara ayrıldı. Bundan başka, görüşmeler sırasında, 9 büyük çalışma grubu ayrı oturumlar yaptı. Sendikaların, köylü, öğrenci ve kadınların, dinsel çevreler, parlamentaristler, hukukçu, öğretmen ve eğitimcilerin, san'atçı ve bilim adamlarının temsilcileri, kendi ihtisaslarıyla ilgili problemler ve genel raporlar üzerindeki tartışmalara aktif olarak katıldılar, barış ve halklar arasında dostluk için mücadele yürüten sendikaların eylemlerini artırmaları ve aralarındaki birliği güçlendirmeleri konusunda değerli tekliflerde bulundular.

Beş komisyonda da çalışmalar son derecede canlı geçti. Örneğin, Avrupa Güvenliği Komisyonunun genel oturumlarında ve alt-komisyonlarında 100'den fazla, Yakın Doğu Komisyonunda 60 kadar delege söz aldı. Serbest ve demokratik incelemelerde, barış savaşında elde edilen tecrübelerin değiş-tokuşunda, temel sorunlarda tam bir fikir birliğine varılıyordu. Bu sayede, yeryüzünün çeşitli bölgelerinde barışı korumak için yapılan yeni yeni teklifler kabul edildi, yeni aksiyonlar belirlendi.

Bütün komisyon ve alt-komisyonlarda barış taraftarları dünya hareketinin kuvvetlendirilmesi için konkre tedbirler öne sürdüler. Örneğin, Viyetnam Komisyonunun Eylem Alt-Komisyonu bütün dünyada şu eylemlerin en kısa zamanda yapılmasını teklif etti:

«1. Olağanüstü Uluslararası Kampanya. (Temmuz ve Ağustos aylarında.) İki ay sürecek. Amerikan Bağımsızlık Bayramı olan 4 Temmuzda başlayacak. Eylemlerin süresi ve biçimi hareket içinde belirlenecek.

2. Cenevre antlaşmalarının yapıldığı 20 Temmuzun, Güney Viyetnam Geçici Devrimci Hükümetini desteklemek, Birleşik Amerika ve uydularının askerlerinin tamamıyla ve kayıtsız şartsız geri çekilmelerini istemek için yığinsal gösteri günü ilânı.

3. Birleşik Amerika'nın Bağımsızlık Bayramı 4 Temmuzda gösteriler yapılması.

4. Hiroşima günü dolayısıyla 6 Ağustosta gösteriler yapılması.

5. Başkan Nikson'a dünyanın her tarafından protesto mektup ve telgraf-ları gönderme kampanyası yürütülmesi (Adres: Yazlık Beyaz Saray, San Klement, Kaliforniya).

6. Amerikan mallarına mümkün olduğu kadar tam boykot.

7. Mümkin olan her yerde Amerikan elçilik ve konsoloslukları önünde gösteriler yapılması.

8. Birleşik Amerika, Viyetnam sorunun çözümünü sürüncemede bırakmak için Paris görüşmelerini paravan gibi kullanmak istiyor. Onun bu ikiyüzlülüğünü açığa vurucu yoğun ve sürekli propaganda yapılması.

9. Geçici Devrimci Hükümetin 10 maddelik programını aydınlatmak ve yaymak için geniş bir kampanya yürütülmesi.

10. Geçici Devrimci Hükümetin 10 maddelik programını desteklemek için uluslararası çapta dilekçeler gönderilmesi.

11. Birleşik Amerikan hükümetine baskıyı artırmak ve Amerikan barış-severleriyle dayanışmayı dile getirmek için uluslararası konferanslar yapılması.

12. Viyetnam harbine karşı aktif olarak mücadele edenlerin seslerini boğmak için yapılan baskıları protesto etmek üzere dünya çapında bir kampanya açılması.

13. Okinava'daki askeri üssün kaldırılması ve Birleşik Amerika'nın burasına artık Viyetnama karşı harp hareketinde bir dayanak noktası olarak kullanmaması için yığinsal gösteriler yapılması.»

Viyetnam Komisyonunun bu ve diğer teklifleri genel oturumda hararetle tasvip edildi.

Yakın Doğu Komisyonu, İsrail askerlerinin, işgal edilen Arap topraklarından derhal ve kayıtsız şartsız çekilmeleri, Filistin halkının vatanlarına dönme haklarının geri verilmesi ile ilgili teklif oybirliği ile kabul etti. Komisyonda söz alanlardan çoğu, BMT Güvenlik Konseyinin 22 Kasım 1967 tarihli kararının gerçekleştirilmesini ısrarla istediler. (Bu karar, bilindiği üzere, İsrail yönetici çevrelerince baltalanmaktadır.) Birçok konuşmacı, İsrail saldırısını örgütleyip destekleyen emperyalist devletlerin bu alandaki rollerini açığa vurmak, aynı zamanda siyonist propagandasının içyüzünü ortaya koymak amacıyla yığinsal eylemler yapılmasını, önümüzdeki Kasım ayının, bütün ilerici güçlerin Arap halklarıyla dayanışmaları ayı olarak ilân edilmesini teklif ettiler. Komisyonda belirtildiğine göre, İsrail saldırısı, Birleşik Amerikadakiler de dahil, birçok ülkede yaşayan yahudiler arasında da gittikçe genişleyen bir muhalefet yaratmış bulunmaktadır.

Koloniyalizm, Neo-koloniyalizm ve Ulus Bağımsızlık Komisyonu, çağdaş emperyalizmin, zayıflamış olmasına rağmen, haydutluk karakterini hâlâ koruduğu sonucuna vardı. Emperyalist devletler, neo-koloniyalizm taktik ve metotlarını uygulayarak, sömürü ve zulüm sistemini sürdürmeye çalışmaktadırlar. Komisyonun belirttiği gibi, sosyalist ülkelerin az gelişmiş ülkelere yapmakta oldukları yardımlar, halkların ulusal bağımsızlık savaşlarında sonuç belirleyici bir rol oynamaktadır. Delegeler, Birleşik Amerika, Almanya Federal Cumhuriyeti, Portekiz ve diğer emperyalist devletlerin neo-koloniyalist politikalarını şiddetle kınadılar. Komisyon, emperyalizme

karşı çeşitli konke aksiyonlar yapılmasını, bu arada neo-kolonyalizmin bütün yönleriyle incelenmesini, bu konuda büyük bir uluslararası forumun hazırlanıp yapılmasını teklif etti. Barış Kongresinin neo-kolonyalizmle ilgili anabelgesinin Birleşmiş Milletler Teşkilâtına ve çeşitli ülkelerin hükümetlerine gönderilmesi kararlaştırıldı.

Avrupa Güvenliği Komisyonunun yaptığı teklifler, Avrupa'da ve bütün dünyada barışın sağlanması için büyük bir önem taşımaktadır. Avrupa'nın reel durumu üzerinde yapılan tahlillere dayanan 200'den fazla delege şunları tespit ettiler: Birleşik Amerika'nın emperyalist politikası ve bu politikanın, Almanya Federal Cumhuriyeti'ndeki saldırgan çevrelerle gitgide daha sıkı bağlar kurması Avrupa'da bir nükleer harbin patlama tehlikesini artırmaktadır. Bu yüzden, Komisyon, Avrupa'da etkili bir güvenlik sisteminin kurulmasında ısrar etmektedir. Bu sistem, Avrupa'nın bugünkü sınırlarının bütün devletler tarafından değişmez kabul edilmesi şartını ön plâna koyacaktır. Komisyon bu konudaki istekleri şöyle sıralamıştır:

«1. Değişik sosyal düzenli devletler arasında barış içinde yanyana yaşama prensiplerinin sıkı sıkıya korunması.

2. Mevcut hudutların, özellikle Oder-Nayse hududunun ve iki Alman devleti arasındaki sınırların tanınması.

3. Almanya Demokratik Cumhuriyeti'nin egemen ve eşit haklı bir devlet olarak tanınması ve Almanya Federal Cumhuriyeti'nin Halştayn doktrinin-den vazgeçmesi.

4. Münih Anlaşmasının başından beri hükümsüz ilân edilmesi.

5. Bütün devletlerin bağımsızlık, egemenlik ve hak eşitliklerine, aynı zamanda karışmazlık (adem-i müdahale) prensibine saygı gösterilmesi.

6. Devletler arasındaki anlaşmazlıkların çözümü için silâha başvurmaktan vazgeçilmesi.

Dünya Barış Kongresi delegeleri, AFC'inden, nükleer silâhların yayılmasını yasaklama anlaşmasını derhal imzalamasını istediler, bu ülkede militarizmin güçlendirilmesini, faşizm kalıntılarının korunmasını, neo-nazist ve revanşist kuvvetlerin geliştirilmesini kınadılar. Avrupa güvenliğinin menfaatleri, nazilik ve militarizmin köklerinin kazınmasını öngören Potsdam Antlaşmasının Almanya Federatif Cumhuriyetinde harfi harfine uygulanmasını gerektirmekte, zorunlu kılmaktadır.

Avrupa Güvenliği komisyonundaki tartışmalara katılan delegeler, Avrupa'da sürekli bir barış sistemi kurulması uğrunda yürütülen savaşın hızlandırılmasıyla ilgili olarak yapılan teklifleri desteklediler. «Avrupa güvenliği ve işbirliği» konusunu görüşmek üzere Avrupa kamuoyu temsilcileri arasında önümüzdeki Ekim ayında Viyana'da bir konferans toplanması için çeşitli örgütlerin yaptıkları teklifi sevinçle karşıladılar.

Silâhsızlanma Komisyonunda, militarizm ve harp tehlikesine karşı mücadelenin güçlendirilmesiyle ilgili önemli teklifler yapıldı. Silâhlanma yarı-

şında ve atom silâhının dünyanın çeşitli köşelerine yayılmasında Birleşik Amerika yönetici çevrelerinin büyük sorumluluk taşıdığını belirten komisyon, öncelikle atom silâhının yasak edilmesi, mevcut atom bombalarının, buğuları taşıyan araçların azaltılması ve tamamıyla ortadan kaldırılması için konkre tedbirler alınmasını istedi. Bütün hükümetleri ve barış güçlerini, nükleer silâh yer altı tecrübelerinin yasak edilmesi, bütün devletlerin (özellikle Batı Almanya, İsrail ve Güney Amerika Cumhuriyetinin) nükleer silâhların yayılmasını yasaklamak anlaşmasını imza etmeleri, aynı zamanda bu anlaşmanın tamamıyla ve etkili bir şekilde uygulanması hususlarında ısrar etmeye çağırdı.

Komisyon, kimyasal ve bakteriyolojik silâhların tamamıyla yasaklanması ve benzeri konular üzerinde hassasiyetle durdu. Viyetnam halkına karşı kimyasal silâhlar kullanan Birleşik Amerika hükümeti delegeler tarafından oy birliği ile kınandı. Komisyon, kimyasal ve bakteriyolojik silâh yapım ve yığımını protesto etmeleri, bu gibi silâhların hazırlanması işlerine katılmaktan kaçınmaları, bu alanda bilinmeyen şeyleri ve projeleri dünya kamuoyuna açıklamaları için bütün bilginlere çağrıda bulundu. Emperyalistlerin yeni harpler çıkarmaları tehlikesi arttığı için, komisyon, Birleşmiş Milletler Teşkilâtından ve 18'ler Silâhsızlanma Komitesinden, çalışmalarını yoğunlaştırmalarını, kısmi silâhsızlanma yolunda bir an önce pratik tedbirler almalarını, yığınsal imha silâhlarının her türlüşünü yasak etmelerini istedi.

Beş komisyonun raporları, kongrenin genel oturumunda oy birliği ile tasvip edildi. Kongre, bütün halkları, bütün iyi niyetli insanları saldırı ve baskıya karşı mücadeleye davet eden bir çağrı kabul etti. Bunda şöyle deniliyor: «Bizi şu inanç birleştiriyor: Sürekli barış mümkündür ve gerçekleşebilir. Ortak çalışma gerekli olduğu için toplanmış bulunuyoruz. Bunun mümkün olduğuna inanıyoruz. İnsanlığa insanlık duygusu ile bağlıyız ve sorumluluk taşıyoruz. Birliğimiz uğrunda her şeyi yapma hazırız.»

Kongre, ayrıca, Viyetnam için bir karar kabul etmiştir. Bu kararda, Viyetnam halkına manevi, politik ve maddi yardımlar yapılması için bütün ülkelerde geniş kampanyalar örgütlenmesi öngörülmektedir.

Dünya Barış Konseyi'nin jübile toplantısı, Konsey Başkanı Isabela Blum (Belçika) tarafından açıldı.

Konsey Genel Sekreteri Çandra, örgütün 20 yıllık çalışması ve gelecekte yapacağı işler hakkında uzun bir rapor okudu. Söz alan delegeler, Dünya Barış Konseyi'nin ve Genel Sekreterinin çalışmalarını övdüler.

Jübile toplantısında, Konseyin genişletilmesi kararlaştırıldı, yeni prezidyumu ve sekreteryası seçildi. Dünya Barış Konseyinin (DBK) daimi üyeliklerine barış savaşçıları uluslararası ve ulusal örgütlerinden 460 kişi seçildi. Prezidyuma da seçkin 60 kişi ayrıldı. Prezidyumun her oturumuna daimi üyeler arasından bir danışmanlar grubunun katılmasına karar verildi. Prezidyum, R. Çandra'yı yeniden Genel Sekreter seçti. Barış davasına büyük hizmetler yapmış olan değerli toplum ve politika faaliyetçilerinden Con

Barnal, Lazaro Kardenas, Pablo Pikaso ve Kriřna Menon konseyin onur başkanları seçildiler.

Son oturumda, dünya barış savaşçıları hareketinin prensiplerini ortaya koyan Konsey Bildirgesi coşkun gösteriler arasında kabul edildi. Bildirgede, sürekli barış ve halklar arasında dostluk kurulması uğrunda savaşan bütün örgüt, hareket ve grupların aralarında işbirliği yapmalarının zorunlu olduğu belirtiliyordu.

Dünya Barış Kongresi ve Dünya Barış Konseyinin jübile oturumu, Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısının ardından yapıldı. Danışma Toplantısının belgeleri Barış Kongresi delegeleri üzerinde derin izlenimler bırakmıştı. Birçok ülkenin barış savaşları, bu belgelerin, barışı koruma alanındaki mücadelelerinde kendilerine paha biçilmez yardımları olacağını söylüyorlardı. Öte yandan, Dünya Barış Kongresi ve Dünya Barış Konseyi Jübile Toplantısı da, yeryüzünden bütün ilerici barışsever güçler arasındaki birliğin parlak bir gösterisiydi.

Y. H.

Alman Komünist Partisinin program tasarısı

H. Krauze

Dergimizin bazı okuyucuları, bizden, Almanya Federal Cumhuriyeti'nde yeni kurulan Alman Komünist Partisi'nin amaçları hakkında bilgi vermemizi arzu ediyorlar. Bu arzuyu yerine getirmek için Alman Komünist Partisinin program-bildirisinden bazı bölümleri yayınlıyoruz.

Alman Komünist Partisi Federal Komitesi, 1969 yılının Ocak ayı sonunda Düsseldorf'ta düzenlediği bir basın toplantısında, AKP'nin program-bildiri tasarısını Alman Federal Cumhuriyeti halk oyuna incelemek üzere açıklamıştır. AKP'nin 12-13 Nisan'da Esen'de yapılan Kongresinde onaylanmıştır.

Program tasarısında şöyle denilmektedir: «Alman Komünist Partisi, Federal Almanya Cumhuriyeti işçi sınıfının Marksist partisidir. Onun vatani burasıdır, ödevleri buradadır. Alman Komünist Partisi'nin eylemleri, işçi sınıfının faaliyet kılavuzu olan ve dünyayı değiştirme amacını güden Marks, Engels ve Lenin'in öğretisine dayanmaktadır. Parti, emekçilerin devlet ve toplum hayatında yönetici rol oynayabilmeleri için savaşmaktadır. Alman Komünist Partisi, işçilerin birleşmesini ve bütün ilerici güçlerin dayanışmasını sağlamak için azimle çalışmakta, emekçilerin ve gençlerin bilinçlerinin şekillenmesine yardım eden bir güç olarak faaliyet göstermektedir. AKP memleketimizin, çağımızın gösterdiği yolda – sosyalizm yolunda – yürümesini istemektedir.»

Tasarıda, AKP'nin işçi hareketinin devrimci geleneklerini benimsediği, Federal Almanyadaki işçi sınıfının şimdiki ve gelecekteki çıkarları adına, Almanya Demokratik Cumhuriyeti'ndeki işçi sınıfı ve onun partisi Alman Birleşik Sosyalist Partisi ile sınıksız bağlı olduğu belirtilmektedir.

Tasarıda, Alman Komünist Partisinin, Alman Federal Cumhuriyeti'ndeki işçi sınıfının ve uluslararası işçi hareketinin bir parçası olduğu kaydedilerek şöyle denmektedir: «Biz, bir taraftan, işçi sınıfının çıkarlarını karşılamak için savaş yürüterek Alman milletin gerçek menfaatlerini savunuyor, öte yandan da, enternasyonalist olarak, bütün ülkelerdeki işçiler arasında kardeşçe işbirliği bağları kurulması için savaşmaktayız. Biz, Sovyetler Birliği'nde ve diğer sosyalist ülkelerdeki komünistlerle, kapitalist memleketlerdeki komünistlerle birlikte, geleceği temsil eden dünya ölçüsündeki

hareketten yanayız. Biz, emperyalizm zulmü ve sömürge bağımlılığına karşı, ulusal bağımsızlık, demokrasi, ilerleme ve sosyalizm uğrunda savaşıp bütün halklarla dayanışma halindeyiz.»

AKP, Alman Federal Cumhuriyeti'nde olayların bugünkü gelişme koşulları içinde, devletin ve toplumun demokratik yoldan yenilenmesinden yanadır. Tasarıda, bu konuda şunlar belirtiliyor: «Halkımız için hayati önem taşıyan sorunların çözüm yolu, yalnız ve yalnız emekçi yığınlarının siyasi faaliyetlerinin ve teşebbüs kabiliyetlerinin gelişmesi, devletin ve toplumun demokratik yoldan yenileşmesi sayesinde bulunabilir. Demokratik yoldan yenileşme, Alman Federal Cumhuriyeti'nin gerçek ve ilerici bir demokratik devlet haline gelmesi, tekelci sermaye egemenliğinin sınırlandırılması, neo-nazi ve militarist büyük-devlet politikasının ortadan kaldırılması demektir. Demokratik yoldan yenileşme, barış ve güvenlik politikasının izlenmesi, Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin tanınması, demokratik hakların savunulması, daha geniş bir demokrasi uğrunda savaşılması, emekçilere yönetime katılma ve yönetimi kontrol haklarının tanınması, sosyal sigortalar sağlanması ve daha iyi hayat şartları yaratılması, kültür ve eğitim alanlarında ilerici bir politika güdülmesi demektir.»

Tasarıda belirtildiği gibi, «demokratik yoldan yenileşme, sosyal ve politik savaşta, aktif sendika eylemlerinde, parlamento dışı hareketlerde, parlamentoda ilerici temsilcilikler yaratılması uğrundaki savaşta halk adına değil, ancak bizzat halk tarafından gerçekleştirilebilir. AKP bu değişiklikleri anayasada mevcut demokratik prensip ve haklar temeline dayanarak gerçekleştirmeye gayret edecektir.»

Tasarıda şöyle deniliyor: «Savaşta başlıca ödev, siyasi güçler oranını, işçi sınıfı ve tekelci sermayenin baskısı altında bulunan tüm halk tabakaları lehine değiştirmektir. Bu, aynı zamanda, her türlü demokratik ve sosyal ilerlemenin, parlamento terkipini değiştirmenin ve onu halkın menfaatlerini temsil eden bir organ haline getirmenin en önemli şartıdır. Bu, yeni bir siyaset güdecek bir hükümetin kurulması şartlarını hazırlamaktır.»

AKP program tasarısını hazırlayanlar, partinin amacının toplumu sosyalist düzene sokmak olduğunu kaydederek şunları belirtmektedirler: «Alman Komünist Partisi'nin kanaatine göre, memleketimizdeki işçi sınıfının ve tüm emekçilerin ezici çoğunluğu, savaş süreci içinde, sosyalist topluma doğru tarihsel ileri hareketin zorunlu olduğunu anlamaktadırlar.» Tasarıda, devamla, sosyalist toplum düzeninin, siyasal iktidarın halkın diğer emekçi tabakalarıyla ittifak halinde bulunan işçi sınıfının eline geçmesini gerektirdiği kaydedilerek, şöyle deniliyor: «AKP, Alman Federal Cumhuriyeti halkı için sosyalizme giden en elverişli yolu, vatandaş harbinden geçmiyen yolu seçmek azmindedir. Halbuki iktidardaki gerici sınıflar, iktidarlarını ve imtiyazlarını korumak için halka karşı daima kanlı zulüm araçları kullanmışlardır. Tekeller aleyhtarı sosyalist halk hareketi, ancak büyük kapitalistler gurubunun kaçınılmaz direnişine karşı çetin bir sınıf ve halk

savaşı yürüttüğü takdirde, gericilerin şiddet yoluna başvurmalarını önleyecek güce sahip olabilir.»

Tasarıda belirtildiği üzere, Alman Komünist Partisi, sosyalist değişiklikler yolunda parlamento dışı eylemler çerçevesi içinde sosyalizme taraftar ve tekellere karşı olan tüm güçlerle elele verecek, emekçilerin menfaatlerinin parlamentoda geniş ölçüde temsil edilmesi için bu güçlerle birlikte savaşaacaktır.»

TÜSTAN

«Üçüncü yol»un Havarisi

Herbert Markuze'nin teorileri üzerinde eleştiri notları

Robert Ştaygervalt

Sosyal eleştirci Herbert Markuze, kırk yıla yakın bir zamandan beri yayınladığı eserlerle uluslararası bir ün kazandı. Fakat biz Marksistler, onun görüşleriyle sistemli olarak ancak son birkaç yıl içinde meşgul olmaya başladık. Bizi, Markuze ve taraftarlarıyla tartışmalara sevkeden sebepler nelerdir? Bu adamın görüşleri, neden, son 3—4 yıl içinde kapitalist ülkelerdeki belirli sosyal çevreler arasında geniş ölçüde yayılmıştır?

Üniversite öğrencilerinin «başkaldırması» ve Markuze

Bilimin doğrudan üretim gücüne dönüşmesi, aydınların ve özellikle üretimle sıkı bağlantısı bulunan ve sayıca aralıksız olarak artan aydınlar kesiminin rolü, yetiştirme, çalışma ve yaşama koşullarının değişmesine yol açmaktadır. Hatta, doğrudan üretim alanında çalışan aydınların rolleri daha da büyümektedir. Fakat, kapitalist ülkelerdeki aydınlar, tıpkı işçiler gibi, kendi yaşayış ve çalışma koşullarıyla ilgili sorunların çözümüne katılmak hakkından yoksundurlar. Bilimsel-teknolojik devrim ve birbirine karşıt iki sosyal sistem arasındaki yarışma şartları içinde üniversite öğrencilerinin sayısı hızla artmakta, lakin kapitalist ülkelerdeki öğretim sistemleri bu artışa ayak uyduramamaktadır. Gelişmiş kapitalist ülkelerin öğretim sistemleri göze batacak derecede geri kalmıştır. Bu durum ve devlet-tekel kapitalizmi toplumundaki genel yaşayış tarzından duyulan memnuniyetsizliğin aralıksız olarak büyümesi, üniversite öğrencileri arasında hoşnutsuzlukların artmasına sebep olmaktadır. Onlar, kapitalist toplumun övgüsünü yapan burjuvaların demokrasi ve sosyal adalet yaldızlarıyla süslü söz ve yazılarıyla korkunç gerçek arasındaki uçurumu gitgide daha açık görmektedirler. İşte bu memnuniyetsizlik ve çelişkilerin doğurduğu üniversite öğrencileri hareketi, sosyal yapısı bakımından son derecede karmaşıktır. Diğer taraftan, harekete katılanlar olgunluk bakımından da çeşitli

aşamalarda bulundukları için, renk renk, türlü türlü görüşler ortaya çıkmaktadır.

Üniversiteliler, politik hayata gittikçe daha aktif katılmaya başlamışlardır. Bu katılma sürecinde gençlerden bir kısmı iki cepheye birden savaş açıyor. Cephelerden biri, devlet-tekel kapitalizmdir, öteki de, hâlen yer-yüzünün birçok ülkesinde kurulmakta olan gerçek (reel) sosyalizmdir.

İki cepheye birden savaş açan bir kısım üniversite gençliğinin bu «baş-kaldırması» küçük burjuva hareketidir. Bunlar, devlet-tekel kapitalizminin enstitüleriyle proleterlerin sosyalist örgütlülüğü ve disiplini karşısında ferdi özgürlüğü savunmaktadırlar. Onlara göre hareket kendiliğinden yürümeli ve «açık» eylemlerde bulunmalıdır. Troçkizmin ortaya koyduğu ve emperyalizmin çoktan beri anti-komünizmde bir silâh olarak kullandığı birçok argümanları bunlar da kullanmaktadırlar. Örneğin, bunlara göre sosyalizmde devlete ve partiye ihtiyayaç yoktur. Proletarya devleti ve partinin yönetici rolü gereksizdir, devrim ihracı ile ilgili avantürist politikadan vazgeçilmemelidir. Emperyalist ülkelerdeki proletarya, kapitalist üretim sistemiyle birleşip kaynaşmış, ideoloji alanında kapitalistlerin görüşlerini tamamiyle benimsemiştir, bu yüzden artık devrimci bir güç değildir. Yine bunların iddialarına göre, emperyalizmle, bugün reel olarak yaşayan sosyalizm anlaşılıp uyuşacaklardır. Halen devrimin öncü gücü aydınlardır, «üçüncü dünya»da da köylülerdir. Çünkü bu yığınlar kapitalist sistemiyle birleşip kaynaşmamışlardır.

Yukarıda sözü edilen konularda ve hepsinden önce işçi sınıfının ve müttefiklerinin politik iktidarını eleştirme konusunda bu ideologların görüşü revizyonistlerin görüşlerine yaklaşmaktadır. Onların sosyalizmle ilgili görüşleri gerçekte anarşistlerin görüşüdür. Kuracakları sosyalist toplumda siyasi hâkimiyet işçi sınıfının elinde olmayacaktır. Onların bu istekleri, «üçüncü yol»un bu yeni versiyonunun, emperyalizmle reel sosyalizm arasında objektif olarak burjuva karakteri taşıdığını açıkça göstermektedir. Üniversiteliler hareketinin sosyalizme şüphe götürmez sempatisi, genel olarak manevi gerekçelere dayanmaktadır. Bu hareketin programında, savaşın objektif koşullarının tahlili diye bir şey yoktur, buna karşılık bütün program sabırsızlık, volüntarizm ve sübjektivizmle doludur.

«Üniversiteliler başkaldırması» ideolojisinin bütün bu bellibaşlı iddialarına Herbert Markuze'nin⁽¹⁾ eserlerinde de raslanıyor. Markuze'nin bu alandaki görüşlerinin esasları, öğrenci hareketlerinden çok önce ve bu

(1) Herbert Markuze, 19 Temmuz 1898'de Berlin'de doğmuştur. Orta halli bir yahudi ailesindendir. Felsefe öğrenimi yapmıştır. Hitler iktidara geldikten sonra Birleşik Amerika'ya göç etmiştir. İkinci Dünya Harbi sırasında Amerikan OSS casusluk örgütünde şube şefliği yapmıştır. Harpten sonra bir süre Dışişleri Bakanlığında şube şefi olarak çalışmış, 1954 yılında da profesör olmuştur.

harekete bağımlı olmayarak biçimlenmiştir. Bu yüzden, üniversite öğrencilerinin «başkaldıran» kısmı, kendi protestolarını, Markuze'nin görüşlerine dayanarak teorik bir temele oturtmuşlardır, demek daha doğru olacaktır. Öte yandan, Markuze'nin görüşleri de, bu sosyal ortam içinde hızla yayılmak imkânını bulmuştur.

Şunu da belirtmeliyiz ki, üniversiteliler «isyanı»nın fikirlerine Adorno, Habermas, Sartre gibi burjuva teorisyenleri ve yazarlarının eserlerinde ve Pekin kaynaklı bildirgelerde bol bol raslamak mümkündür.

Markuze'nin felsefi görüşlerinin gelişmesindeki üç dönem

Herbert Markuze'nin teori alanındaki çalışmalarını bellibaşlı üç döneme ayırmak gerekir.

1928–1932 yılları arasındaki birinci dönemde Markuze, Haydeger'in ekzistansiyalizmine sarılmıştır. Bu temele dayanarak ve diyalektik materyalizm üzerinde şüpheler yaratmaya çalışan, tarihsel materyalizmi sübjektif olarak yorumlayan bazı teorisyenlerin de etkisi altında kalarak, diyalektik ve tarihsel materyalizmi ekzistansiyalizmle «birleştirmeye» çalışmıştır. Markuze, birçok eserinde, insanı, tamamiyle tek başına kalmış (izole) bir birey olarak göstermektedir. Bu bireyin hayatı, genellikle bilinç ve manevi faaliyet çerçevesi içindedir. Bu yüzden de, politikayı bilinç belirlemektedir. Markuze'nin iddiasına göre, bu bilinç devrimci ise, devrim her zaman gerçekleştirilebilir. Esasen, kapitalizm de artık devrimci bir karaktere sahiptir. Mevcut koşullara karşı olan her hareket desteklenmelidir. Fakat, hiçbir reformun gerçekleştirilmesi için çalışılmamalıdır. Zira bütün reformlar mevcut sistemi kuvvetlendirmektedir. Ve Markuze şu sonuca varıyor: Yalnız «felâket getirici» devrimler iyi sonuçlar verir.

Şunu göz önünde bulundurmamak gerekir ki, yukarıdaki fikirler, ekonomik krizlerin bütün dünyayı sarstığı, faşizm tehlikesinin hızla arttığı ve Vaymar Cumhuriyetinin çökmek üzere bulunduğu bir dönemde ortaya atılmıştır. O zamanlar naziler de, mevcut «sisteme» karşı idiler. Ne var ki, onların karşı oldukları bu «sistem», tekelci kapitalizm sistemi değildi, burjuva demokrasisiydi. Halbuki o dönemde sağdan gelen saldırılardan burjuva cumhuriyetini bile korumak gerekiyordu.

Herbert Markuze'nin teori alanındaki faaliyetinin birinci dönemi, 1932'de yayınlanan ve etkileri hâlâ devam eden bir eseriyle sona erdi. Bu, Karl Marks'ın 1844 yılında ait ekonomik ve felsefi elyazmalarını küçük burjuva bireyciliği açısından yorumlayan bir kitaptı.

Herbert Markuze'nin 1933–1941 yıllarını kapsayan ikinci gelişme dönemi, faşizmin Almanya'daki zaferi büyük ölçüde etkilemiştir. Artık Haydeger'le ilgisini kesmiş olan Markuze, solcu Hegelcilerin etkisi altındadır, Horkhaymer ve Adorno'nun ortaya attıkları kültürel ve sosyal teorilere

dayanarak ve Marksizmin bazı terimlerini kullanarak burjuvazinin klâsik kültürel ve sosyal teorileri üzerinde eleştiriler yapmaktadır.

Ona göre, Marksizm, klâsik burjuva rasyonalizminin ve en başta Hegel'in rasyonalizminin mirasına konmuştur. Markuze, bir yandan, Marks'ın, Hegel'in öğretisinden nitelikçe apayrı bir felsefe yarattığını inkâr etmekte, öte yandan Hegel'in toplumla ilgili görüşlerini o kadar övmektedir ki, bunları bir dereceye kadar Marks'ın sosyal teorisine yaklaştırmaktadır. Bu arada, emekçilere «dolaysız» demokrasi yolunu açmadığı iddiasıyla reel sosyalizmi, işçi sınıfının siyasal iktidarını eleştirmektedir.

Herbert Markuze'nin teorik çalışmalarının üçüncü dönemi, 1945'te «soğuk harp» politikasının atmosferi içinde başlar. Bundan önceki dönemde benimsediği solcu Hegelcilikten ve bunu Marksizmle birleştirmek çabalarından vazgeçmiştir. Artık, Hegel'in ve Marks'ın sosyal teorilerinin tutarsızlıklarından söz etmektedir. (BK: «Sağduyu ve devrim» adlı eserinin Amerika'da yayınlanan ikinci baskısının «son söz»ü.) Bu tutarsızlığın, egemenlik ve özgürlük sorunlarının çözülmemesinden ileri geldiğini öne süren Markuze, egemenlik ve özgürlük hakkında sözde yeni bir teori ortaya koymakta ve bunu «İçgüdü'nün ve Toplumun Yapısı» başlıklı eserinde işlemektedir. Froydizmin egemenliğin kökenleri hakkındaki biyolojik gerekçesi bu teorisinin dayanak noktasıdır. Markuze'ye göre kültür, egemenlik koşullarında içgüdü'nün boğulması sonucunda gelişmiştir. Demek ki, egemenliğin, köleliğin (özgürsüzlüğün) ve kültürün kökenleri biyolojik içgüdüselidir. Markuze'nin aklınca, Marks'ın sınıflar ve sınıfsal tabakalaşma teorisi, egemenlik ve özgürlüğün açıklanması için yeteri kadar «derinleşmemiş»tir. Ona göre, derin toplumsal uyumsuzluklar, zamanımızda, üretim ilişkilerinde yapılacak sosyalist devrimlerle değil, ancak, «içgüdülerin yapısı»nda dönüşümler yapmak suretiyle ortadan kaldırılabilir. Bunu yapmak için gerekli olan maddi araçlara da sahipmişiz. «İç güdüleri boğmak» için birikmiş olan üretim güçleri, bu boğma işini bir dereceye kadar gerçekleştirmişlerdir.

Markuze'nin toplum hakkındaki biyolojik içgüdü teorisi, «eğer-bu takdirde» şartlamalarına dayanmaktadır. Ve bu teorisyen bir süre sonra, «eğer-bu takdirde» şartlamalarıyla öne sürdüğü varsayımları ıspat etmediğini de «unutmakta»dır.

İnsanlar tabiat kuvvetlerine ne derecede hâkim olmuşlarsa, o dereceye uygun bir birlikte yaşama biçimi kurmuşlardır. Cinsel ilişkiler de tabiat kuvvetlerine hâkim olmanın derecesine uygun düzeydedir. Bu gerçek, tarihsel tecrübelerle ıspat edilmiştir. Fakat, Froyd ve Markuze'nin iddia ettikleri gibi, sınıfların ve sınıf savaşının ortaya çıkmasından önceki devirde baskı biçimlerinin mevcut olduğunu ıspat edecek hiçbir delil yoktur. İlkel toplumun belirli bir gelişme döneminde kurulmuş olan matriarkal örgüt, Froyd ve Markuze'nin baba hakkı masalını tamamiyle yalanlamaktadır. Demek ki, bunların biyolojik-sosyal teorileri hiçbir temele dayanmıyor; tarihsel gelişme hakkındaki şemalarının çürüklüğü meydandadır.

Toplumda sömürü, üretim araçlarının özel mülkiyete geçmesiyle, sınıfsal tabakalaşmalar, sınıf savaşı ve devlet, üretim güçlerinin gelişmesiyle meydana gelmişlerdir. Marksizm bunu, kesin olarak ispat etmiştir. Froyd ve Markuze'nin söz konusu ettikleri ilkel ordu gerçekten var olsaydı, bundan, sömürü ve egemenlik ilişkilerinin bulunmadığı ilkel toplum doğabilir miydi? Halbuki, bu toplumun insanları yokluğun her türlü içinde çırpınıyorlardı. Yoksa, o zamanlar, biyolojik «egemenlik hırsı» henüz o derecede kuvvetli değildi.

Demek ki bu biyolojik egemenlik çekimi, topluma yön veren bir faktör olamazdı. Kısacası, Froyd ve Markuze'nin biyoloji teorisi tarihsel gelişmeye uygulanacak bir metot değildi.

Markuze gerçeğin yapısında dönüşüm yapılmasıyla ilgili iddiayı da, öteki «teori»leri gibi bir türlü ispat edemedi.

Bundan sonra, ortaya koyduğu yeni «eleştiri» teorisiyle «Sovyet Marksizmi»ni çürütmeye kalkıştı ve bu amaçla «Sovyet Marksizminin toplum teorisi» adlı bir kitap yazdı. Bu kitabında, oportünizme karşı Lenin'den daha «radikal» görünmeye çalıştı. Ona göre, emperyalizm, sömürgeci kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfını burjuva toplum sistemiyle birleştirip kaynaştırma yeteneğine sahipti. Ve oportünizmin asıl kaynağını da burada aramak lâzımdı. Yine Markuze'nin iddiasına göre, Birinci Dünya Harbinde emperyalist hükümetleri desteklemiş olan Batı Sosyal Demokrasi liderlerinin bu tutumları bir hiyanetin ifadesi değildi, işçi sınıfının burjuva sistemiyle geniş ölçüde kaynaşmasının bir sonucu idi. Bu birleşme (entegrasyon) ve daha sonraları, Batı Avrupa ülkelerindeki komünist partilerinin güttükleri «reformist politika» yüzünden Oktobr Devrimi tek başına kalmıştı. Yani Markuze'ye göre, Sovyetler Birliği henüz gerikalmış bir durumda iken, sosyalizmi yalnızlık içinde kurmak zorunda kalmış, bu da, onun, halk yığınlarına karşı içgüdüleri boğma ve «şiddet yönetimi» uygulama politikası güttüğünü gerektirmişti. Uluslararası alanda ise barış içinde yan yana yaşama politikası Sovyetler Birliği için kaçınılmaz bir zorunluktur. Fakat, bu politika, Markuze'nin kanısınca, bir yandan kapitalizmi «istikrara» kavuşturmuş, fakat öte yandan sosyalizmin biçimini bozmuş ve iki sistemin birleşmesine yol açmıştı.

Markuze, yukarıdaki görüşleri, 1950 yıllarının ortalarına doğru, Kore harbi sırasında, soğuk harbin, Amerikan atom şantajı ve «kuvvet» politikasının en yüksek noktasına çıktığı bir dönemde yazmıştır. Bu görüş, onun objektif rolünü açıkça ortaya koymaktadır.

Ve nihayet, yeni «eleştiri teorisi»ni Markuze, «Tek boyutlu insan» adlı kitabında şu tezele tamamlamaktadır: «Egemenlik gerçeği, insanın kendisine karşı insanlıkdışı davranışının bir aynasıdır. İnsanın, kendi dışındaki tabiata karşı yanlış tutumunun nedeni de budur. İnsan, tabiatla sadece, kendi egemenliği altına almak istediği şeyleri görmektedir. Tabiatı «şiddet

yolu» ile kendi egemenliğı altına alma, teknik ve sanayiden şiddet yolu ile faydalanma alanındaki bu yanlış tutum, ta eski Yunanlılar zamanından beri devam etmektedir. (Haydeger ve Sartr'ın bu meselede Markuze üzerindeki etkileri açıkça görülmektedir.) Tabiata karşı yanlış tutum, tekniğin yanlış uygulanması ve tekniğin yardımı ile biçimlenen mantıklı düşüncenin yanlış yola yönelmesi, bağımlılığı doğurmuştur. (Markuze, bu konuda da Alman burjuva sosyologlarının kültür alanındaki irasyonalist eğilimlerini devam ettirmiştir.) Böyle bir düşünüm ve böyle bir teknik, zamanımızda yalnız tek boyutludur. Geleceğı ve geleceğın yolunu kapsayan ikinci boyut, görüş ufkunun, «tek boyut» içindeki düşünce ve eylemin dışında kalmaktadır. Gelişmiş sanayi ülkelerinin insanları, bu suretle, «sanayi toplumu»nu yaratmış olan teknolojik mekanizmanın elinde oyuncak durumuna düşmüştür. Çünkü insanların düşünce ve eylemlerini «tek boyut» içinde biçimlendiren de işte bu «sanayi toplumu»dur.

Markuze'ye göre, bu toplumda «tek boyut»tan kurtulmak, ancak, yeni tip bilim, yeni tip teknik ve gerçeğın yeni tip yapısı yaratılmak suretiyle mümkündür. Böyle bir devrimi de, yalnız, toplumun, mevcut sistemle birleşip kaynaşmamış olan elemanları, yani üniversite öğrencileriyle toplumun kıyılarında yaşayan insanlar ve «üçüncü dünya» halkları gerçekleştirebilir. Markuze, savaş metodu olarak, mevcut sistem içindeki «oyun»a daha fazla katılmaya «kesin olarak reddetme»yi tavsiye etmektedir.

İşçi sınıfı kapitalist sistemle birleşebilir mi?

Markuze'nin delilleri, emperyalizm övgücülerıyla sağcı sosyal demokratların öteden beri tekrarladıkları iddialardır. Bunlara göre, emperyalistlerin «refah devleti», proletaryanın devrimcilik olanaklarını emip ortadan kaldırmaktadır. Halbuki emperyalist devletlerde de emekçilerin önemli bir kesimi sefalet içinde yaşamaktadır. Markuze bunları görmezlikten gelmekte, masum insanların yığınlar halinde ölümüne, bütün ev eşyalarıyla birlikte milyonlarca konutun yakılıp yıkılmasına sebep olan barbarca emperyalist harplerinin doğurduğu «çağdaş» yoksullaşma biçimlerini küçümsemektedir.

Hiç şüphe yok ki, yoksulluğın ne «geleneksel», ne de «çağdaş» biçimleri, devrimcilik bilincinin otomatik olarak belirmesini sağlayamaz. Emperyalist ülkelerin işçileri de, eski ve yeni sömürgeciliğın şiddetli baskısı altında bulunan «üçüncü dünya» memleketlerinin halkları da bu bakımdan aynı durumdadırlar. Kendiliğinden patlak veren ayaklanmaların, ne o, ne de bu ülkelerde toplumsal ilerlemeye yardımları olamaz.

Markuze'nin kanısınca, ihtiyaçların karşılanması devrimcilik bilincini ortadan kaldırır; demek ki; devrimci bilinciyle yoksullaşma arasında dolaşmaz bağlantı vardır. Halbuki bu iddia, birçok nedenler yüzünden yanlıştır. Zira, yoksulluk içinde yaşayan insanların, kendi yoksulluklarını «pozitif»

olarak görmeleriyle, durumlarının derin sebeplerini teorik olarak anlamaları, yukarıdaki görüşte birbireyle karıştırılmaktadır. Bu gibi karıştırmalar, madde ile bilinç arasındaki ilişkilerin kaba – materyalist görüşle değerlendirilmesine yolaçar. (Bu görüş, devrim bilinci ile devrim olanaklarını tüketim ve dağıtım alanında sınırlandırmakta, devrim probleminin üretim alanındaki bağlantısını görmemektedir.) Devrim olanaklarının kaynaklarına kaba-materyalist açıdan bakıldığı zaman, devrim bilincinin doğması için gerekli olan objektif temellerin, yani barbarlıklar, bunalımlar ve harpler gibi emperyalizmin çözülmez çelişkilerinin büyük önemi anlaşılamaz.

Kısacası, Markuze'nin bu görüşü, devrimcilik bilincini emperyalist çelişkilerin doğurduğunu kabul etmeyen burjuva görüşünden başka bir şey değildir. Maddi yoksulluk, demokratik ve ulusal hakların verilmemesi, harpler, öğretim sisteminin feci durumu, tek sözle, toplumsal yaşamışın en önemli alanları devrim bilincini besleyen kaynaklardır. Fakat, bilinç eğitici örgütlü bir güç, bu kaynakları bilinci etkileyen birer etken haline getirmezse, bu suretle de politik gelişmeyi hızlandırmazsa, bunların hiçbir tesiri olmaz. Markuze tarafından kabul edilmeyen işçi sınıfının rolünü bu *sınıfın hayat şartlarının nitel ve nicel yapısı doğurmuştur: İşçi sınıfı maddi zenginliklerin en önemli üreticisidir, en modern üretim biçimlerine doğrudan bağlıdır, kapitalist toplumun canlı bir reddi, yarınlara toplumu olan sosyalizmin kurucusudur. Bu toplumun bellibaşlı çizgileri, işçi sınıfının mevzilerinde gelişen toplumsal düşünüm tarafından belirlenmektedir. Mevcut düzene karşı olan aydınlar, ancak, proletaryanın görüşünü benimsedikleri, onun çıkarlarını savunmak için işçi hareketine aktif olarak katıldıkları zaman devrim sürecinin yönetiminde rol alabilirler.*

Batı Avrupa'da 1960 başlarında işçi hareketinde yeni bir kalkınma dönemi başlamıştır. Bu durum, grev istatistiklerinde görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin ayaklanmaları ise daha sonradır. İşçi hareketindeki dalgalanma, işçi sınıfının kapitalist sistemle kaynaştığı hakkında Markuze tarafından ortaya atılan acele iddiayı yalanlamaktadır. Zaten her iki hareketteki atılımlar, kapitalistler yararına gerçekleştirilmekte olan bilimsel-teknolojik devrimin sosyal bir birleştirme yaratamadığını açıkça ortaya koymaktadır. Kapitalist ülkelerdeki ideoloji mücadelesinde Marksizmin rolünün büyümesi de birleşme iddiasının asılsızlığını ispat etmektedir. Markuze'nin teorisi, işçi yığınlarının bilincinin geçici seviyesiyle işçi sınıfının objektif durumu ve tarihsel rolü arasında hiçbir fark yapmamaktadır.

Birleşme (entegrasyon) iddiası, devrimin ve devrim savaşının soyut ve romantik bir anlayışla ele alınmasının bir sonucudur. Batı Avrupa'daki komünist ve işçi hareketi, bu anlayışla bakıldığı zaman, reformist bir hareketmiş gibi görünür. Devlet tekel kapitalizmi koşullarında devrim ve sosyal politika ile ilgili reel problemler, soyut ve romantik açıdan pek önemsizdirler.

Markuze'nin, büyük emperyalist ülkelerin potansiyel devrimci güçleri olarak gösterdiği üniversite öğrencileriyle sosyal aotsayderlere⁽¹⁾ gelince, derhal söyleyelim ki, bunlar aynı türden bir sosyal tabaka değildirler. Büyük çoğunluğu, maddi nimet üreticileri dışındadır. Bu güçler de devrimci olarak faaliyet gösterebilirler elbette. Fakat, işçilerin yığınsal hareketleriyle birleşmediği takdirde bu zümrenin «en büyük direnişi» bile emperyalist sistem için bir tehlike yaratamaz.

Yine Markuze'nin söz konusu ettiği «Üçüncü dünya» köylüleri, doğrudan üretime katılan ve orada halkın çoğunluğunu teşkil eden bir sınıftır. Anti-emperyalist ve anti-kapitalist yolda köylü hareketi ne derecede gelişirse, o kadar daha ilerici olur. «Üçüncü dünya» da işçi sınıfı, büyüdüğü ve işçi hareketiyle köylü hareketi birleştiği nispette sosyalizme doğru yönelecektir.

Şimdi, Markuze'nin «büyük direniş»ine gelelim. Direnme olayı, sınıf savaşı arsenalinde çoktan yerini almıştır. Gerek işçi sınıfının grevi, gerekse yurttaşların anarşist grevi ve işletmeye girme yasağı direnme biçimlerindendir. Demek oluyor ki, direnme biçimleri, konke tarihsel ve sosyal çerçeveleri içinde gözden geçirilmelidir. Emekçi sınıfların direnmesi, sömürü mekanizmasının en canalacı noktasına darbeyi indirebilir. Bu takdirde, hiçbir zaman yalnız red (negation) karakteri olmayan iktidarı ele alma yönünde aralıksız olarak tamamlanmalıdır. Şu da unutulmamalı ki, mevcut sisteme karşı muhalefet, büyük değil, küçük, pek küçük ve konke direnme ile başlar. İşte böylece biz, büyük kapitalist sömürücülere karşı emekçi halkın büyük çoğunluğunu «büyük direniş»te örgütlemek için, komünist ve işçi hareketinin uyguladığı konke politikanın tam mihverinde kendimizi buluruz.

Materyalist diyaletğin «radikalleştirilmesi»

Markuze de, tıpkı Sartır gibi şu iddiada bulunuyor: insanlık, kendi tarihinin başlangıcında, tabiata karşı teknik ilişkilerinin yolunu seçmekte serbestti. Çünkü, Markuze'ye göre, o zamanlar sübj e otonomdu. Fakat bugün sübj e, şeytani bir şekilde dışarıdan determine edilmektedir.

Markuze'nin özgürlük hakkındaki bu görüşü tamamiyle sübjektiftir. Ona göre, tarihi yapan insanlardır, fakat bunu, kendi irade ve bilinçlerine bağlı olmayan belirli kanunların yürürlükte bulunduğu koşullar içinde yapmaktadırlar. Indetermine özgür olarak seçme tezini benimsemek, irasyonalist görüşü kabul etmek demektir. Özgürlüğü bilimsel olarak anlamak, yalnız seçme özgürlüğünü değil, aynı zamanda seçilen şeye ulaşmak için eylemde bulunma özgürlüğünü gerektirmektedir. Fakat, kaosun hüküm sürdüğü bir dünyada buna imkân var mıdır? Indetermine edilmiş bir dünyada bilinçli

(1) Almancası: aussenseider

bir seçme yapmak ve serbestçe seçilen amaçlara ulaşmak imkânsızdır. Özgürlük ve objektif determinizm birbirine kopmaz bağlarla bağlıdır.

«Tek boyutluluk» kavramı, karşılaştırma (mukayese) olanağı sağlayan ikinci boyutun varlığını gerektirir. Buna göre, ikinci boyutun özü birincide bulunmazsa, tamamiyle tek boyutlu biçimlenmiş bir insan ikincisinin varlığını nasıl anlayabilir? Markuze'nin bununla ilgili teorisini daha iyi belirleyebilmek için, onun, 1966 yılında Prag'da toplanan Uluslararası Hegel Kongresinde okuduğu rapora şöyle bir gözgezdirmemiz gerekiyor.

Bu raporda, çağdaş kapitalizmin, Marksizm kavramlarıyla güç anlaşılacağı iddia ediliyor. Çünkü, deniliyor, bu kavramlarla hem kapitalist sistemin gelişmesi, hem de onun negasyonu (inkârı, reddi) olan bunalımlar anlatılıyor. Demek ki bunlar, kapitalizmin tabiatı karşısında ilgisizdirler. Markuze'ye göre, bunun nedeni Marks'ın diyalektiği Hegel'in diyalektiğine dayanmasıdır. Marks, negasyonun kapitalist sistemin içine işlediğini belirtmiştir. Markuze'ye göre ise, kapitalizmin daha sonraki döneminde negasyon belirmez olmuştur, bu yüzden, bu reel problem yeniden incelenmelidir. Geleceğin kökleri bu gündedir diyen ilerleme (progres) kavramı yok olmadıkça, Marks'ın diyalektiği yeni toplumsal basamağa geçiş kavramını «radikalleştirmedikçe», yani geçmiş ve halle gelecek arasındaki keskin dönüşüm ve derin uçurum, aynı zamanda ilerlemeye (progrese) doğru nitel değişim teoriye alınmadıkça materyalist diyalektik idealist akla, pozitivizme köle olmaya devam edecektir. Markuze, bu radikalleştirme ile, diyalektiğin iki merkez kavramını – negasyon ve bütünlük (totalizasyon) kavramlarını – incelemek suretiyle yardımda bulunmak istiyor.

Markuze'nin belirttiğine göre, Hegel ve Marksın çıkış noktaları şunlardır: Birbirlerini reddeden güçler sistemin içine girmekte, ve tedrici ileri hareket sürecinde onu ortadan kaldırmaktadırlar.

Birbirini reddeden güçler mutlak surette sistemin içine girerler mi? Bu soruya Markuze şu cevabı veriyor: «Bu problem, tarihsel materyalizmi ve onun idealist diyalektikle ilişkilerini ilgilendirir. Toplumsal enstitülerin insanların maddi hayatı ve bilinci üzerindeki etkilerini yeteri kadar derinliğine değerlendirmemek, zorkullanmanın rolünü küçümsemek, ihtiyaçların ve bunların karşılanmalarının tespitinde, zorla birleştirilmiş bütünün ve tekniğin rolünü azımsamak suretiyle, diyalektik materyalizm, kendi maddi bazını daraltmıyor mu? Başka bir deyişte, Marksist materyalizm, kapitalizmin sonraki aşamasında faaliyete geçen entegrasyonun gücünü küçümsemiyor mu?» (Sayfa: 187–188)

Markuze'ye göre bu, negasyonun imanent sistemden⁽¹⁾ başka bir şey

(1) Sübjektif idealist felsefi akım. Buna göre, yalnız düşünülen şey mevcuttur. Ekonomi, sınıf savaşı ve toplumsal bilinç biçimlerinin hiçbir etkisi yoktur (Y Ç).

olmadığı sonucunu doğurmaktadır; «bu yüzden politik eylem, bu şemadan kurtulmalı ve . . . iç etkenler tekrar dış etkenlerle bağlanmalıdır.»

Markuze, buradan, totalite kategorisini yorumlamaya geçiyor, dışardan konkre bütünlüğün ortadan kaldırılması olanakları üzerinde duruyor ve şöyle diyor: «. . . Bu takdirde, belirli her sosyal bütünün, daha büyük bir totalitenin bir kesimi olması gerekir. Zira ancak onun içinde dış etkiyi duyabilin» (sayfa 189). Markuze'ye göre bu daha büyük totalite, tarihsel konkre olmalıdır. Örneğin, ulusal kapitalizmlerin karşısında global kapitalizm bu durumdadır.

Totaliteler arasındaki karşılıklı ilişkiler mekanizmasının yeni bir diyalektik teorisini gerektirdiği kanısında olan Markuze, bu teorisinin genel hükümlerini şöyle ortaya koyuyor:

«Dış . . . boş alan anlamında anlaşılmamalıdır. İçte, antagonistik kesimdeki bütün çelişmeleri, örneğin kapitalle emek arasındaki çelişmeleri ve benzerlerini ortadan kaldıran bir nitel ayırım olarak kabul edilmelidir.» (sayfa 189).

Dış, nitel olarak mevcut sistemin dışında olmak, fakat bu sistemin içinde gelişmek demektir. Dış, antagonistik toplumda boğulan yeni ihtiyaçların doğup karşılanmasıyla ilgili nitel ayırımı da kapsamaktadır. Markuze bu ihtiyaçları şöyle belirliyor: «Rekabet mücadelesi yerine dayanışma; zulüm yerine sempati; zorbalığın, kabalığın ve çilenin kaybolması; sürekli barış» (sayfa 190).

Sonraki kapitalizm, kendi reddi (negasyonu) ile birleşip kaynaştıkça, bu totalite dışındaki negasyonun gücü artar. «Negasyon gücü . . . hâlen hiçbir sınıfta yoğunlaşmamıştır. Zamanımızda o, karman çorman, anarşist bir muhalefettir. Resmi hayata katılmayan politik ve moral, rasyonal ve içgüdüsel bir reddir, her türlü gelişmeden, protesto isteklerinden nefrettir» (sayfa 190).

Markuze, bunun zayıf ve örgütlenmemiş bir muhalefet olduğunu, buna rağmen her şeyle uzlaşmış bir çelişme içinde bulunduğunu söylüyor.

Markuze'nin diyalektik hakkındaki «yeni» görüşünün aslı nedir?

Bu görüş, her şeyden önce, Hegel'in ve özellikle Marks'ın diyalektiğinin yanlış bir yorumudur. Sözde, Marks'a göre, bir totalitenin içinde, örneğin kapitalist toplum düzeninde gelişme ile bunalım, kapitalist sınıfı ile işçi sınıfı arasında hak eşitliği varmış ve bu kutuplar, klâsik mekanikteki hareket ve hareketsizlik gibi, tam bir ilgisizlik içinde karşılıklı dururlarmış. Bunların hiçbirisi doğru değil. Marks, daha «Kutsal Aile» adlı eserinde, kapitalizmde iki kutbun – burjuvazi ve proletaryanın – farklı önem taşıdıklarını belirtmiştir: Burjuvazi, tutucu (muhafazakâr) bir sınıftır, işçi sınıfı ise devrimci bir sınıftır. Marks, bunu delillerle ve yeteri kadar ayrıntılarıyla aydınlatmıştır. Hiçbir bacasız tütmeyen diye de ne güzel bir söz söylemiş ve bununla şunu belirtmiştir: kapitalist sınıf işçi sınıfı olmadan yaşayamaz;

buna karşılık, işçi sınıfı kapitalistsiz çok iyi yaşayabilir ve kapitalistsiz üretim yapabilir.

Görüldüğü gibi, Marks'ın diyalektiğinde olumlu ve olumsuz süreçlerin aynı değerde olduklarını söyleyebilmek için, Marks'ın teorisini kabaca basitleştirmek gerekiyor. Markuze'nin iddiaları doğru olsaydı, Marksizm, kapitalizmi ortadan kaldırma amacını güden derin tarihsel eğilimlerin teorisi olamaz, kapitalizmde yürürlükte bulunan konke süreçlerin sebep ve eğilimlerini izah edemezdi, sadece kapitalizmin şu veya bu durumunun pozitif bir kopyası olurdu. Markuze'nin görüşlerinin yanlışlığını şu deliller de ortaya koymaktadır: Onun teori ve pratiğini bile kendisiyle birleştiren, hatta Markuze'nin teorilerinin hazırlanması ve yayılması işlerini finanse eden devlet-tekel kapitalizmi, Marksizm-Leninizmi ve komünist hareketini kendisiyle birleştirmeye değil, yok etmeye çalışmaktadır.

«Orta yol»un ideologu

Herbert Markuze'nin eleştirisel sosyal teorisinin gerek muhtevası, gerekse metodolojik ve teorik temelleri hiçbir denetime dayanamıyor, derhal tuzla buz oluyor. Buna rağmen kendisinden çok bahsediliyor. Niçin acaba?

Yukarıda söz konusu ettiğimiz, son zamanlardaki üniversiteliler «başkaldırıları»ndaki görüşleri Markuze'nin görüşleriyle karşılaştırdığımız vakit, fikirleri arasında büyük bir uygunluk (mutabakat) bulunduğunu görürüz. Kapitalist sistemindeki üniversiteliler muhalefetinin görüşlerinin hazırlanmasında Markuze'nin teorileri, Sartır, Adorno, Hadermos ve benzerlerinin teorilerinden daha baskın çıkmıştır. Bunun çeşitli nedenleri vardır ki, üzerinde kısaca durmamız gerekiyor.

Üniversite öğrencilerinin «başkaldırıları» ilk önce, büyük bir hızla Birleşik Amerika ve Almanya Federal Cumhuriyetinde gelişmiştir. Markuze bu ülkelerde çalışagelmiş eserlerini İngilizce ve Almanca yazmıştır. Teorisi, solcu burjuva eğiliminin bütün temel fikirlerini, eklektik olarak, son yıllarda reklâmı yapılan «orta yol»da birleştirmektedir. «Orta yol»un sosyal demokrasi biçiminin bulunmadığı Birleşik Amerika'da ve sosyal demokrasi yönetiminin devlet-tekel sistemiyle çok önceleri ve «ayrılmamacasına» birleştiği Federal Almanya'da üniversiteli «isyanları», «orta yol»un solcu burjuva varyasyonu, gayet tabii olarak destek gördü. Şunu da göz önünde bulundurmak gerekir: Bu ülkelerde Marksizm-Leninizm ideolojisinin işçi hareketi üzerinde etkisi zayıftır; bu yüzden de, muhalefetteki üniversite öğrencileri fikirlerini berraklaştıracak güçlü bir merkezden mahrumdurlar. Şu da unutulmamalı: Adorno, Harkhaymer ve Habernas gibi «eleştiri yıldızları»ndan farklı olarak Markuze, hemen hemen daima muhalefet yapmış, politika alanında aktif rol oynamış, renkli derili halka yapılan baskılara ve Viyetnam'daki saldırıya karşı örgütlenen protesto hareketlerine faal olarak katılmış bir adamdır.

Bunlardan başka, Markuze'nin teorisinin güçlü ve zayıf yanlarının orijinal bir şekilde kaynaşmış olması da aydınlar arasında etkili olmasına yardım etmiştir. O, kapitalizmdeki önemli, derin ve insan kişiliğini yitirici süreçleri açık seçik ortaya koymakta ve dikkatle tahlil etmektedir. Öte yandan, «oyun»un anti-komünizm kurallarından da kurtulup sıyrılammakta ve bu alanda kapitalist sistemin savunucularıyla aynı safta yer almaktadır. Markuze, bir taraftan, sınıfsal toplumda yaşadığımızı belirtmekte ve devrimin zorunlu olduğunu ısrarla ortaya koymaktadır. Öte yandan, zamanımız koşullarında sınıf savaşının ve devrimin diyalektiğini, konkre yollarını, biçim ve metotlarını bilmemektedir. Bu yüzden de, sınıf savaşının yerine «büyük direniş», devrim biliminin yerine de ütopyi ve etik çağrılarını koymaktadır. Onun teorisinde, çağdaş kapitalizme karşı koymaya yetenekli bir güç olan işçi sınıfının yerini, bir yandan üniversite öğrencileri ve «orta sınıf»ın aydınları, öte yandan getoların baskı altındaki halkı ve «imtiyazlı olmayan» tabakalar: zenciler ve beyaz aotsayderler almaktadır. Markuze, bu tabakaların sosyal ayaklanmalarını sevinçle karşılıyor. Ne var ki, bunların, radikal değişimlerin tarihsel görevlileri olamayacaklarını da anlıyor. Emeli sosyalizmdir. Fakat, çağımızda toplumu sosyalist temeller üzerinde yeni baştan kuracak reel güçleri göremiyor ve bunu açıkça söylüyor.

Kısacası, Markuze, kapitalizmi eleştirmelerinde, işçi sınıfının tarihsel rolünü küçümsüyor, «bolluk toplumu» masalını eleştirmesiz kabul ediyor, devrimi soyut-romantik bir kavram olarak tanıtıyor, zamanımız koşullarında toplumun sosyalist temeller üzerinde yeni baştan kurulabileceğine inanmıyor, sosyalizmi etik esaslar üzerine oturtuyor ve gerçek sosyalizmi kötü gösteriyor. Bütün bunlar, Markuze'nin teorilerinin Marksist olmadığını açıkça ortaya koyuyor. Burjuvazi, bunlardan kendi amaçları için yararlanabilir, yararlanmaktadır da.

Görüşlerindeki bu çelişkiler, onun, anti-empyrialist mücadelede burjuva ile proletarya arasındaki muhalefet mevzilerinde yer almış olan aydın çevrelerine etkilerde bulunmasının nedenlerini açıklamaktadır. Bu aydın çevreleri, bu gibi çelişkilerin açısından olaylara bakmaya, bu mevzilerden eylemlerde bulunmaya devam ettikçe burjuva için tamamiyle kaybolmuş sayılmazlar. Markuze'yi, modern Marksist, çağımızın Marksisti olarak tanıtanlar da işte böyle aydın çevreleridir.

Kapitalist toplumda, devlet-tekel kapitalizmine, tekellerin zulmüne ve hayatın her alanındaki etkilerine, bürokrasinin genişlemesine ve benzeri durumlara karşı olan, derin demokratik dönüşümler isteyen bütün güçlerle politik ittifaklar kurmaya ve işbirliği yapmaya çalışmalıyız. Fakat, böyle bir siyasi ittifakı kurabilmek için mevcut teorik ayrılıkları açık seçik bilmemiz gerekir. En geniş manevra, ancak prensiplere tam bir inanışla mümkündür. Biz, ittifak içinde de teorik tartışmalardan vazgeçemeyiz. «Üçüncü yol» taraftarlarına burjuva fikirlerinden kurtulmalarında yardım edebilmemiz için tartışmalar zorunludur. Onların burjuva fikirlerinden kurtarıl-

maları lâzımdır. Çünkü bu düşünceler, siyasi aktifliklerine engel olmakta, gençlerin önemli bir kısmını, muhalefetteki solcu aydınları yanlış yollara itmektedir.

Genç aydınların geniş tabakaları üzerinde etkisi bulunan organizatör ve eğitimciler, hangi dâvaya, hangi sınıfa hizmet ettiklerini, kimleri hangi amaç için eğittiklerini iyi bilmelidirler. Bunları göz önünde bulduğumuz zaman, Markuze'nin görüşlerine ve bu görüşlerin ilerici aydınların bir kesimi üzerindeki etkilerine karşı yapılan ideoloji savaşının büyük bir önemi olduğunu daha iyi anlarız.

İÇİNDEKİLER

Leonit Brejnev

Komünist hareketi yeni bir yükseliş dönemine girdi **561**

Emperyalizmi suçlama belgesi **577**

Çağdaşlarının Lenine dair anıları

R. Gioldi

Kominternin Üçüncü Kongresinde **609**

Uluslararası konferans ve kongreler

Y. H.

Barış savaşçılarının Berlin toplantısı **615**

Komünist ve işçi partilerinde

H. Krauze:

Alman Komünist Partisinin program tasarısı **621**

İdeolojilerarası mücadele:

R. Ştaygervalt:

«Üçüncü yol»un havarisi

Herbert Markuze'nin teorileri üzerinde eleştiri notları **624**

B A R I Ş V E S O S Y A L I Z M P R O B L E M L E R İ

İngilizcesi:

Central Books Ltd., 37 Grays Inn Road, London, W. C. 1.

İtalyancası:

Libreria Rinascita, Via delle Botteghe, Oscure 2. Roma

Almancası:

«GLOBUS»-Vertrieb ausländischer Zeitschriften, Wien XX,
Höchstädtplatz 3

Yunancası (Kıbrıs'ta):

Laikon Praktorion, Tricoupi Street, 53 r., Nicosia

Ruşçası:

Stredisko pro rozsirovani tisku, Praha 6, Thákurova 3

Fransızcası:

Societe d'Edition et d'Enformation 9, Boulevard des Italiens Paris (2e)

İspanyolcası:

Ediciones Pueblos Unidos Casilla Correo 589, Montevideo

Japoncası:

Nauka Ltd., 2, Kanad-Zinbocho 2-chome, Chiyoda-ku, Tokyo

İsveç dilinde:

Arbetarkultur, Söderarmsvagen 36, Johanneshov 6, Stockholm

Bulgarcası:

Raznoiznos, I, Rue Tzar Assen, Sofia

Türkçesi:

«YENİ ÇAĞ» – Stredisko pro rozsirovani tisku, Praha 6,
Thákurova 3

Fiyatı 1 lira
